Załącznik Nr 1
do uchwały XVI/95/16
Rady Gminy Zapolice
z dnia 28 stycznia 2016 r.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ZAPOLICE

ZMIANA NR 1 STUDIUM
TEKST JEDNOLITY

Zapolice, styczeń 2016 r.

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE 5
1. Podstawowe informacje. Tryb opracowania 5
2. Powiązania polityki przestrzennej samorządu terytorialnego z polityką przestrzenną województwa 8
3. Podstawa opracowania studium 8

II. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO 9
1. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu 9
1.1. Podstawowe informacje o gminie 9
1.2. Dotychczasowe zagospodarowanie terenu 9
1.3. Uzbrojenie terenów 10
2. Uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony 10
3. Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego 11
3.1. Położenie fizyczno-geograficzne i rzeźba terenu 11
3.2. Budowa geologiczna 12
3.3. Warunki hydrogeologiczne 14
3.4. Warunki wodne 15
3.5. Ocena warunków geotechnicznych dla rozwoju budownictwa 16
3.6. Gleby 17
3.7. Warunki klimatu lokalnego 17
3.8. Uwarunkowania ekologiczne 18
3.9. Rolnicza przestrzeń produkcyjna 18
3.10. Leśna przestrzeń produkcyjna 20
3.11. Gospodarka łowiecka 21
3.12. Ochrona przyrody 22
3.12.1. Rezerwat przyrody „Korzeń" 22
3.12.2. Park Krajobrazowy Międzyrzecza Warty i Widawki 22
3.12.3. Pomniki przyrody 24
3.12.4. Użytki ekologiczne 25
3.12.5. Zespół przyrodniczo – krajobrazowy 26
3.12.6. Zieleń o charakterze parkowym 26
3.13. Zagrożenia, zanieczyszczenia i degradacja środowiska 27
3.13.1. Zanieczyszczenia i ochrona powietrza atmosferycznego 27
3.13.2. Zanieczyszczenie i ochrona wód 28
3.13.3. Zagrożenia i ochrona powierzchni ziemi 29
3.13.4. Zagrożenia środowiska przez odpady 30
3.13.5. Zagrożenia środowiska przez hałas 30
3.13.6. Skażenie promieniotwórcze środowiska 30
4. Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej 31
4.1. Rys historyczny 21
4.2. Środowisko kulturowe 32
4.3. Obiekty objęte ochroną 33
4.3.1. Obiekty wpisane do rejestru zabytków 33
4.3.2. Obiekty znajdujące się w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków (w tym wpisane do rejestru zabytków) 35
4.3.3. Wykaz zabytków nieruchomych wyznaczonych przez WKZ do ujęcia w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków 35
4.3.4. Wykaz zabytków nieruchomych znajdujących się w Gminnej Ewidencji Zabytków 35
4.4. Stanowiska archeologiczne 36
5. Uwarunkowania wynikające z warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia 38
5.1. Struktura ludności 38
5.2. Opieka medyczna i socjalna 40

5.3. Oświata i wychowanie....40
5.4. Kultura i sztuka....40
5.5. Obiekty sakralne....40
5.6. Administracja i finanse....40
5.7. Sport....41
6. Uwarunkowania wynikające z zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia....41
6.1. Zagrożenie powodziowe....41
6.2. Zagrożenie osuwaniem się mas ziemnych....41
6.3. Zagrożenie bezpieczeństwa publicznego....42
7. Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju Gminy Zapolice....42
8. Uwarunkowania wynikające ze stanu prawnego gruntów....43
9. Uwarunkowania wynikające z występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych....44
10. Uwarunkowania wynikające z występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych...44
11. Uwarunkowania wynikające z występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych....44
11.1. Udokumentowane złoża kopalin....44
12. Uwarunkowania wynikające z występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych....44
13. Uwarunkowania wynikające ze stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami....45
13.1. Sieć drogowa....45
13.2. Zaopatrzenie w wodę....46
13.3. Odprowadzanie ścieków....46
13.4. Zaopatrzenie w energię elektryczną....47
13.5. Zaopatrzenie w ciepło....47
13.6. Zaopatrzenie w gaz....47
13.7. Telekomunikacja....47
13.8. Gospodarka odpadami....47
14. Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych w tym zapisanych w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego....47

III. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO....49
1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów....49
1.1. Wytyczne określania w planach miejscowych zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów. Dopuszczalny zakres i ograniczenia zmian....49
2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone z zabudowy....56
2.1. Wytyczne określania wymagań dotyczących parametrów i wskaźników urbanistycznych w planach miejscowych....56
2.2. Minimalne i maksymalne parametry i wskaźniki urbanistyczne....56
2.3. Tereny wskazane do wyłączenia spod zabudowy....58
3. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk. Wytyczne określania zasad ochrony w planach miejscowych....59
3.1. Ochrona środowiska....59
3.2. Ochrona przyrody....63
3.2.1. Rezerwat przyrody „Korzeń"....63
3.2.2. Park Krajobrazowy Międzyrzecza Warty i Widawki....63
3.2.3. Pomniki przyrody....65
3.2.4. Użytki ekologiczne....65
3.2.5. Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe....65
3.2.6. Strefa krawędziowa doliny Warty....66
3.2.7. Sieć korytarzy ekologicznych....66
3.2.8. Zbiornik "Rembieszów - Pstrokonie"....67
4. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej. Wytyczne określania w planach miejscowych zasad wynikających z potrzeb ochrony zabytków i parków kulturowych....67

5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej. Wytyczne określania w planach miejscowych wykorzystania i rozwijania potencjału już istniejących systemów oraz koordynacji lokalnych i ponadlokalnych zamierzeń inwestycyjnych.....69
5.1. Komunikacja.....69
5.1.1. Droga ekspresowa.....70
5.1.2. Drogi powiatowe.....70
5.1.3. Drogi gminne.....70
5.1.4. Szlaki turystyczne.....71
5.2. Infrastruktura techniczna.....72
5.2.1. Wodociągi.....72
5.2.2. Kanalizacja.....72
5.2.3. Gaz.....72
5.2.4. Zaopatrzenie w ciepło.....73
5.2.5. Elektroenergetyka.....73
5.2.6. Telekomunikacja.....74
6. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym..74
7. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1.....74
8. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m^2 oraz obszary przestrzeni publicznej...74
9. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.....75
10. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.....75
10.1. Obszary, w których planuje się zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.....75
10.2. Tereny rolne.....75
10.3. Tereny trwałych użytków zielonych.....76
10.4. Tereny leśne i przeznaczone do zalesienia.....77
11. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych.....77
12. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.....78
13. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady 78
14. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji.....78
15. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych.....78
16. Inne obszary problemowe, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie.....78

IV. WPŁYW UWARUNKOWAŃ, O KTÓRYCH MOWA w art. 10 ust. 1 USTAWY, NA USTALENIE KIERUNKÓW I ZASAD ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY, O KTÓRYCH MOWA w art. 10 ust. 2 79

V. POLITYKA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA.....79

VI. INTERPRETACJA ZAPISÓW USTALEŃ STUDIUM.....80

VII. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ I SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM.....80

VIII. OBJAŚNIENIE ZMIAN W NOWYM OPRACOWANIU W STOSUNKU DO POPRZEDNIEJ EDYCJI STUDIUM.....82

I. WPROWADZENIE

1. Podstawowe informacje. Tryb opracowania

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest narzędziem kształtowania polityki przestrzennej Samorządu. Jest ono wyrazem jego poglądów i postanowień związanych z rozwojem gminy. Głównym zadaniem studium jest określenie polityki przestrzennej gminy wpisanej w politykę przestrzenną państwa oraz ogólnych kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego gminy. Studium ma za zadanie także sformułowanie lokalnych uwarunkowań, celów i programów rozwoju, dzięki czemu staje się ono dokumentem wytyczającym ogólną politykę przestrzenną gminy, a jednocześnie posiadać będzie charakter wytycznych do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Określona w studium polityka przestrzenna jest zgodna z zasadami ustanowionymi przepisami prawa i uwzględnia w zagospodarowaniu gminy:

- dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu,
- stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony,
- walory krajobrazowe, stan środowiska przyrodniczego oraz wymagania jego ochrony,
- warunki i jakość życia, ochrona zdrowia oraz bezpieczeństwa ludności i mienia,
- potrzeby i możliwości rozwoju gminy,
- stan prawny gruntów,
- występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie odrębnych przepisów,
- występowanie udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych,
- występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych,
- stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami,
- zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych,
- wymagania dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury,
- walory ekonomiczne przestrzeni i prawo własności,
- potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa.

Zgodnie z art. 9 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, studium uchwala Rada Gminy. Nie jest ono aktem prawa miejscowego, ale zawarte w nim i uchwalone przez Radę Gminy zasady polityki przestrzennej winny być wiążące dla Wójta i wszystkich jednostek organizacyjnych działających na terenie gminy. Jest to więc ważny akt władczy, w którym Rada Gminy bezpośrednio wpływa na działania całego swojego aparatu wykonawczego.

Gmina Zapolice dysponuje *„Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Zapolice"* przyjętym uchwałą Nr XVI/125/00 Rady Gminy w Zapolicach z dnia 28 czerwca 2000 roku.

Z wejściem w życie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2012 poz. 647) zmienił się zakres, problematyka i tryb sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Z nowych, obowiązkowych do uwzględnienia elementów studium, należy wyszczególnić i ustalić zasady ochrony dóbr kultury współczesnej, określić obszary, na których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu gminnym i ponadlokalnym, obszary przestrzeni publicznej, określić obszary, dla których sporządzenie planu miejscowego jest obowiązkowe na podstawie przepisów odrębnych, określić obszary, dla których gmina zamierza sporządzić plan miejscowy, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, wyszczególnić obszary występowania złóż surowców mineralnych, granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych oraz inne obszary problemowe w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie.

Wójt Gminy Zapolice sporządził Ocenę aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Zapolice. Ocena wykazała, że zmiana studium jest uzasadniona m.in. ze względu na:

- dostosowanie studium do zmienionych przepisów prawa,
- uwzględnienie wytycznych z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego,
- uwzględnienie innych dokumentów planistycznych szczebla regionalnego przyjętych w okresie od uchwalenia pierwszej edycji studium odniesionych do obszaru gminy Zapolice, w tym m.in. plan ochrony Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki,
- uwzględnienia zamierzeń inwestycyjnych gminy,
- konieczność rozpatrzenia wniosków złożonych przez zainteresowanych właścicieli gruntów pod kątem ich uwzględnienia w konfrontacji z możliwościami gminy w zakresie uzbrojenia w podstawowe urządzenia infrastruktury technicznej.

Rada Gminy Zapolice na podstawie oceny aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy postanowiła przystąpić do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zapolice i w tym celu podjęła uchwałę Nr XX/137/08 z dnia 12 listopada 2008 r. o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Zapolice. Zmiana studium została przyjęta uchwałą Nr XXV/160/12 Rady Gminy Zapolice z dnia 30 listopada 2012 r.

W związku z nowymi wnioskami inwestorów zewnętrznych zamierzających zrealizować w gminie Zapolice swoje inwestycje, dla których samorząd uznał, że należy sporządzić plan miejscowy, należało opracowanie planu poprzedzić wprowadzeniem zmian do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zapolice i w toku tego etapu prac planistycznych prześledzić kwestię akceptacji społecznej i zmienić przeznaczenie terenów dla tych fragmentów, które zostały uznane za korzystne i możliwe do zainwestowania w przestrzeni. Rada Gminy Zapolice podjęła więc następujące uchwały o przystąpieniu do sporządzania zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zapolice w granicach:

1. Uchwała Nr XXIX/214/13 z dnia 28 marca 2013 roku o przystąpieniu do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zapolice dla terenu położonego w miejscowości Ptaszkowice. Zmiana polega na dostosowaniu ustaleń studium do możliwości realizacji farmy fotowoltaicznej na terenie objętym zmianą.

2. uchwały Nr XXXVI/250/13 z dnia 30 października 2013 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Nr 2 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zapolice. Zmiany dotyczą terenów położonych w miejscowości Ptaszkowice. Zmiana polega na dostosowaniu ustaleń studium do możliwości realizacji zabudowy mieszkaniowej na terenie objętym zmianą.

3. uchwały Nr XXXVI/251/13 z dnia 30 października 2013 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Nr 3 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zapolice. Zmiany dotyczą terenów położonych w miejscowości Zapolice. Zmiana polega na dostosowaniu ustaleń studium do możliwości realizacji zabudowy mieszkaniowej na terenie objętym zmianą.

4. uchwały Nr XXXVI/252/13 z dnia 30 października 2013 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Nr 4 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zapolice. Zmiany dotyczą terenów położonych w miejscowości Młodawin Górny. Zmiana polega na dostosowaniu ustaleń studium do możliwości eksploatacji powierzchniowej na terenie objętym zmianą.

Pomimo odrębnego zawiadamiania poszczególnych organów administracji publicznej i instytucji właściwych w sprawach uzgadniania i opiniowania studium oraz odrębnego zawiadamiania w prasie i w sposób zwyczajowo przyjęty w mieście i gminie o podjęciu w/w uchwał – opracowanie zmian Studium przedstawione do uzgodnień oraz wyłożone do publicznego wglądu uwzględniało zakres przestrzenny zmian objęty wszystkimi czterema

uchwałami oraz zakres merytoryczny wynikający z konieczności opracowania ujednoliconego dokumentu uwzględniającego aktualizację informacji i ustaleń zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami prawa.

W trakcie prowadzenia procedury planistycznej Rada Gminy podjęła uchwałę Nr XLV/307/14 z dnia 30 czerwca 2014r. w sprawie odstąpienia od dalszych prac nad zmianą nr 1 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zapolice dla terenu położonego w miejscowości Ptaszkowice, a tym samym zmiana Nr 1 nie została przedstawiona w Studium, którego zmiany Nr 2, Nr 3 i Nr 4 uchwalone zostały przez Radę Gminy Zapolice Uchwałą Nr XLVII/326/14 z dnia 15 września 2014r.

26 czerwca 2015r. Rada Gminy Zapolice Uchwałą Nr VIII/48/15 wznowiła prace nad sporządzeniem zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zapolice (zmiana nr 1 dla terenu położonego w miejscowości Ptaszkowice). Rada Gminy podjęła decyzję o kontynuacji prac nad zmianą i umożliwienie na wskazanym terenie realizacji farmy fotowoltaicznej jednak nie dopuszczając lokalizowania innych urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW.

Niniejszy tekst obejmując zarówno treści zawarte w studium uchwalonym w 2014 r. jak i wprowadzane zmiany Nr 1, w obecnej aktualizacji, jest tekstem ujednoliconym, zgodnie z formułą wynikającą z rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz.U. z 2004 r. Nr 118, poz. 1233).

Z dniem 18 listopada 2015r. ustawą z dnia z dnia 9 października 2015r. o rewitalizacji (dz. U. z 2015r. poz. 1777) został zmieniony m.in. art. 10 ustawy o planowaniu zagospodarowaniu przestrzennym. W związku z tym zarówno w uwarunkowaniach rozwoju jak i w kierunkach zagospodarowania przestrzennego należało się odnieść do wprowadzonych tą ustawą nowych elementów. Należało więc uwzględnić uwarunkowania wynikające m.in. z potrzeb i możliwości rozwoju gminy, uwzględniających w szczególności: analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne, prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego, możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy, bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę. Wprowadzana na podstawie uchwały Nr XXIX/214/13 Rady Gminy Zapolice z dnia 28 marca 2013 roku zmiana polegająca na dostosowaniu ustaleń studium do możliwości realizacji farmy fotowoltaicznej na terenie położonym w granicach miejscowości Ptaszkowice - działki o nr ewid. 3/3, 3/4, 3/5 nie będzie miała wpływu na zmianę uwarunkowań ekonomicznych, środowiskowych czy społecznych. Umożliwienie lokalizacji farmy fotowoltaicznej na terenach przeznaczonych pod przemysł i produkcję nie spowoduje migracji ludności, zmian demograficznych. Nie wpłynie również na wprowadzenie nowych lub zwiększenie istniejących obowiązków dotyczących finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy. wprowadzana zmiana Studium nie odnosi się do zwiększenia lub zmniejszenia terenów przeznaczonych pod zabudowę, przez co nie ma potrzeby ich bilansowania (patrz punkt II.7.).

Zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2012 poz. 647)sporządzającym studium jest Wójt Gminy. Studium, jako dokument, przyjmowane jest uchwałą Rady Gminy i podlega nadzorowi wojewody co do zgodności z prawem.

Studium zawiera: tekst oraz dwa rysunki całej gminy w skali 1:10 000 „Uwarunkowania rozwoju" i „Kierunki zagospodarowania przestrzennego".

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego powstało w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawę z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 647; zmiany: poz. 951, poz. 1445, z 2013 r poz. 21, poz. 405, poz. 1238, z 2014 r. poz. 379, poz. 768, poz. 1446,),
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233),
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 7 maja 2004 r. w sprawie sposobu uwzględniania w zagospodarowaniu przestrzennym potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa (Dz. U. Nr 125, poz. 1309),
- przepisy odrębne.

2. Powiązania polityki przestrzennej samorządu terytorialnego z polityką przestrzenną województwa

Wójt Gminy Zapolice sporządzając studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy ma obowiązek uwzględnienia ustaleń strategii rozwoju województwa zawartych w planie zagospodarowania przestrzennego województwa (art. 11 pkt 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym).

Wójt przedkłada studium do zaopiniowania i uzgodnienia. Szczególnie istotne jest, aby w studium zostały uwzględnione zamierzenia w zakresie ponadlokalnych inwestycji komunalnych i rządowych związanych z zagospodarowaniem terenów.

3. Podstawa opracowania studium

Podstawą prawną przystąpienia do opracowania zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Zapolice" jest art. 9 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz *Uchwały: XXIX/214/13 z dnia 28 marca 2013 roku o przystąpieniu do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zapolice dla terenu położonego w miejscowości Ptaszkowice., Nr VIII/48/15 z dnia 26 czerwca 2015r. w sprawie wznowienia prac nad sporządzeniem zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zapolice, które zostały wstrzymane uchwałą Nr XLV/307/14 z dnia 30 czerwca2014 roku w sprawie odstąpienia od dalszych prac nad zmianą Nr 1 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zapolice dla terenu położonego we wsi Ptaszkowice.*

II. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu

1.1. Podstawowe informacje o gminie

Gmina Zapolice leży w środkowej części województwa łódzkiego, w powiecie zduńskowolskim, na południe od miasta Zduńska Wola - ośrodka o znaczącej regionalnej skali gospodarczej. W skali kraju i regionu gmina Zapolice nie wyróżnia się niczym szczególnym. Funkcjonalnie ciąży do miasta Zduńska Wola - ośrodka powiatowego o regionalnej randze w sieci osadniczej. Tu bowiem mieszkańcy gminy zaspokajają swoje potrzeby w zakresie ponadpodstawowych usług publicznych: oświaty i szkolnictwa zawodowego, służby zdrowia, handlu, administracji, sądownictwa i finansów; stąd - koleją - można wyjechać w kierunku Łodzi i Warszawy, Wrocławia i Poznania, na Śląsk i Wybrzeże.

Obszar gminy obejmuje 81 km^2. Stanowi to 0,44% powierzchni województwa łódzkiego i 21,9% powierzchni powiatu zduńskowolskiego.

Z liczbą ludności na koniec 2010r. - 4872 osób stanowi 0,19% liczby ludności województwa łódzkiego i 7,16% liczby ludności powiatu zduńskowolskiego. W skład gminy wchodzą 22 sołectwa i 23 miejscowości. Jest jedną z mniejszych obszarowo i liczebnie gmin regionu łódzkiego i ogólnie w kraju. Graniczy z miastem Zduńska Wola, gminą Zduńska Wola, gminą Sieradz, gminą Burzenin, gminą Widawa i gminą Sędziejowice. Wschodnio-południowa granica gminy to jednocześnie granica powiatu łaskiego, a zachodnio – południowa granicą powiatu sieradzkiego.

1.2. Dotychczasowe zagospodarowanie terenu

Gmina Zapolice jest gminą rolniczą. Wskazują na to niemal wszystkie wskaźniki i niemierzalne symptomy. W rolnictwie pracuje większość zawodowo czynnych mieszkańców gminy, z rolnictwa utrzymuje się ponad 50% ogólnej liczby ludności.

Tabela 1. Struktura użytkowania gruntów

Struktura użytkowania gruntów (ha)	
grunty orne	4436
sady	80
łąki trwałe	737
pastwiska trwałe	729
grunty rolne zabudowane	258
grunty pod stawami	5
grunty pod rowami	60
lasy	1312
grunty zadrzewione i zakrzewione	25
grunty pod wodami płynącymi	120
grunty pod wodami stojącymi	44
nieużytki	82
tereny różne	19
użytki ekologiczne	21

Obraz ogólny osadnictwa wiejskiego jest typowy dla wsi Polski Środkowej. Za wyjątkiem wsi gminnej Zapolice, gdzie mieszka 16,5% ludności gminy i gdzie występuje zabudowa jednorodzinna typu osiedlowego i nieco zabudowy wielorodzinnej, pozostałe wsie to ciągi zabudowy zagrodowej z udziałem zabudowy jednorodzinnej. Bezpośrednie sąsiedztwo z miastem Zduńska Wola widać w terenie, powoli obraz wsi zaczyna przejawiać charakter podmiejski (jak np. Holendry, Paprotnia, Marżynek, Swędzieniejewice).

Charakterystycznymi cechami wyróżnia się zachodnia część gminy. Tutaj, stosunkowo zwarta zabudowa wsi Pstrokonie wraz z Woźnikami i Rembieszowem tworzy swoisty zespół

osadniczy rozciągnięty na skraju doliny Warty i Widawki. Zdecydowanie wyżej, bo już poza strefą krawędziową doliny Warty leży większość zabudowy wsi Strońsko i Beleń.

Wschodnia część gminy, z wsiami: Wygiełzów, Młodawin Dolny i Młodawin Górny oraz Rojków przedstawia sobą obraz osadnictwa rozproszonego z pojedynczą zabudową rozrzuconą wśród pól przy niepublicznych drogach dojazdowych, wiejskich lub rolniczych. Te obszary należy traktować inaczej przy formułowaniu kierunków polityki przestrzennej.

Funkcja rekreacyjna reprezentowana jest głównie przez wypoczynek na działkach rekreacyjnych. Głównymi rejonami obecnej koncentracji działek letniskowych są wsie: Pstrokonie - Zamoście i Jeziorko. W innych wsiach zabudowa letniskowa występuje pojedynczo.

Na terenie gminy funkcjonuje kilkaset podmiotów gospodarczych. Duża część podmiotów (około 30%) związana jest z handlem i gastronomią, około 20% z budownictwem i remontami, około 15% z transportem i obsługą komunikacji (sprzedaż, naprawa aut i części samochodowych). Funkcja produkcyjna prowadzona na dużych powierzchniowo działkach i na potrzeby ponadgminne występuje jedynie w Zapolicach - Marcelowie przy ul. Spacerowej oraz w Ptaszkowicach w zakresie powierzchniowej eksploatacji surowców. Inne zakłady produkcyjne są niewielkie i raczej obsługują obszar samej gminy.

Istniejące zagospodarowanie i przeznaczenie nowych terenów zostało określone następującymi planami miejscowymi funkcjonującymi na terenie gminy,:

- Uchwała Rady Gminy Zapolice Nr XV/116/00 z dnia 28 kwietnia 2000r. w sprawie uchwalenia zmian miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Zapolice dla obszaru we wsiach Paprotnia i Świerzyny opublikowana w Dz. Urz. Woj. Łódz. Nr 89, poz. z dnia 5 lipca 2000r.
- Uchwała Rady Gminy Zapolice Nr XI/61/03 z dnia 5 grudnia 2003 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru we wsi Pstrokonie oraz zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Zapolice dla wyodrębnionych obszarów we wsiach Marżynek i Strońsko opublikowana w Dz. Urz. Woj. Łódz. Nr 21, poz. 253 z dnia 31 stycznia 2004r.
- Uchwała nr XXXIX/271/14 Rady Gminy Zapolice z dnia 30 stycznia 2014r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w Pstrokoniach i Zapolicach gmina Zapolice opublikowana w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2014r. poz. 1201.

1.3. Uzbrojenie terenów

Sieć drogowa gminy składa się z dróg publicznych: powiatowych i gminnych, które uzupełniają drogi wewnętrzne stanowiące obsługę terenów zabudowy wiejskiej i dojazdy do pól.

Źródłem zaopatrzenia w wodę są wody podziemne, występujące w utworach górnokredowych, pobierane przez sześć ujęć wód podziemnych obejmujących 7 studni głębinowych.

Rozwój sieci kanalizacyjnej nie nadąża za dynamicznym rozwojem sieci wodociągowej. Tereny obsługiwane przez zorganizowany system sieci kanalizacyjnej stanowią niewielki odsetek wszystkich terenów zurbanizowanych.

Zasilanie odbiorców w energię elektryczną realizowane jest poprzez sieci średnich napięć, stacje transformatorowe 15/0,4 kV oraz sieć niskiego napięcia. Stan techniczny sieci wymaga modernizacji polegającej na wymianie słupów oraz modernizacji stacji transformatorowych.

Na terenie gminy nie funkcjonuje składowisko odpadów.

2. Uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony

W gminie Zapolice nie ma jednostek osadniczych o wyróżniającym się układzie ruralistycznym. Zdecydowana większość wsi to typowe rzędówki lub ulicówki ze stale

uzupełnianą zabudową w lukach przy drodze. Taki typ zabudowy określany jest jako jednodrożny zwarty lub jednodrożny luźny. Występuje on we wsiach: Holendry, Marżynek, Ptaszkowice, Jelno, Rembieszów, Woźniki, część Pstrokoni, Jeziorko, Strońsko, Beleń.

Zabudowa typu osiedlowego występuje tylko w Zapolicach. Wschodnia część gminy to przewaga zabudowy rozproszonej. Dominuje ona w Młodawinie, Wygiełzowie, Rojkowie, Swędzieniejewicach, w części Branicy i Marcelowie. W Paprotni, Pstrokoniach i Branicy coraz wyraźniej kształtuje się układ zabudowy wielodrożny, zaś przy dwóch równoległych drogach rozwija się zabudowa w Kalinowej.

Obecne układy rozłogów pól są dziś żywym dowodem wielowiekowych procesów związanych z podziałem ziemi i charakterem prowadzonej na niej gospodarki rolnej. Zdecydowanie przeważa w gminie układ pasmowy z niewielkim udziałem typu blokowo-pasmowego.

Częstym zjawiskiem jest lokalizowanie terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w sąsiedztwie zabudowy zagrodowej. Wraz ze zmieniającą się strukturą zatrudnienia w gminie, stopniowo zmniejsza się liczba osób zatrudnionych w rolnictwie. Ponadto w ostatnich latach zaznaczył się wyraźny wzrost zainteresowania nieruchomościami przeznaczonymi pod zabudowę przez osoby zamieszkujące większe ośrodki miejskie. Utworzenie nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i usługową pozwoli zaspokoić rosnące zapotrzebowanie. Głównym celem przy wyznaczaniu terenów nowej zabudowy powinno być racjonalne wykorzystanie przestrzeni. Rozwój powinien się ściśle wiązać z potencjałem demograficznym gminy i przebiegać etapowo. W pierwszej kolejności należy dążyć do uzupełniania i uporządkowania struktury istniejącej zabudowy, a dopiero po odpowiednim wypełnieniu tej przestrzeni przystępować do zagospodarowania terenów niezainwestowanych. Przyjęte rozwiązania powinny zapewniać ochronę ładu przestrzennego, zachować harmonię przestrzenną oraz odpowiednią skalę i proporcje zabudowy. Nie można zapominać o wyposażeniu nowych obszarów w niezbędną infrastrukturę techniczną podnoszącą jakość życia mieszkańców.

Wyraźnie wyodrębnionym przestrzennie elementem są lasy. Główne kompleksy położone w północnej części gminy pełnią rolę zarówno produkcyjną, jak i ekologiczną. Pozytywny wpływ lasu na środowisko przejawia się przede wszystkim w kształtowaniu i ochronie gleb i powietrza, stabilizującym oddziaływaniu na środowisko przyrodnicze, czyli wpływem na obieg wody, opady, wiatry, temperaturę, mikroklimat, erozję gleb. Równie istotne jest oddziaływanie na jakość naszego życia (jakość powietrza, czystość wód powierzchniowych, wypoczynek, turystykę, wartości estetyczne, krajobrazowe, kulturalne).

3. Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego

3.1. Położenie fizyczno-geograficzne i rzeźba terenu

Pod względem morfologicznym (wg fizyczno-geograficznej regionalizacji Polski J. Kondrackiego) gmina Zapolice położona jest w obrębie 3 jednostek morfologicznych:

- Wysoczyzny Łaskiej (środkowa i wschodnia część gminy),
- Kotliny Szczercowskiej (południowo-zachodni fragment gminy - teren położony pomiędzy Wartą i jej prawym dopływem Widawką),
- Kotliny Sieradzkiej (zachodni fragment gminy).

Wszystkie przedstawione jednostki stanowią mezoregiony Niziny Południowowielkopolskiej.

Współczesna rzeźba omawianego obszaru uformowała się w wyniku oddziaływania złożonych czynników, z których największą rolę odegrały: akumulacyjna działalność lądolodu zlodowacenia środkowopolskiego (stadiał Warty) oraz późniejsze procesy peryglacjalne i akumulacji holoceńskiej.

Pod względem ukształtowania powierzchni teren gminy wyraźnie można podzielić na część zachodnią i południową (dolina rzeki Warty i jej dopływu Widawki) oraz pozostałą, znacznie większą, przedstawiającą rzeźbę polodowcową o charakterze wysoczyznowym. Dominującymi formami morfologicznymi są więc tu:

- płaska wysoczyzna polodowcowa o łagodnym nachyleniu powierzchni, wyniesiona na wysokość 150-185 m n.p.m. i urozmaicona silnie zdenudowanymi pagórkami moreny czołowej o wysokościach względnych 7- 10 m, a w części północnej formami eolicznymi (pojedynczymi wydmami lub wałami wydmowymi), dochodzącymi do 9 m wysokości. Z form wklęsłych bardzo licznie występują dolinki denudacyjne i niewielkie dolinki erozyjno - akumulacyjne. Dolinki denudacyjne stanowią charakterystyczną i wyróżniającą, a zarazem bardzo interesującą cechę ukształtowania powierzchni gminy. Najbardziej zaznaczają się one w rzeźbie pn-zach części gminy, gdzie nacinają strefę krawędziową doliny Warty. Bowiem powierzchnię wysoczyzny lodowcowej oddziela od doliny Warty krawędź, szczególnie wyraźnie zaznaczona na odcinku od wsi Pstrokonie do wsi Beleń, gdzie osiąga wysokość od 20 do 30 m, a spadki przekraczają 15%. Teren ten ze względu na wartości przyrodnicze, a przede wszystkim walory krajobrazowo-widokowe objęty jest ochroną w ramach Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki. Wysokie walory rzeźby terenu wykraczają jednak w kierunku wschodnim poza granice Parku wyznaczone tu wzdłuż drogi powiatowej Nr 1765E, gdzie położone są górne odcinki omawianych, malowniczych dolinek denudacyjnych.
- dolina Warty, łącząca się od południa z doliną swojego dopływu Widawki, z wyraźnie wykształconymi dwoma poziomami terasowymi: erozyjno - akumulacyjnym na wysokości od 3 do 6 m ponad poziom współczesnych den dolinnych i zalewowym, wyniesionym od 2 do 3 m ponad poziom lustra wody w rzekach.

Rzeźba obszaru gminy jest w stosunkowo niewielkim stopniu przeobrażona antropogenicznie, co ogranicza się do wyróżniających się w krajobrazie wałów przeciwpowodziowych wzdłuż koryt rzek Warty i Widawki oraz rowów melioracyjnych i nasypów drogowych. Uboga i w bardzo ograniczonym stopniu wykorzystywana baza surowcowa gminy nie sprzyja powstawaniu wyrobisk poeksploatacyjnych - nieliczne z nich występują w północnej części gminy.

Na podstawie uwarunkowań geomorfologicznych terenu gminy Zapolice można stwierdzić, że:

- ukształtowanie powierzchni gminy, ze względu na przewagę terenów wysoczyznowych, o niewielkim nachyleniu, stwarza predyspozycje dla rozwoju sieci osadniczej, a na terenach niezurbanizowanych funkcji rolniczej,
- dolina rzeki Warty wraz z wysoką strefą krawędziową, ponacinaną głębokimi dolinkami denudacyjnymi, tworzącą naturalny ciąg widokowy na rozległą panoramę doliny, stanowi o walorach krajobrazowych gminy, podnoszących jej atrakcyjność turystyczną,
- ochrona erozyjnej krawędzi doliny Warty, obecnie umocnionej roślinnością i nie zagrożonej procesami stokowymi, wymaga utrzymania obecnego stanu, tj: wprowadzenia zakazu lokalizacji zabudowy i usuwania istniejących zarośli i krzewów.

3.2. Budowa geologiczna

Pod względem geologicznym rejon gminy Zapolice położony jest w środkowej części synklinorium Szczecińsko – Łódzko –Mogileńsko- Miechowskiego, wypełnionego osadami czwartorzędowymi, zalegającymi bezpośrednio nad osadami mezozoicznymi - kredowymi.

Z analizy archiwalnych dokumentacji hydrogeologicznych na terenie gminy Zapolice wynika, że akumulacja serii trzeciorzędu była bardzo mała. Osady tego okresu zostały nawiercone w okolicach Ptaszkowic, jednak ich miąższość wynosi zaledwie 4 m co dowodzi, że w przewadze utwory czwartorzędowe zalegają bezpośrednio na utworach kredowych.

Utwory czwartorzędowe, pokrywające od powierzchni cały teren gminy, związane są z akumulacją z okresu zlodowacenia południowopolskiego i środkowopolskiego oraz denudacją z okresów późniejszych. Reprezentowane są przez utwory plejstoceńskie (piaski i mułki zastoiskowe; piaski i gliny zwałowe; piaski i gliny lodowcowe; piaski, żwiry i gliny

moreny czołowej; piaski i żwiry wodnolodowcowe; piaski rzeczne) i holoceńskie (piaski eoliczne, deluwialne, torfy, namuły, mułki, piaski aluwialno-bagienne). Miąższość utworów wzrasta w kierunku północnym. Starsze podłoże stanowią osady dolnej i górnej kredy, reprezentowane przez piaski, piaski z konkrecjami fosforytów i iły oraz wapienie i margle.

Miąższość utworów oraz litologię przedstawia poniższa tabela (na podstawie danych zawartych w dokumentacjach hydrogeologicznych sporządzonych dla studni zlokalizowanych w różnych częściach gminy).

Tabela 2 Miąższość utworów budujących gminę oraz litologia

Lp	Miejscowość	Miąższość czwartorzędu Q [m]	Miąższość trzeciorzędu Tr [m]	Głębokość stropu utworów kredy górnej K_2 [m p.p.t.]	Litologia		
					Q	Tr	K_2
1.	Jelno	28,6	nie nawiercono	28,6	glina zwałowa, piaski średnio- i gruboziarniste, ił pylasty	-	wapień spękany, wapień twardy
2.	Zapolice (przy Urzędzie Gminy)	11,0	nie nawiercono	11,0	glina zwałowa	-	rumosz wapienia, wapień twardy
3.	Zapolice	10,0	nie nawiercono	nie nawiercono	piasek gliniasty, glina piaszczysta, piasek drobnoziarnisty, glina zwałowa	-	-
4.	Rembieszów	25,0	nie nawiercono	25,0	piasek drobnoziarnisty, glina zwałowa, piasek drobnoziarnisty	-	rumosz wapienia, wapień marglisty
5.	Branica	66,7	nie nawiercono	66,7	glina piaszczysta, glina zwałowa, piasek drobnoziarnisty, pył piaszczysty,	-	rumosz wapienia marglistego, wapień marglisty
6.	Paprotnia	108,5	nie nawiercono	108,5	piasek drobnoziarnisty, glina zwałowa, piasek gruboziarnisty, piasek pylasty	-	rumosz wapienia marglistego, wapień piaskowcowy, wapień marglisty
7.	Kolonia Branica	58,5	nie nawiercono	58,5	glina zwałowa, piasek drobnoziarnisty, ił pylasty, piasek drobnoziarnisty, ił	-	rumosz wapienny, wapień
8.	Jeziorko	23,2	nie nawiercono	23,2	piasek drobnoziarnisty, torf piaszczysty, piasek drobno- i średnioziarnisty, glina zwałowa	-	rumosz wapienia marglistego, wapień marglisty
9.	Ptaszkowice	38,0	38,0 - 42,0	42,0	piasek drobnoziarnisty, pył, ił zastoiskowy, piasek pylasty, glina zwałowa	piasek drobno- i średnioziarnisty, pył zwietrzelinowy	margiel
10.	Strońsko	24,2	nie nawiercono	24,2	glina piaszczysta, piasek drobnoziarnisty	-	wapień
11.	Kalinowa	10,1	nie nawiercono	10,1	piasek drobnoziarnisty, glina piaszczysta	-	wapień

Bazę surowcową gminy stanowią udokumentowane złoża surowców mineralnych, wpisane do Bilansu Zasobów Kopalin i Wód Podziemnych w Polsce (patrz pkt 11.1).

3.3. Warunki hydrogeologiczne

Warunki hydrogeologiczne obszaru gminy związane są ściśle z budową geologiczną i geomorfologiczną terenu. Występuje tu kilka poziomów wodonośnych: czwartorzędowy i kredowy.

Na całej powierzchni gminy występowanie I poziomu wód podziemnych jest związane z przepuszczalnymi utworami czwartorzędowymi, występującymi pod warstwami glin lub wśród glin zwałowych. Nie mniej, ze względu na odmienny charakter występowania wód gruntowych, można wyróżnić trzy strefy:

- dolinną - obejmującą doliny Warty, Widawki i mniejszych cieków, oraz płaskie tereny położone w ich sąsiedztwie. Pierwsze zwierciadło wody występuje tu na niewielkich głębokościach od 0,0 do 1,0 m ppt
- wysoczyznową (pozadolinną) - o zróżnicowanych warunkach występowania wód gruntowych, uzależnionych od :
  - budowy geologicznej terenu - ciągły poziom wód gruntowych występuje tylko w utworach łatwo przepuszczalnych, o dużych miąższościach
  - odległości od obszarów dolinnych - w miarę oddalania się od dolin wzrasta głębokość zalegania wód gruntowych, przekraczając wartość 3,0 m ppt
- krawędziową, oddzielająca wyżej wymienione strefy o odmiennych reżimach wód gruntowych oraz występująca w obrębie zboczy o dużych nachyleniach - odznaczająca się przewagą spływu powierzchniowego wód opadowych i roztopowych nad infiltracją wgłębną. Zasadniczy poziom wód gruntowych u podnóża strefy na ogół zbliżony jest do poziomu wód w dolinie; natomiast wyżej, uzależniony jest od wysokości krawędzi i utrzymuje się z reguły na głębokości większej niż 3,0 m ppt.

Wody w utworach czwartorzędowych tworzą kilka horyzontów wodonośnych, co związane jest z dużą miąższością omawianych utworów i występowaniem naprzemianlegle warstw przepuszczalnych i nieprzepuszczalnych.

Wody w utworach kredowych związane są z głębiej występującym rumoszem wapiennym i wapienno-marglistym.

Zarówno czwartorzędowy poziom wodonośny, jak i górnokredowy, są poziomami użytkowymi, eksploatowanymi przez ujęcia wód podziemnych i studnie kopane.

Ze względu na sposób i głębokość zalegania I poziomu wodonośnego teren gminy można podzielić na:

- obszary występowania ciągłego poziomu wód o zwierciadle swobodnym i głębokości od 0,0 do 2,0 m. Warstwę wodonośną tworzą tu osady łatwoprzepuszczalne, o dobrych warunkach infiltracyjnych (torfy, namuły, piaski, żwiry). Strefa ta związana jest przede wszystkim z obszarami dolin i obniżeń terenu. Zasobność warstwy zależy głównie od intensywności i długotrwałości opadów atmosferycznych oraz poziomu wody w ciekach,
- obszary występowania ciągłego poziomu wód o zwierciadle swobodnym i głębokości zalegania od 2,0 do 5,0 m, związanych z płatami wysoczyzny polodowcowej, lokalnie na terasach nadzalewowych,
- obszary o głębokości zwierciadła wody powyżej 5,0 m występują na stokowych i przykrawędziowych odcinkach wysoczyzny, pagórkach kemowych oraz wydmach, przy czym zbocza o dużych nachyleniach odznaczają się przewagą spływu powierzchniowego wód opadowych i roztopowych nad infiltracją wgłębną,
- obszary występowania wód zawieszonych w glinach zwałowych związane są z wodami wierzchówkowymi, bądź śródglinowymi. Ciągłość poziomu wodonośnego ulega tu zakłóceniom na skutek występowania od powierzchni gruntów trudnoprzepuszczalnych. Głębokość jego występowania jest zróżnicowana od 0,5 do 5,0 m.

Źródłem zaopatrzenia Gminy Zapolice w wodę są wody podziemne występujące przede

wszystkim w utworach górnokredowych. Charakterystyka warunków hydrogeologicznych sporządzona na podstawie badań ujęć wód podziemnych została przedstawiona w poniższej tabeli.

Tabela 3 Zestawienie otworów wiertniczych

Lp	Miej-scowość	Głębokość wiercenia [m]	Poziom stratygrafi-czny	Wydajność eksploatacyjna ujęcia [m3/h]	Depresja [m]	Ustalone zwierciadło wody [m]	Poziom wodono-śny	Jednostka morfologi-czna
1.	Jelno	55	K2*	27,2	3,15	16,85	28,6	Wysoczyzna
2.	Zapolice (przy Urzędzie Gminy)	60	K2	39,0	12,7	23,2	47,0	Wysoczyzna
3.	Zapolice	10	Q**	2,28	3,7	0,5	3,5	Wysoczyzna
4.	Rembie-szów	50	K2	61,0	2,85	3,45	35 – 50	Dolina
5.	Branica	92	K2	12,0	0,1	13,75	66,7-92,0	Wysoczyzna
6.	Paprotnia	200	K2	29,8	14,85	33,6	121-200	Wysoczyzna
7.	Kolonia Branica	95	K2	22,0	0,6	17,4	56	Wysoczyzna
8.	Jeziorko	30	Q/K2	10,0	2,8	1,64	3,9/23,2	Dolina
9.	Ptaszko-wice	61	K2	12,5	12,1	26,75	41 – 61 (poziom nie przewier-cony)	Wysoczyzna
10	Strońsko	30	K2	0,73	4,83	15,0	22,8	Wysoczyzna
11	Kalinowa	30	K2	18,0	0,25	3,4	10,1	Wysoczyzna

* - utwory kredy górnej
** - utwory czwartorzędowe

Zgodnie z informacjami podanymi przez Państwową Służbę Hydrogeologiczną gmina Zapolice położona jest poza granicami Zbiornika Głównego Wód Podziemnych.

3.4 Warunki wodne

Pod względem hydrograficznym obszar gminy położony jest całkowicie w dorzeczu rzeki Odry, zlewni rzeki Warty, w obszarze zasobowym Zbiornika Jeziorsko. Sieć hydrograficzną obszaru opracowania tworzą:

Warta- rzeka II rzędu, prawobrzeżny dopływ Odry - odwadniająca zachodnią cześć gminy i stanowiąca jej naturalną granicę na odcinku około 9,5 km. Koryto Warty jest nieuregulowane, z licznymi zakolami i odnogami, otoczone wałami przeciwpowodziowymi. Rzece towarzyszą liczne starorzecza.

Widawka- górny, ujściowy odcinek rzeki III rzędu, prawobrzeżnego dopływu Warty - odwadniający południową część gminy. Koryto rzeki jest nieuregulowane, na odcinku od wsi Kalinowa do ujścia otoczone wałami przeciwpowodziowymi.

Widełka- rzeka IV rzędu, prawobrzeżny dopływ Widawki, odwadniająca środkową część gminy. Rzeka, rozpoczynając swój bieg na południe od wsi Ptaszkowice, płynie w całości w gminie Zapolice, wykorzystując na znacznej długości swego biegu dolinę rzeki Widawki.

Północno-wschodnia część terenu opracowania odwadniana jest przez rzekęGrabię, dopływ Widawki, płynącą poza omawianym obszarem.

W północnej części gminy, w rejonie Holendrów, mają swój początek tereny źródliskowe rzeki Pichny, dopływu Warty.

Warunki hydrogeologiczne obszaru gminy związane sąściśle z budową geologiczną i geomorfologiczną terenu. Występują tu dwa podstawowe poziomy wodonośne: czwartorzędowy i kredowy.

Wody w utworach czwartorzędowych tworzą kilka horyzontów wodonośnych, co związane jest z dużą miąższością omawianych utworów i występowaniem naprzemianlegle warstw przepuszczalnych i nieprzepuszczalnych.

Wody w utworach kredowych związane są z głębiej występującym rumoszem wapiennym i wapienno-marglistym.

Zarówno czwartorzędowy poziom wodonośny, jak i górnokredowy, są poziomami użytkowymi, eksploatowanymi przez ujęcia wód podziemnych i studnie kopane.

Na całej powierzchni gminy występowanie I poziomu wód podziemnych jest związane z przepuszczalnymi utworami czwartorzędowymi, występującymi pod warstwami glin lub wśród glin zwałowych. Nie mniej, ze względu na odmienny charakter występowania wód gruntowych, można wyróżnić trzy strefy:

- dolinną - obejmującą doliny Warty, Widawki i mniejszych cieków, oraz płaskie tereny położone w ich sąsiedztwie. Pierwsze zwierciadło wody występuje tu na niewielkich głębokościach od 0,0 do 1,0 m ppt
- wysoczyznową (pozadolinną) - o zróżnicowanych warunkach występowania wód gruntowych, uzależnionych od :
  - budowy geologicznej terenu - ciągły poziom wód gruntowych występuje tylko w utworach łatwoprzepuszczalnych, o dużych miąższościach
  - odległości od obszarów dolinnych - w miarę oddalania się od dolin wzrasta głębokość zalegania wód gruntowych, przekraczając wartość 3,0 m ppt
- krawędziową, oddzielająca wyżej wymienione strefy o odmiennych reżimach wód gruntowych oraz występująca w obrębie zboczy o dużych nachyleniach - odznaczająca się przewagą spływu powierzchniowego wód opadowych i roztopowych nad infiltracją wgłębną. Zasadniczy poziom wód gruntowych u podnóża strefy na ogół zbliżony jest do poziomu wód w dolinie; natomiast wyżej, uzależniony jest od wysokości krawędzi i utrzymuje się z reguły na głębokości większej niż 3,0 m ppt.

Na obszarze gminy Zapolice brak jest większych zbiorników wód powierzchniowych. Ogólna powierzchnia stawów i zbiorników w gminie wynosi 27,64 ha, przy czym powierzchnia żadnego z nich nie przekracza 5 ha. Największy kompleks stawów występuje w rejonie wsi Marżynek.

Deficyt wód powierzchniowych dla rolnictwa w zlewni rzeki Warty nie występuje, co oznacza gwarancję zaspokojenia potrzeb w 100%. Inaczej przedstawia się sytuacja dla zlewni rzeki Widawki i Grabi, gdzie deficyty wynoszą:
- Widawka - tu obecnie brak deficytu, lecz jest on przewidywany,
- Grabia - 97%.

Prognoza deficytu wód przewiduje, że:
- w zlewni rzeki Warty deficyt nie wystąpi,
- w zlewni Widawki w wariancie ograniczonego rozwoju gospodarczego gminy deficyt wód powierzchniowych dla rolnictwa wzrośnie w 2030 r. do 94%, a w zlewni Grabi do 69%,
- w wariancie intensywnego rozwoju gospodarczego gminy osiągnięte zostaną odpowiednio wartości 15% dla zlewni Widawki i 25% dla zlewni Grabi.

Na terenie gminy „Program małej retencji dla województwa łódzkiego", opracowany w 2005 r. przewiduje budowę zbiornika „Rembieszów – Pstrokonie".

Ze względu na istniejące i prognozowane deficyty zasobów wód powierzchniowych gminy, w celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania rolnictwa, wymagane jest objęcie ochroną istniejących stawów, oczek wodnych oraz starorzeczy w dolinach Warty i Widawki.

3.5. Ocena warunków geotechnicznych dla rozwoju budownictwa

Budowa geologiczna, stosunki wodne i zachodzące na danym obszarze procesy geomorfologiczne są zasadniczymi elementami decydującymi o warunkach geotechnicznych terenu dla rozwoju budownictwa.

Gmina Zapolice odznacza się dużym udziałem terenów o korzystnych warunkach geotechnicznych dla zabudowy. Są to tereny wysoczyznowe, prawie płaskie, odznaczające się gruntami spoistymi, średnio plastycznymi lub zwartymi. Obszary te charakteryzują się głębokim poziomem zalegania wód podziemnych - poniżej 2,0 - 3,0 m. Największe powierzchnie omawianych terenów występują w północnej, środkowej i wschodniej części gminy; w rejonie wsi: Beleń, Zapolice, Kolonia Jelno, Ptaszkowice, Młodawin Górny, Rojków.

Obszary o warunkach mało korzystnych lub utrudniających budownictwo związane są z terenami o stosunkowo płytkim zaleganiu wód gruntowych (od 1,0 do 2,0 m ppt) oraz występowaniem utworów eolicznych (piaski drobne, pylaste, o miąższości od 3 do 9 m) i zastoiskowych (piaski pylaste, pyły i pyły piaszczyste), posiadających pod wpływem wody tendencje do uplastyczniania się. Takie warunki występują m.in.: w okolicach wsi Pstrokonie, Woźniki, Rembieszów, Kalinowa, Jeziorko, Marżynek.

Tereny niekorzystne lub bardzo mało korzystne dla zabudowy związane są przede wszystkim z dolinami rzek i obniżeniami terenu. Są to obszary występowania utworów aluwialno-bagiennych i deluwialnych (torfy, namuły, mułki), zarówno mineralnych, jak i organicznych, ze stale lub okresowo zalegającym zwierciadłem wody gruntowej (płycej niż 1 m). Niekorzystnymi warunkami geotechnicznymi odznaczają się również dolinki denudacyjne, rozcinające tereny wysoczyznowe, posiadające tendencje do występowania gwałtownych spływów powierzchniowych wód opadowych i roztopowych.

Ogólnie oceniając warunki geotechniczne gminy stwierdzić można, że omawiany obszar odznacza się przewagą dobrych warunków geologiczno-inżynierskich dla rozwoju zabudowy, a szczególnie we wschodniej, północnej i środkowej części.

3.6. Gleby

W gminie Zapolice gleby najwyższych klas: II, III i IV zajmują około 44,9% powierzchni użytków rolnych.

Gleby chronione II klasy bonitacyjnej występują w okolicach wsi Zapolice. Wraz z glebami klasy III zajmują około 15,96% ogółu użytków rolnych. Są to gleby brunatne wyługowane, lokalnie mady, wytworzone z piasków gliniastych mocnych lub lekkich, zalegających na glinach lekkich oraz gleby bielicowe, wytworzone z piasków gliniastych mocnych, zalegających na glinach średnich i lekkich. Gleby te zaliczane są do kompleksów uprawowych pszennych i żytnich bardzo dobrych. Największe zwarte powierzchnie tych gleb występują w okolicach wsi Jelno, Branica, na wschód i południe od Zapolic oraz w okolicy wsi Wygiełzów i na południe od Ptaszkowic.

Gleby hydrogeniczne (w tym gleby pochodzenia organicznego), tzn.: torfowe, murszowe, a także czarne ziemie i mady występują głównie w dolinie rzeki Warty, Widawki oraz w dolinkach ich dopływów.

Gmina Zapolice odznacza się więc dobrymi warunkami glebowymi, stanowiącymi podstawę dla rozwoju rolnictwa, z możliwościami dla intensyfikacji upraw polowych, sadownictwa i warzywnictwa na stosunkowo dużych obszarach występowania gleb wysokich klas bonitacyjnych.

3.7. Warunki klimatu lokalnego

Według podziału klimatycznego Polski W. Okołowicza gmina Zapolice położona jest w strefie pośredniej między wpływami kontynentalnymi i oceanicznymi, na granicy dwóch regionów klimatycznych: Śląsko-Wielkopolskiego i Środkowopolskiego.

Ogólna charakterystyka tego regionu to:
- średnia roczna temperatura powietrza wynosi około +7,6°C
- częstotliwość występowania mgieł obejmuje około 31 dni w roku (najwięcej w październiku i listopadzie, najmniej od maja do końca lipca)
- roczny opad wynosi około 556 mm
- pokrywa śnieżna utrzymuje się przez 55 dni
- okres wegetacyjny trwa około 210-220 dni (od początku kwietnia do przełomu

października i listopada)
- na terenie gminy przeważają wiatry zachodnie, stanowiące średnio 23-24% notowanych przypadków. Wiatry z sektora zachodniego (W, SW i NW) stanowią około 45% częstości wszystkich kierunków

Generalnie obszar gminy odznacza się przewagą dobrych warunków klimatycznych, nie stwarzających barier dla jej rozwoju gospodarczego.

Tereny o najkorzystniejszych warunkach (bardzo dobre warunki solarne i termiczne, dobre warunki wilgotnościowe, właściwe nawietrzanie oraz mała częstotliwość występowania mgieł) występują w obrębie zboczy o ekspozycji S, SW, W i SE o nachyleniu >5%. Występują one długim pasem wzdłuż doliny Warty (krawędź doliny) oraz w okolicach wsi Kolonia Branica, Paprotnia i Młodawin Dolny.

Tereny o korzystnych warunkach (dobre i przeciętne warunki solarne, termiczne i wilgotnościowe oraz bardzo dobre warunki przewietrzania terenu), przeważające na terenie gminy Zapolice, związane są z płaską powierzchnią wysoczyzny morenowej.

Doliny i obniżenia odznaczają się najmniej korzystnymi warunkami topoklimatycznymi. Charakterystyczne są dla nich niekorzystne warunki termiczne, wilgotnościowe, związane z częstym występowaniem inwersji termicznej i stagnacji chłodnego i wilgotnego powietrza oraz gorsze warunki solarne - z uwagi na zwiększoną częstotliwość występowania mgieł. Wzrasta tu prawdopodobieństwo występowania przygruntowych przymrozków. Nie wskazana jest więc na tych terenach lokalizacja zabudowy za wyjątkiem budowli związanych z gospodarką wodną. Nie należy wprowadzać barier (nasypy, zwarta zabudowa, wysoka zieleń itp.), utrudniających swobodny odpływ powietrza, a w już istniejących zaporach należy tworzyć prześwity umożliwiające jego przepływ.

Na terenie gminy Zapolice, a szczególnie w jej południowej części oraz w rejonie wsi Holendry-Zapolice, Marżynek-Ptaszkowice i Młodawin Dolny występują największe obszary leśne. Odznaczają się one szczególnymi warunkami klimatycznymi. Lasy modyfikują klimat lokalny, wpływając na warunki solarne (zacienienie), warunki wietrzne (zaciszność), warunki termiczne (łagodzenie dobowych ekstremów temperatury w jego obrębie) i warunki wilgotnościowe (wzrost wilgotności względnej). Mikroklimat terenów leśnych działa szczególnie dobroczynnie na organizm człowieka, stąd obszary te powinny być wykorzystywane przede wszystkim na cele rekreacyjno - wypoczynkowe o zróżnicowanym stopniu penetracji, w zależności od warunków odpornościowych wnętrza lasu. Kompleksy leśne wpływają w znacznym stopniu na warunki klimatyczne terenów bezpośrednio do nich przylegających, podnosząc ich walory zdrowotne i krajobrazowe, lecz jednocześnie pogarszając warunki wentylacji.

3.8. Uwarunkowania ekologiczne

Układ dolin rzek i cieków tworzy lokalny system korytarzy ekologicznych gminy, wyróżniający się cennymi walorami krajobrazowymi, dużymi zasobami wód podziemnych i powierzchniowych, oraz szczególnie cenną różnorodnością florystyczną i faunistyczną, jak również istotną rolą klimatyczną na obszarze gminy. Najważniejszą rolę odgrywają tu:
- dolina rzeki Warty - korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym
- Park Krajobrazowy Międzyrzecza Warty i Widawki - węzeł ekologiczny o znaczeniu ponadregionalnym

W obrębie systemu ekologicznego gminy różne komponenty środowiska naturalnego tworzą więc ekosystemy, przekraczające jej skalę i wiążące sąsiednie rejony.

Prawidłowe działanie korytarzy ekologicznych, ściśle powiązane z ich „otwartym" (niezabudowanym) charakterem, odgrywa istotną rolę we właściwym funkcjonowaniu środowiska gminy. Utrzymanie otwartości systemu wymaga użytkowania rolnego dolin ze szczególnym uwzględnieniem użytków zielonych i terenów leśnych.

3.9. Rolnicza przestrzeń produkcyjna

Warunki naturalne dla rolnictwa są na ogół korzystne. Zarówno rzeźba, jak i klimat nie

stwarzają rolnictwu istotnych barier rozwojowych.

Gleby wyższych klas bonitacyjnych (II, III i IV) zajmują 44,9% powierzchni gruntów rolnych, w tym klasy II-III -15,96%. Występują one w środkowej i wschodniej części gminy, największe ich powierzchnie stanowiące ponad 50% wszystkich gruntów rolnych występują w sołectwach Jelno, Branica, Zapolice i Ptaszkowice. Są to gleby brunatne, pseudobielicowe, bielicowe, czarne ziemie zaliczane do kompleksów uprawowych pszennych i żytnich bardzo dobrych. Obszary ich występowania zalicza się do najkorzystniejszych dla intensyfikacji upraw polowych, sadownictwa i warzywnictwa. Kompleksy gleb najsłabszych V i VI klasy bonitacyjnej stanowią 55,1% ogólnej powierzchni użytków rolnych i aż 95% gruntów rolnych wsi Beleń, 90% wsi Jeziorko, po około 70% wsi Marcelów, Młodawin, Rembieszów, Woźniki, Strońsko. Warunki te oznaczają preferencje dla upraw roślin mniej wymagających bądź zakładanie trwałych użytków zielonych, ale też zalesianie gruntów porolnych lub zmiany sposobu użytkowania terenu na nierolniczy. Rozległość dolin rzecznych Warty i Widawki stwarza znaczące możliwości rozwoju hodowli bydła w oparciu o trwałe użytki zielone jako najbardziej racjonalny kierunek użytkowania.

Wypada podkreślić, że część obszaru gminy położona w strefie krawędziowej doliny Warty narażona jest na erozję gleb z uwagi na spływy powierzchniowe. Dlatego też jest on predestynowany do nasadzeń krzewów zarośli oraz zieleni wysokiej, które umacniałyby glebę i przeciwdziałałyby spływom.

Charakterystycznym elementem rolniczego krajobrazu środkowej części gminy Zapolice są suche dolinki denudacyjne stanowiące odgałęzienia od systemu dolin pobocznych uchodzących do dolin rzeki Warty i Widawki. Z reguły w dolinach są relatywnie gorsze gleby, choć nie zauważa się prostej zależności pomiędzy formami rzeźby terenu i obszarami występowania gleb o wysokich klasach bonitacyjnych. Elementem bardzo cennym przyrodniczo i dla rolnictwa i raczej mało spotykanym w innych gminach, są towarzyszące dolinkom, pasy zieleni krzewiastej stanowiące wiatrochrony i remizy śródpolne.

Rozwój rolnictwa warunkowany względami społeczno-gospodarczymi, a więc strukturą wielkości gospodarstw rolnych, stopniem rozdrobnienia działek rolnych, tradycjami upraw i hodowli, stopniem wykształcenia rolników, specjalizacji i towarowości gospodarstw rolnych, istnieniem rynków zbytu i przetwórstwa, usług dla rolnictwa, a także ogólną koniunkturą w kraju, jest bodaj równie ważny jak uwarunkowania przyrodnicze. W tym zakresie gmina Zapolice nie wyróżnia się w regionie wysokim poziomem kultury rolnej i innymi w/w cechami.

Pomimo bliskości miasta średniej wielkości jakim jest Zduńska Wola i jej rynek zbytu - na przyległym do miasta obszarze, a także w całej gminie nie obserwuje się symptomów i cech gospodarki podmiejskiej. Brak tu szklarni i ogrzewanych zespołów tuneli foliowych, warzywnictwo i sadownictwo odgrywa rolę marginalną i istnieje tylko dla własnych potrzeb gospodarstw domowych.

Według Strategii rozwoju gminy, dominują gospodarstwa małe do 5 ha stanowiąc aż 60% ogólnej ich liczby. Wśród nich aż 34,4% stanowią gospodarstwa bardzo małe do 2 ha. Średnia wielkość gospodarstwa rolnego wynosi 5,4 ha. Wielkość ta w minionych latach długo nie podlegała istotnym zmianom, bowiem prawie z każdego gospodarstwa rolnego ktoś pracował poza rolnictwem dojeżdżając do miasta. Dziś - wobec braku miejsc pracy w mieście - wnosić można, iż wielkość gospodarstw będzie rosła zbliżając się do wielkości racjonalnej przy określonej klasie ziemi i opłacalności produkcji.

Podobnie jak w większości gmin tej części kraju, na jedno gospodarstwo rolne składa się z reguły kilka działek (średnio 6-7) często położonych z dala od siebie, niekiedy w kilku miejscowościach, co nie sprzyja racjonalnemu wykorzystaniu sprzętu i częstotliwości niezbędnych zabiegów agrotechnicznych.

W dotychczasowej strukturze upraw dominuje w gminie Zapolice uprawa żyta (37,2% powierzchni zasiewów), pszenica ozima (12,5% pow. zasiewów), mieszanki zbożowe (12,3%) i ziemniaki (13,3%). Łącznie zboża stanowią 83,1% powierzchni zasiewów, ziemniaki 13,3%, a pozostałe - tylko 3,6%.

Porównując tę strukturę z predyspozycjami do upraw wynikającymi z klas bonitacyjnych użytków rolnych stwierdzić należy, iż nie jest to struktura optymalna. Podobne stwierdzenie można wysnuć na podstawie porównania struktury użytków rolnych, zwłaszcza wziąwszy pod uwagę wysoki udział łąk i pastwisk (1550 ha - 24,6% użytków rolnych) i pogłowia zwierząt gospodarskich, w szczególności bydła. Stan ten nie jest adekwatny do rzeczywistej i potencjalnej bazy paszowej.

3.10. Leśna przestrzeń produkcyjna

Opierając się na uproszczonych planach urządzania lasu na okres 1.01.2005r. – 31.12.2014r na terenie gminy Zapolice znajduje się 692,37 ha lasów prywatnych. W posiadaniu Lasów Państwowych jest 795 ha powierzchni leśnej. Biorąc pod uwagę powierzchnię gminy wynoszącą 8111 ha, lesistość jej wynosi ponad 18%.

Lasy Państwowe administrowane są przez Nadleśnictwo Kolumna (północna część gminy) oraz Nadleśnictwo Złoczew, które wchodzą w skład Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Łodzi.

Nadleśnictwo Kolumna sprawuje nadzór nad gospodarką leśną lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa na terenie całej gminy. Lasy prywatne położone są na terenie 19 wsi.

Tabela 4. Lasy prywatne

Lp.	Miejscowość	Powierzchnia [ha]
1.	Beleń	92,83
2.	Branica	9,59
3.	Holendry	32,38
4.	Jelno	0,40
5.	Jeziorko	35,58
6.	Kalinowa	6,00
7.	Marcelów	37,56
8.	Młodawin	62,32
9.	Paprotnia	76,38
10.	Pstrokonie	41,13
11.	Ptaszkowice	62.32
12.	Rembieszów	58,09
13.	Rojków	9,42
14.	Strońsko	37,58
15.	Swędzieniejewice	7,37
16.	Świerzyny	76,64
17.	Woźniki	6,13
18.	Wygiełzów	8,13
19.	Zapolice	32,52

W obowiązujących planach urządzenia lasu nie wyznaczono terenów do zalesienia.

Według regionalizacji przyrodniczoleśnej Polski, przyjętej dla Zasad Hodowli Lasu, teren gminy zaliczony jest do VI Krainy przyrodniczo-leśnej Małopolskiej, Dzielnicy Łódzko-Opoczyńskiej, Mezoregionu Sieradzko - Łódzkiego.

W toku prowadzonych w lasach prac urządzeniowych, na terenie gminy wyróżniono 10

typów siedliskowych lasu z czego 6 w lasach prywatnych. Są to:

- w Lasach Państwowych największy udział powierzchniowy mają siedliska borowe o żyzności niskiej (Bs, Bśw, Bw) - łącznie 51,67% oraz średniej (BMśw, BMw) - łącznie 40,85%. Bogatsze siedliska lasów zajmują 7,48% powierzchni leśnej.
- w lasach prywatnych: słabe siedliska borowe zajmują 87,62% powierzchni.

Gatunkiem zdecydowanie dominującym jest sosna – 67%. Do gatunków lasotwórczych należy zaliczyć też brzozę – 17% i olszę – 13%.

Lasy administrowane przez Nadleśnictwo Kolumna nie zostały zaliczone do lasów uszkodzonych przez przemysł.

Ogólnie stan sanitarny lasów na terenie gminy należy uznać jako dobry.

Na szczególną uwagę i ochronę zasługują lasy położone w bezpośredniej dolinie Warty.

Bardzo duża antropopresja na tereny nadrzeczne jest bowiem przyczyną ich niszczenia czy wręcz dewastacji. Takie zjawisko często występuje szczególnie w rejonie międzywala.

Na terenie gminy zalesianiu podlegały nie tylko grunty przeznaczone na ten cel we wcześniejszych dokumentach. Dlatego na rysunku studium zaznaczono tereny, które w przyszłości powinny być zalesiane w pierwszej kolejności w celu tworzenia zwartych, zamkniętych kompleksów leśnych.

3.11. Gospodarka łowiecka

Na terenie gminy Zapolice istnieje 9 obwodów łowieckich, w których planową gospodarkę łowiecką prowadzi 5 kół zrzeszonych w Polskim Związku Łowieckim. Są to:

- Koło nr 23 „Kolejarz" w Zduńskiej Woli dzierżawiące obwody 157 i 180
- Koło nr 25 „Ryś" w Zduńskiej Woli dzierżawiące obwody 156 i 179
- Koło nr 2 „Łoś" w Sieradzu dzierżawiące obwody 154 i 155
- Koło nr 1 „Knieja" w Sieradzu dzierżawiące obwody 177 i 178
- Koło nr 30 „Borsuk" w Świerczowie dzierżawiące obwód 181

Tabela 5. Zestawienie powierzchni w poszczególnych obwodach (wg rejestru powierzchniowego obwodów łowieckich):

Nr obwodu	Pow. ogólna
154	4606
155	3231
156	3722
157	3406
177	4873
178	5054
179	4552
180	4930
181	6698

Występują tu podstawowe gatunki zwierzyny łownej jak sarna, dzik, jeleń, lis, zając, bażant, kuropatwa, łowne gatunki dzikich kaczek.

Tereny gminy należy zaliczyć do atrakcyjnych dla prowadzenia gospodarki łowieckiej ze względu na stosunkowo duży udział małych kompleksów leśnych, obszary podmokłe , oraz luźne zadrzewienia (np. rejon międzywala Warty).

Zagrożeniem dla bytowania zwierzyny jest zjawisko antropopresji wiążące się m.in. z rozwojem budownictwa letniskowego.

Gospodarka łowiecka, jej stan i sposób prowadzenia nie ma bezpośredniego wpływu na gospodarkę przestrzenną. Zamieszczenie informacji na ten temat w niniejszym opracowaniu jest wzbogaceniem jego treści.

3.12. Ochrona przyrody

3.12.1. Rezerwat przyrody „Korzeń"

Torfowiskowo - leśny rezerwat o powierzchni 34,93 ha powstał na bazie uroczyska Świerczów Torfowisko na mocy rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 23 grudnia 1998 r. Obejmuje cały oddział 359 na terenie Leśnictwa Korzeń.

Celem utworzenia rezerwatu jest ochrona dużej powierzchni torfowiska o charakterze przejściowym oraz dobrze zachowanych fitocenoz olsu torfowcowego i porzeczkowego.

Na obszarze torfowiska występuje wiele, bardzo dużych, populacji chronionych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt takich jak grążel żółty, grzybienie północne, rosiczka okrągłolistna, rosiczka długolistna, paprotka zwyczajna, widłak jałowcowy oraz żuraw, brodziec samotny, bąk, bóbr. Dzięki temu miejsce to jest wyjątkowo cenne w skali nie tylko regionu ale i kraju. Obiekt o wyraźnych cechach rezerwatu ścisłego jest najcenniejszym przyrodniczo elementem PKMW i W.

3.12.2. Park Krajobrazowy Międzyrzecza Warty i Widawki

Park Krajobrazowy Międzyrzecza Warty i Widawki powołany został uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Sieradzu z dnia 14 września 1989 roku w celu ochrony cennych walorów przyrodniczo-krajobrazowych,

Obecnie obowiązującymi aktami prawnymi są:

- Rozporządzenie Wojewody Łódzkiego Nr 9/2006 z dnia 11 stycznia 2006 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki (Dz. U. Woj. Łódzkiego Nr 20 poz. 194 z dnia 23 stycznia 2006 r.) oraz Rozporządzenie Nr 1/2008 Wojewody Łódzkiego z dnia 11 stycznia 2008 r. zmieniające rozporządzenie Wojewody Łódzkiego w sprawie Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki (Dz. U. Woj. Łódzkiego Nr 17 poz. 204 z dnia 17 stycznia 2008 r.)
- Rozporządzenie nr 30/2006 Wojewody Łódzkiego z dnia 3 listopada 2006r. w sprawie ustanowienia planu ochrony Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki (Dz. Urz. Woj. Łódz. Nr 380 poz. 2947 z dnia 13 listopada 2006 r.)

Park leży w obrębie 9 gmin: Widawa, Konopnica, Burzenin, Zapolice, Sieradz, Sędziejowice, Ostrówek, Rusiec i Zduńska Wola. Jego powierzchnia wynosi 25 330 ha z czego na terenie gminy Zapolice zlokalizowane zostało 4 290 ha (zachodnie i południowo-zachodnie części gminy związane z doliną rzeki Warty stanowiące 36,5% ogólnej powierzchni gminy).

Przedmiotem ochrony w parku są doliny Warty, Widawki i ich dopływów wraz z otoczeniem oraz towarzysząca tym obszarom naturalna szata roślinna. W jego centralnej części znajduje się swoisty węzeł hydrograficzny, utworzony przez zbierające się w okolicy Widawy trzy rzeki: Widawkę, Grabię i Nieciecz.

Obszar parku wyróżnia się w swoim otoczeniu urozmaiconą rzeźbą terenu, a zwłaszcza malowniczymi przełomami Warty, gdzie wysokości względne stoków dochodzą do 45 m, a na powierzchni ukazują się stare utwory wapienne. Wysokie brzegi stanowią jednocześnie naturalne punkty widokowe umożliwiające obserwację rozległych panoram dolin.

W wielu miejscach widoczny jest wpływ wód podziemnych na powierzchnię w postaci licznych wysiąków, młak, wycieków i źródeł warstwowo-przelewowych.

Szczególnymi walorami krajobrazowymi wyróżniają się meandrujące odcinki rzek, liczne starorzecza, dolinki poboczne, obszary wydmowe, wypukłe formy kemowe i torfowiska.

Obszar parku jest interesujący pod względem botanicznym z powodu stosunkowo małych zmian spowodowanych działalnością człowieka. Poza fauną szczególnie bogata jest również flora łąkowa, bagienna i wodna.

W stromych, nasłonecznionych zboczach o podłożu bogatym w węglan wapnia spotyka się murawy kserotermiczne, stanowiące dużą osobliwość w centrum Polski.

Wśród lasów występujących na terenie parku przeważają sztucznie wprowadzone monokultury sosnowe, choć zachowały się niewielkie fragmenty naturalnych enklaw borów, dąbrów i grądów. Interesująca przyrodniczo jest obudowa biologiczna rzek będąca ostoją wielu gatunków ptaków.

Atrakcyjność tego obszaru wiąże się również z cennymi wartościami kulturowymi. Zbocza warciańskiej skarpy od najdawniejszych czasów stanowiły obszar intensywnego osadnictwa.

Jako szczególne cele ochrony Parku określono:

- dla ochrony przyrody nieożywionej:
  - zachowanie i ochrona cennych odsłonięć geologicznych, jako ważnych obiektów dydaktycznych i naukowych;
  - zachowanie i przywracanie naturalnych walorów dolinom rzecznym;
  - zachowanie i ochrona obszarów stanowiących świadectwo współczesnych, naturalnych procesów geomorfologicznych, takich jak: parowy, wąwozy itp.;
  - zachowanie w niezmienionym stanie i ochrona źródeł oraz obszarów źródliskowych.
- dla ochrony ekosystemów leśnych:
  - utrzymanie i odtworzenie unikatowych zbiorowisk lasów nadrzecznych w tym: zbiorowisk zaroślowych, a wiec wiklin nadrzecznych i olsu topolowo-wierzbowego oraz zbiorowisk leśnych: łozowisk, olsu porzeczkowego, olsu torfowcowego, kontynentalnego boru bagiennego oraz łęgu jesionowo-olszowego, jako rzadkich składników szaty leśnej.
- dla ochrony ekosystemów nieleśnych:
  - zachowanie różnorodności biologicznej rzadkich i ginących fitocenoz - łąk trzęślicowych;
  - zachowanie świeżych łąk rajgrasowych;
  - zachowanie fragmentów półnaturalnych łąk z cennymi zbiorowiskami roślinności łąkowobagiennej;
  - zachowanie i ochrona muraw kserotermicznych;
  - zachowanie cennych i różnorodnych zbiorowisk roślinnych: muraw napiaskowych, zarosili tarniny, jałowca i żarnowca, fragmentów półnaturalnych, wilgotnych łąk i zarośli wierzbowych;
  - zachowanie i ochrona torfowisk z fragmentami wilgotnych łąk i muraw bliźniczkowych, tzw. "psiar";
  - utrzymanie różnorodności krajobrazu roślinnego, na który składa się mozaika pól, łąk, zarośli tarniny, jałowczysk i żarnowczysk.
- dla ochrony ekosystemów wodnych i torfowiskowych:
  - ochrona przed zalesieniem oraz utrzymanie połączenia starorzeczy z rzeką Wartą;
  - utrzymanie dotychczasowego poziomu wody w kompleksie stawów i mokradeł, oraz ich ochrona przed nadmiernym osuszaniem;
  - utrzymanie dotychczasowego poziomu wody oraz hamowanie sukcesji na bagnach śródleśnych i torfowiskach;
  - ochrona źródeł oraz obszarów źródliskowych przed zmianą warunków wodnych i zanieczyszczeniem;
  - bezwzględna ochrona śródleśnych łąk przed nadmiernym osuszaniem;
  - ochrona ekosystemów dolin rzecznych przed zmianą warunków wodnych i zanieczyszczeniem.

- dla ochrony gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk:
  - utrzymanie różnorodności gatunkowej zwierząt lądowych i wodnych podlegających ochronie;
  - utrzymanie stanu zwierząt łownych w ilości odpowiadającej pojemności ekologicznej łowisk;
  - zapewnienie warunków dla prawidłowego funkcjonowania gatunków cennych przyrodniczo, chronionych, rzadkich i zagrożonych oraz zabezpieczenie życia i rozwoju ginących taksonów.
- dla ochrony walorów krajobrazowych i kulturowych:
  - ochrona krajobrazu o wybitnych walorach naturalnych - wielkoprzestrzennych obszarów leśnych;
  - ochrona krajobrazu naturalnego doliny Warty o wybitnych walorach przyrodniczych, krajobrazowych i historycznych;
  - ochrona krajobrazu kulturowego o znacznych walorach zabytkowych z nagromadzeniem elementów dziedzictwa kulturowego;
  - ochrona miejsc koncentracji i potencjalnego występowania stanowisk archeologicznych;
  - zapobieganie zubożeniu i ujednoliceniu krajobrazu, poprzez ochronę zadrzewień śródpolnych i przydrożnych;
  - zachowanie istniejących rozłogów pól;
  - ochrona przed eksploatacją surowców naturalnych.
- dla ochrony walorów rekreacyjnych:
  - ochrona najatrakcyjniejszych terenów turystycznych (doliny rzeczne) przed degradującym zagospodarowaniem;
  - rozwój pożądanych form rekreacji - turystyki kwalifikowanej.

Zasady ochrony terenów Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki ustalono także w Rozporządzeniu Nr 30/2006 Wojewody Łódzkiego z dnia 3 listopada 2006 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 380, poz. 2947 z dnia 13 listopada 2006 r.), w którym oprócz ww. szczególnych celów ochrony zawarto również cele ogólne:

- zachowanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego, pełni różnorodności biologicznej oraz trwałości i równowagi procesów przyrodniczych,
- ochronę najcenniejszych fragmentów przyrody naturalnej, wybitnych walorów krajobrazowych oraz dziedzictwa kulturowego,
- przywracanie walorów naturalnych przekształconym siedliskom, zwłaszcza dolinom rzecznym, lasom i innym składnikom przyrody,
- stworzenie korzystnych warunków do prawidłowego funkcjonowania systemów przyrodniczych, ich trwałości i zdolności odtwarzania,
- harmonizowanie z uwarunkowaniami przyrodniczymi dotychczasowych form użytkowania terenu i działalności społeczno-gospodarczej,
- dążenie do sukcesywnej poprawy stanu wszystkich komponentów środowiska, dzięki podejmowanym działaniom infrastrukturalnym i egzekucji obowiązującego prawa,
- zwiększenie świadomości ekologicznej lokalnych społeczności, w tym organów władzy, dotyczącej zachowania całego bogactwa przyrodniczego jako dziedzictwa i dobra wspólnego,
- uwzględnienie w rozwoju społeczno-gospodarczym uwarunkowań wynikających z potrzeb ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego, zasobów kulturowych i cech krajobrazu.

3.12.3. Pomniki przyrody

W granicach gminy Zapolice znajdują się 54 pomniki przyrody. Ich wykaz oraz charakterystyka przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Wykaz pomników przyrody

Lp.	Przedmiot ochrony	Obwód na wys.	Miejscowość	Lokalizacja	Nr ewid. działki	Podstawa prawna
1.	2 dęby szypułkowe	350 cm 500 cm	Pstrokonie	Przy bramie wjazdowej do parku	241/1	Zarządzenie Nr 32 Wojewody Sieradzkiego z dnia 23 kwietnia 1976r. w sprawie pomników przyrody w województwie sieradzkim (Dz. Urz. WRN z Sieradzu Nr 612, poz. 8)
2.	dąb szypułkowy	420 cm	Rembieszów	W parku obok kaplicy	736	
3.	dąb szypułkowy	312 cm	Kalinowa	W parku wiejskim	243/1	Decyzja Nr 82 Wojewody Sieradzkiego z dnia 17 sierpnia 1977r. w sprawie uznania za pomnik przyrody (Dz. Urz. WRN w Sieradzu Nr 7/77, poz. 47)
4.	jesion wyniosły	320 cm	Kalinowa	W parku wiejskim	243/1	
5.	klon zwyczajny	240 cm	Kalinowa	W parku wiejskim	243/1	
6.	klon zwyczajny	240 cm	Kalinowa	W parku wiejskim	243/1	
7.	dąb szypułkowy	440 cm	Zapolice	W parku wiejskim	177/2	Decyzja Nr 48 Wojewody Sieradzkiego z dnia 26 marca 1979r. w sprawie uznania za pomnik przyrody (Dz. Urz. WRN w Sieradzu Nr 3, poz. 24)
8.	klon polny (paklon)	298 cm	Zapolice	W parku wiejskim	177/2	
9.	lipa srebrzysta	320 cm	Zapolice	W parku wiejskim	177/2	
10.	2 klony zwyczajne	274 cm 226 cm	Zapolice	W parku wiejskim	177/2	
11.	buk czerwonolistny	253 cm	Zapolice	W parku wiejskim	177/2	
12.	2 jesiony wyniosłe	248 cm 240 cm	Zapolice	W parku wiejskim	177/2	
13.	buk zwyczajny	229 cm	Zapolice	W parku wiejskim	177/2	
14.	4 dęby szypułkowe	217 – 345 cm	Paprotnia	W parku wiejskim	191/1	
15.	jesion wyniosły	412 cm	Strońsko	W parku wiejskim	194	
16.	2 topole kanadyjskie	344 cm 350	Strońsko	W parku wiejskim	194	
17.	6 lip drobnolistnych	210	Strońsko	W parku wiejskim	194	
18.	klon zwyczajny	274	Strońsko	W parku wiejskim	194	
19.	3 lipy drobnolistne	246 -360	Strońsko	W parku wiejskim	194	
20.	dąb szypułkowy	396	Ptaszkowice	W parku wiejskim	103/7	
21.	jesion wyniosły	263	Ptaszkowice	W parku wiejskim	103/7	
22.	aleja lipowa – 13 lip drobnolistnych	Brak danych	Strońsko	W parku wiejskim	194	Zarządzenie Nr 19 Wojewody Sieradzkiego z dnia 5 czerwca 1989r. w sprawie pomników przyrody w województwie sieradzkim (Dz. Urz. Wol. Sieradzkiego Nr 10, poz. 85)
23.	klon pospolity	340	Zapolice	W parku wiejskim	177/2	
24.	dąb szypułkowy	330	Zapolice	W parku wiejskim	177/2	
25.	dąb szypułkowy	330	Zapolice	W parku wiejskim	177/2	
26.	sosna limba	160	Rembieszów	W parku obok kaplicy	736	brak danych
27.	2 lipy drobnolistne	395 cm 405 cm	Strońsko	Plac kościelny	201	brak danych

3.12.4. Użytki ekologiczne

Na terenie gminy tą formą ochrony, na mocy rozporządzeń Wojewody Sieradzkiego, objęto obiekty:

- kompleks trzech bagien o łącznej powierzchni 15,38 ha położonych w Leśnictwie Korzeń (oddz. 354 część i 356 część) nazwane umownie „Anielów".

- "Rembieszów" – utworzony w 1995 r. o powierzchni 14,1 ha obejmuje kompleks bagien śródleśnych, dawne zaniedbane stawy oraz Rezerwat Korzeń.
- „Rembieszów II" o pow. 4,32 ha, powstał w 1998 r., w łąkach pod Rembieszowem (działka o nr ewid. 748/2), obejmuje podmokły teren w trakcie procesu naturalnej sukcesji. Niegdyś użytkowany jako łąki, z czasem porzucony, zaczął zarastać turzycami, trzciną, ziołoroślami i olszą. Bez ingerencji człowieka, z biegiem lat zamieni się w zadrzewienie olszowe i trzcinowisko.
- „Kalinowa" - utworzony w 1998 r., zajmowana pow. 1 ha. Podobnie do poprzedniego obszarem chronionym są podmokłe nieużytki, pozostawione roślinności szuwarowej, torfowiskowej i bagiennej.
- „Jeziorko" - utworzony w 1998 r., w pobliżu wsi o tej samej nazwie, pow. 1,34 ha (działka o nr ewid. 192). W jego bezpośrednim sąsiedztwie znajdują się zbiorowiska roślinności wodno - błotnej z gatunkami roślin i zwierząt chronionych. Jest częścią większego podmokłego obszaru, na którym stwierdzono obecność m.in. rzekotki drzewnej, kumaka nizinnego, bąka, kszyka, krwawodzioba, cyranki, płaskonosa, żurawi. Jest to mozaika siedlisk obejmująca oczka wodne z roślinnością szuwarową, podmokłe łąki i turzycowiska oraz fragmenty zadrzewień.

3.12.5. Zespół przyrodniczo - krajobrazowy

Na terenie gminy tą formą ochrony, objęto na podstawie Uchwały Nr XXVIII/199/13 Rady Gminy Zapolice z dnia 27 lutego 2013r. w sprawie ustanowienia zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Strefa krawędziowa doliny rzeki Warty" (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2013r. poz. 1980), obszar położony w miejscowościach Zapolice i Pstrokonie, obejmujący strefę krawędziową rzeki Warty, poza granicami Parku Krajobrazowego międzyrzecza Warty i Widawki.

3.12.6. Zieleń o charakterze parkowym

Na terenie gminy Zapolice istnieje siedem skupisk zieleni wysokiej o charakterze parkowym.

Park zabytkowy w miejscowości Pstrokonie o powierzchni ok. 8 ha wpisany do rejestru zabytków (nr rej 423/A) jest obecnie własnością prywatną. Elementem wyróżniającym są tu zabytkowy budynek oraz dość duże stawy zajmujące całą część zachodnią.

Drzewostan uformowany w różnej wielkości skupiny ma charakter laso-parku. Występują tu: klon, grochodrzew, lipa, jesion, dąb, świerk.

Na terenie parku znajdują się dwa pomniki przyrody, które na początku lat dziewięćdziesiątych były poddane zabiegom konserwacyjnym.

Park zabytkowy w miejscowości Strońsko o powierzchni ok. 3 ha wpisany do wojewódzkiej ewidencji zabytków stanowi własność komunalną gminy. Starodrzew parku składa się z lip, klonów, jesionów rosnących w luźnych skupiskach. Jedyną formą zabytkowego układu przestrzennego jest tu aleja lipowa składająca się z 13 okazów doprowadzająca do centralnej polany z rosnącym na jej środku jesionem.

W drzewostanie wyróżniają się okazałe egzemplarze drzew pomników przyrody, których jest 26 (w tym wspomniana aleja). Zadrzewienie parku w naturalny sposób łączy się z zadrzewieniem przykościelnym. Park jest ogólnie dostępny dla ludności. Pierwotne założenie parku miało najprawdopodobniej charakter krajobrazowy.

Park zabytkowy w miejscowości Kalinowa o powierzchni 1,83 ha wpisany do wojewódzkiej ewidencji zabytków jest własnością prywatną.

Założenie parkowe miało charakter krajobrazowy na co wskazuje starodrzew składający się z 10 gatunków drzew oraz rów ze stawem umieszczonym pośrodku parku. Ciek rozdziela teren na dwie części: północną ozdobną i południową z pozostałością sadu.

Zadrzewienie składające się z dębów, jesionów, klonów grabów i topoli białej w tym cztery istniejące pomniki przyrody.

Park wiejski w miejscowości Paprotnia o powierzchni 1,98 ha wpisany do wojewódzkiej ewidencji zabytków jest własnością prywatną. W parku znajdują się dwie stare aleje topoli włoskiej, szpaler klonów zwyczajnych i jesionów, staw oraz dwór. Między stawem, a dworkiem znajdują się pozostałości sadu.

Starodrzew budują: klon zwyczajny, świerk pospolity, grochodrzew, topola włoska, lipa drobnolistna, jesion, klon polny (paklon), grab, brzoza brodawkowata. W parku znajdują się cztery pomniki przyrody.

Park wiejski w miejscowości Ptaszkowice o powierzchni 1,5 ha wpisany do wojewódzkiej ewidencji zabytków jest własnością komunalną gminy. Drzewostan parku występuje w zwartych skupinach, przedzielonych małymi, silnie zadarnionymi, polankami. Występują tu głównie: jesion wyniosły, grochodrzew, topola biała i klon polny. W parku znajduje się budynek byłego dworu oraz dwa pomniki przyrody.

Park wiejski w miejscowości Zapolice o powierzchni ok. 2 ha wpisany do wojewódzkiej ewidencji zabytków jest własnością komunalną gminy i stanowi naturalne otoczenie dla budynku Urzędu Gminy. Na cenny starodrzew składają się klony, lipy, dęby, buki (odm. szkarłatnolistna), jesiony. Najcenniejsze okazy drzew, w tym 12 pomników przyrody, zostały poddane pracom konserwacyjnym. Park obecnie nie ma wyraźnie czytelnego układu historycznego, a jedynie charakter krajobrazowy.

Park wiejski w miejscowości Świerzyny o powierzchni ok. 0,5 ha jest własnością komunalną gminy. Jedyną pozostałością założenia parkowego jest tu aleja grabowa z licznymi okazami klonu polnego oraz zdewastowane (osuszone i zaśmiecone) ślady po niewielkich zbiornikach wodnych. Pozostały drzewostan, porastający teren uznawany jako park, powstał najprawdopodobniej w sposób naturalny z samosiewu. Świadczy o tym duże zróżnicowanie gatunkowe oraz wiekowe. Poza aleją grabową brak jest śladów historycznego układu zieleni wysokiej. Teren ogólnie jest zaniedbany.

Wyróżnia się tu kilka egzemplarzy starych drzew takich jak: klon zwyczajny, lipa szerokolistna, kasztanowiec, sosna pospolita.

3.13. Zagrożenia, zanieczyszczenia i degradacja środowiska

Współczesne procesy geomorfologiczne i klęski żywiołowe oraz czynniki antropogeniczne to główne przyczyny zagrożeń, na jakie nieustannie narażone jest środowisko przyrodnicze.

Pierwsza grupa zagrożeń na terenie gminy Zapolice związana jest z zagrożeniem przeciwpowodziowym w dolinach rzek: Warty, Widawki i Widełki (patrz pkt 6.1.).

Zagrożenia antropogeniczne środowiska to przede wszystkim:
- zagrożenia atmosfery i wynikająca z tego degradacja klimatu lokalnego,
- zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych,
- zagrożenia pokrywy glebowo - roślinnej,
- zagrożenia środowiska przez odpady,
- zagrożenia środowiska przez hałas,
- skażenie promieniotwórcze środowiska (elektromagnetyczne i jonizujące).

Atutem gminy jest wysoka jakość środowiska wynikająca z:
- niskiego stopnia uprzemysłowienia obszaru,
- położenia znaczącej części w granicach parku krajobrazowego,
- braku inwestycji szkodliwych dla środowiska i dalszego ograniczania ich powstawania,
- ograniczonej liczby istniejących i potencjalnych źródeł degradacji środowiska.

3.13.1. Zanieczyszczenia i ochrona powietrza atmosferycznego

Ochrona powietrza atmosferycznego przed zanieczyszczeniami odgrywa istotną rolę w jakości życia społeczeństwa. Stan powietrza zależy od ilości i wielkości źródeł emisji, jak

również od ilości ładunków napływających z terenów sąsiednich.

Powietrze atmosferyczne i klimat obszaru gminy pozostają pod degradującym wpływem lokalnych palenisk domowych, kotłowni, transportu i komunikacji, a także, choć w niewielkim stopniu, przemysłu najbliższych miast: Zduńskiej Woli, Widawy czy też dalszego Sieradza. Wpływ ich wdraża się w zanieczyszczaniu powietrza szkodliwymi dla środowiska pyłami, gazami, uciążliwymi zapachami itp. Sytuacja gminy jest jednak pod tym względem o tyle komfortowa, że żadne z wymienionych miast nie jest położone po jej nawietrznej (zachodniej) stronie, przy przeważających zachodnich kierunkach wiania wiatrów.

Najbardziej uciążliwymi, szczególnie w okresie zimowym, są w gminie małe źródła emisji, które ze względu na warunki odprowadzania zanieczyszczeń do atmosfery (ograniczony pułap rozprzestrzeniania) oraz ich lokalizacje (zagęszczenie źródeł na stosunkowo niedużych powierzchniach) w istotny sposób wpływają na jakość powietrza gminy. Omawiane źródła „niskiej emisji" to przede wszystkim paleniska domowe. Ich szczególna uciążliwość związana jest z liczebnością źródeł, zlokalizowanych blisko siebie, niskimi gatunkami opałów, stosowanych w paleniskach oraz faktem, że często spalania w nich różnego rodzaju odpadów. Lokalizacja źródeł niskiej emisji zanieczyszczeń do atmosfery związana jest z terenami zabudowanymi poszczególnych wsi. Poprawa tego stanu możliwa jest poprzez zmianę sposobu ogrzewania budynków na gazowe czy olejowe. Sytuacja gminy może więc poprawić się po rozpoczęciu programu jej gazyfikacji, którego realizacja przewidywana była w „Studium programowym możliwości gazyfikacji" dla byłego województwa sieradzkiego. Wszelkie ograniczania związane z wdrażaniem programu gazyfikacji mogą jedynie wynikać ze względów ekonomicznych, tzn. kosztów wymiany systemów grzewczych.

Na terenie gminy nie występują źródła wysokiej emisji zanieczyszczeń, a większe kotłownie, związane np.: z obiektami szkolnymi działają już często w oparciu o systemy olejowe.

Źródłem emisji do atmosfery w gminie jest również transport, wytwarzający tlenki węgla, węglowodory aromatyczne i alifatyczne, związki ołowiu i tlenki azotu. Przyczynia się do tego przede wszystkim intensywny rozwój komunikacji, cechujący cały obszar kraju, niski poziom techniczny pojazdów oraz ogólnie zły stan sieci dróg.

Występowanie w gminie wyłącznie dróg o randze: powiatowych i niższych sprzyja ograniczaniu omawianych zanieczyszczeń. Dalsze zmniejszanie zanieczyszczeń transportowych możliwe jest poprzez prowadzenie systematycznych działań w kierunku poprawy stanu technicznego dróg w gminie.

3.13.2. Zanieczyszczenie i ochrona wód

Stan sanitarny wód powierzchniowych w gminie, podobnie jak w całym regionie, jest katastrofalny. W ocenie ogólnej czystość wód zarówno rzeki Warty, jak i jej dopływu Widawki nie mieści się w dopuszczalnych normach sanitarnych, przy odpowiednio planowanych klasach czystości: I dla rzeki Warty i II dla Widawki.

Podstawowymi wskaźnikami deklasyfikującymi wody rzek jest miano Coli, co oznacza, że głównym zagrożeniem i źródłem zanieczyszczeń dla wód powierzchniowych (oddziałującym również na wody podziemne), są nieoczyszczone lub oczyszczone tylko częściowo ścieki, odprowadzane bezpośrednio do rzek lub rowów melioracyjnych i w konsekwencji również do rzek.

Sieć kanalizacyjna w gminie zlokalizowana jest we wsiach Zapolice, Paprotnia, Marżynek. W innych wsiach w gospodarstwach domowych ścieki gromadzone są w przydomowych, często nieszczelnych szambach. Nadmiar ścieków wylewany jest na pola uprawne i łąki lub do rzek i rowów melioracyjnych. Problem ten rozciąga się również na powszechną w gminie zabudowę letniskową, w tym zlokalizowaną na terenach dolinnych.

W przypadku wód podziemnych zagrożenia ich jakości wynikają przede wszystkim z charakteru zagospodarowania pokrywającego je terenu, jego właściwości

fizykochemicznych, a także charakteru ognisk zanieczyszczeń. Za ogniska zanieczyszczeń uznać należy takie efekty działalności człowieka, które w różny sposób prowadzą do zmian własności fizycznych, chemicznych oraz biologicznych, obniżając ich walory jakościowe. Zagrożenie dla wód podziemnych stanowić mogą zarówno odpady w postaci stałej, jak i płynnej.

Dostarczycielami odpadów są:
- mieszkańcy wsi i osiedli
- przemysł
- gospodarka rolna i hodowlana

Głównym ogniskiem zanieczyszczeń wód podziemnych na terenie gminy Zapolice są ogniska typu rolniczego i tereny zabudowy wiejskiej. Wiąże się to z poruszanym wcześniej faktem, że budowa kanalizacji nie nadążyła na tym terenie za rozbudową sieci wodociągowej.

Zasadniczym źródłem zanieczyszczeń wód podziemnych są tu obejścia gospodarskie posiadające obory, chlewy, kurniki, gnojowniki, szamba i śmietniki. Powszechnym sposobem pozbywania się ścieków na terenach zabudowanych w gminie jest odprowadzanie ich na własne pola jako nawóz organiczny. W ten sposób do wód podziemnych wprowadzane są podwyższone ilości amoniaku, chlorków, sodu, potasu, azotynów i azotanów. Wśród ognisk rolniczych dodatkową groźbę stanowi chemizacja rolnictwa (stosowanie nawozów mineralnych i pestycydów).

Inne potencjalne źródła zagrożeń dla wód powierzchniowych i podziemnych na terenie gminy stanowią obiekty związane z obsługą rolnictwa i przemysłem spożywczym:
- masarnia we wsi Zapolice
- gospodarstwo rolne – hodowla trzody chlewnej w Strońsku
- gospodarstwo rolne – hodowla trzody chlewnej w Kalinowej
- stacja paliw we wsi Zapolice

Na stan wód podziemnych wpływają również tzw. liniowe ogniska zanieczyszczeń - drogi i związany z nimi ruch transportowy, powodujący powstawanie zanieczyszczeń substancjami ropopochodnymi i produktami ich spalania, oraz zasolenie w okresie zimowym.

3.13.3. Zagrożenia i ochrona powierzchni ziemi

Degradacja pokrywy glebowo - roślinnej terenu związana jest przede wszystkim z rozwojem terenów zainwestowanych i wynikającym z tego innym, niż rolnicze lub leśne wykorzystaniem gruntów. Zjawisko przeznaczania gleb chronionych, wysokich klas bonitacyjnych na cele nierolnicze i nieleśne jest szczególnie niekorzystnym zjawiskiem, ze względu na niski udział gleb tych klas w ogólnym areale użytków rolnych gminy.

Degradacja powierzchni ziemi, związana z zanieczyszczeniem gleb, występuje w pobliżu tras komunikacyjnych. Następuje tu kumulacja w glebie toksycznych związków chemicznych, pochodzących ze spalin oraz pyłów ścieranych opon i nawierzchni. Rośliny w strefie zanieczyszczeń kumulują je w swoich tkankach. W związku z tym, na terenach przyległych do ulic najbardziej obciążonych transportowo, powinno się ograniczać użytkowanie gleb, głównie jako łąk i pastwisk oraz upraw warzyw i owoców jagodowych.

Zmiany powierzchni ziemi mogą być również wywoływane wszelkimi pracami ziemnymi, w tym powierzchniową eksploatacją surowców oraz różnymi zabiegami technicznymi, np.: melioracjami. Zabiegi techniczne, do jakich należą melioracje, pomimo założeń poprawy właściwości fizycznych pokrywy glebowej (poprzez regulowanie stosunków wodnych, warunków cieplnych, powietrznych i pokarmowych) wywołują jednak zmiany w jej powierzchni. Na terenie gminy zmeliorowano ogółem około 1503 ha czyli 18,6% powierzchni gminy, w tym prawie 287 ha użytków zielonych i około 1216 ha gruntów ornych. Do zmeliorowania pozostało dalszych ponad 2300 ha - 28,4% powierzchni gminy, obejmujących około 491 ha użytków zielonych i około 1847 ha gruntów ornych.

Na terenie gminy Zapolice występuje 5 udokumentowanych złóż surowców naturalnych, eksploatowanych powierzchniowo. Są to złoża kruszywa naturalnego dla celów budownictwa ogólnego i drogowego.

3.13.4. Zagrożenia środowiska przez odpady

Jednym z czynników degradujących środowisko, szczególnie w przypadku dużych zbiorowisk ludzkich, są masowo produkowane odpady.

W chwili obecnej na terenie gminy problem zagrożenia przez odpady nie występuje. Gmina korzysta z wysypisk poza granicami gminy.

Według danych archiwalnych we wsi Ptaszkowice znajduje się betonowy mogilnik, zawierający przeterminowane środki ochrony roślin, zmagazynowane tu na przełomie lat 60-tych i 70-tych. Obiekt tworzy 14 betonowych zbiorników, wypełnionych maksymalnie, zasypanych i zrównanych z ziemią, o łącznej pojemności 8 m^3. W 1993 r. WIOŚ w Łodzi przeprowadził cykl kontrolny w zakresie identyfikacji mogilników na terenie województwa łódzkiego. Działania te nie potwierdziły istnienia mogilnika w miejscowości Ptaszkowice. Pismem Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi z czerwca 2009 r., znak: RO.II.-BK-0728/11-1/09 dokonano wykreślenia w listy wojewódzkiej.

3.13.5. Zagrożenia środowiska przez hałas

Jednym z powszechnie występujących elementów zanieczyszczenia środowiska naturalnego człowieka jest hałas, definiowany jako każdy dźwięk, który w danych warunkach jest szkodliwy, uciążliwy lub przeszkadzający, niezależnie od parametrów fizycznych. Głównym czynnikiem degradującym klimat akustyczny terenu gminy Zapolice jest hałas komunikacyjny, emitowany w szczególności przez środki transportu drogowego i kolejowego. Natężenie hałasu drogowego jest proporcjonalne do obciążenia transportowego dróg w gminie. Największe występuje przy drogach powiatowych.

Na terenie gminy brak jest przemysłowych źródeł hałasu, stwierdzonych w czasie badań dopuszczalnych emisji. Nie mniej potencjalną uciążliwość na terenie gminy stwarzają zakłady mechaniki pojazdowej (wsie: Zapolice, Paprotnia-Kępina), zlokalizowane w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej.

3.13.6. Skażenie promieniotwórcze środowiska

Skażenie promieniotwórcze (elektromagnetyczne i jonizujące) w obrębie gminy Zapolice związane jest z promieniowaniem emitowanym przez napowietrzną linię wysokiego napięcia 110 kV, o kierunku Kozuby-Zduńska Wola, zlokalizowaną w północno-wschodniej części gminy. Uciążliwość linii mieści się w granicach korytarza ochronnego o szerokości 36 m.

Źródłem promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego są systemy przesyłowe energii elektrycznej, stacje radiowe, telewizyjne i telefonii komórkowej, urządzenia diagnostyczne, terapeutyczne, urządzenia przemysłowe i urządzenia użytku domowego, słowem - promieniowanie to występuje powszechnie w środowisku. Ujemny wpływ na stan środowiska i zdrowie ludzi mają urządzenia, które emitują fale elektromagnetyczne wysokiej częstotliwości w postaci radiofal o częstotliwości od 0,1 do 300 MHz i mikrofal od 300 do 300 000 MHz, umieszczone w środowisku naturalnym.

W gminie Zapolice do sztucznych źródeł emisji pól elektromagnetycznych stanowiących potencjalne zagrożenie dla środowiska należą przede wszystkim 2 stacje bazowe telefonii komórkowej zlokalizowane w Zapolicach oraz urządzenia emitujące pola elektromagnetyczne wykorzystywane w przemyśle, ośrodkach medycznych, policji i straży pożarnej.

4. Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

4.1. Rys historyczny

Historia gminy sięga czasów prehistorycznych. Badania archeologiczne wykazały, że w Strońsku znajdowało się grodzisko, od którego przyjęło nazwę jedno z pobliskich wzgórz. We wsiach Pstrokonie oraz Rojków znaleziono stare cmentarzyska kultury łużyckiej. We wsi Strońsko znajduje się romański kościół p.w. Św. Urszuli i Jedenastu Tysięcy Dziewic z pierwszej połowy XIII w. Przebudowany w 1458 roku przez dziedzica Strońskiego a następnie w 1726 roku przez kasztelana spicymierskiego Kazimierza Walewskiego. Jest jednym z pierwszych ceglanych kościołów w Polsce. Uwagę turystów zwiedzających kościół przyciągają zwykle siedemnastowieczne tajemnicze napisy i niewielkie regularne wgłębienia znajdujące się w bocznej ścianie kruchty. Istnieje prawdopodobieństwo, że są to ślady niecenia ognia przy pomocy świdra opartego w cegle, choć inne hipotezy mówią, że otwory te drążono za pokutę w celu otrzymania proszku ceglanego używanego do celów leczniczych. Ciekawostką jest także kult św. Urszuli i Jedenastu Tysięcy Dziewic. Ów kult przeniósł się do Polski z Nadrenii. Św. Urszula była córką króla Brytów. Została zamordowana wraz z całym swoim żeńskim orszakiem przez Hunów podczas jej pielgrzymki do Rzymu. Kościół ten góruje na wysokim zboczu doliny i jest jednym z najcenniejszych zabytków sztuki romańskiej. Jego wartość podnosi romański, półkolisty tympanon przedstawiający legendarnego bazyliszka. Płaskorzeźba ta pochodzi z czasów budowy kościoła. Na miejscowym cmentarzu znajduje się kwatera żołnierzy poległych podczas walk z najeźdźcą hitlerowskim (283 żołnierzy polskich poległych 5-6 września 1939r., mogiła poległych 4 września 1939r. oraz płyta poległego 5 września 1939r. Majora 1 Pułku Szwoleżerów, Jana Motza). Znajduje się także grób dowódcy z 1939 roku 4 Pułku Piechoty Legionów z Kielc ppłk Bronisława Laliczyńskiego, który zmarł w Londynie 18 lutego 1966r. i pragnął być pochowany wśród swoich żołnierzy. Obok cmentarza znajduje się pomnik wybudowany przez społeczeństwo gminy w X rocznicę odzyskania niepodległości.

Na owym cmentarzu stoi też kaplica z 1821r., wzniesiono ją zapewne jako kaplicę grobową rodziny Sucheckich. Najstarszy nagrobek to tablica Daniela Sucheckiego. W kaplicy tej pochowana jest matka założyciela miasta Zduńska Wola Stefana Złotnickiego i prawdopodobnie on sam.

Przez Strońsko przebiega szlak turystyczny (niebieski) prowadzący śladami walk nad Wartą 1939 roku.

Wartość historyczną gminie Zapolice nadają jeszcze inne cenne zabytki takie jak m.in.:

- klasycystyczny pałac z XIX wieku otoczony zabytkowym parkiem. Pałac ten znajduje się w miejscowości Paprotnia. Wieś ta przed II wojną światową była własnością Weherów,
- w Pstrokoniach XIX-wieczny pałacyk oraz drewniana rzeźba św. Wawrzyńca znajdująca się w przydrożnej barokowej kapliczce,
- dwór z I połowy XIX wieku w Kalinowej,
- w Rembieszowie XIX-wieczna kaplica, dawniej dworska,
- w Strońsku znajdują się bunkry z 1939 roku.

Gmina Zapolice znajduje się w Szadkowskiej krainie kulturowej. Liczne wsie z jej terenu mogą poszczycić się dość długą historią, którą potwierdzają dane w źródłach historycznych. Wiele z nich wzmiankowano już w średniowieczu:

- **Beleń** - w XIVw. wieś na terenie Ziemi Sieradzkiej; w XVIw. zapisana jako *Bylen, Bylien*w parafii Strońskó. XIX-wieczny *Bieleń*to wieś i folwark nad Wartą.
- **Branica** - w XIVw. to *Brannicza;* XVI-wieczna wieś*Branicza, Branycza*w parafii Strońskó w XIXw. stała się*BranicąRembieszowską*- wsią z folwarkiem.
- **Młodawin** - na przełomie XIV i XVw. wzmiankowany jako *Mlodauino,Mlodawin,* w XVIw. z kolei jako *Mlodawyn Podborem, MlodawynByenkowskyego, Mlodavyn Duplex, MlodawynNyesmyerow*był własnością szlachecką w parafii Strońskó. XIXw. - *Młodawin Górny i Dolny* - wsie i folwarki.

- **Paprotnia** - XIV - XVIw. *Paprothna*- wieś w parafii Marzenin; w XIXw. była wsią.
- **Pstrokonie** - istniała tu osada stwierdzona archeologicznie. W Metryce Koronnej z XVw. znajduje się wzmianka o nadaniu, jakiego w 1311r. dokonał Władysław Łokietek na rzecz Wacława zwanego Liszowic. Otrzymał on bowiem miasto Lutomiersk oraz 5 wsi, a wśród nich *Pstrekonie.* W 1369r. wieś odziedziczył Spytek z Burzenina, stolnik sieradzki. W XVIw. *Psłhreconye, Pstrekonye* pozostawały w rękach szlachty. XIX-wieczne *Pstrokonie* to wieś i folwark w parafii Strońskó.
- **Pstrokonie - Okopy** - w VI - VIIIw. istniała tu osada stwierdzona archeologicznie, w X - XIIIw. - gródek dość dużych rozmiarów, położony na wprost Pstrokoni w pobliżu przeprawy przez Wartę. Na północ odeń zachowały sięślady podgrodzia. Okopy jako wieś z folwarkiem występują dopiero na mapach z XXw.
- **Ptaszkowice** - wzmiankowane kolejno w 1386r. jako *Ptascowicz,* w XVIw. jako *Ptaschcowycze, Pthaschcowycze, Pthaskovicze, Pthaskowicze.* W XIXw. - *Ptaszkowice* to wieś i folwark w parafii Strońsko.
- **Rojków** - pojawia się już w 1221 r. w dokumencie Konrada Mazowieckiego, dotyczącym nadania wsi jako *Ragicouo.* W XVIw. *Roykow* był wsią w parafii Marzenin. W XIXw. znajdował się tu również folwark.
- **Strońsko** - chociaż pierwsze wzmianki przypadają na XIVw., sama wieś musiała funkcjonować wcześniej. Tutejszy kościółek romański wzniesiono w I połowie XIIIw. W XIVw. występuje jako *Stronsco, Stronszko, Strońsko,* w XVIw. nadal było wsią szlachecką. XIXw. - *Strońsk* - wieś i folwark. Na terenie wsi znajduje się wzgórze zwane niegdyś *Grodzysko,* które wymieniono w XVI-wiecznym opisie uposażenia plebana w Strońsku. Długą tradycję ma także tutejsza parafia, obejmująca dawniej wiele z wymienionych tu wsi, w czasach dawniejszych znajdująca się na terenie dekanatu Szadkowskiego, archidekanatu uniejowskiego.
- **Swędzieniejewice** - w XIVw. *Swandzeneuicze, Swandzenouicz, Swandzenovicze;* w XVIw. - *Szedzanowycze, Swyadzanovycze, Swiadzienievicze, Szwiędzienyewicze* -wieś w parafii Marzenin. XIX-wieczne *Swędzieniewice* to wieś z folwarkiem w parafii Zduńska Wola.
- **Woźniki**- w 1311 r. razem z Pstrokoniami zostały nadane Wacławowi zwanemu Liszowic przez Władysława Łokietka. W 1336r. Kazimierz Wielki zatwierdził ugodę dotyczącą podziału wsi między żony Żegoty z Sieciechowie i Zawiszy z Suchcic. Według tego podziału Wosniki przypadły żonie Zawiszy. XVIw. - *Wosnyky, Woznyky*- wieś szlachecka w parafii Strońsko.

  Woźniki i Pstrokonie występują razem od tego właśnie roku do XVIw. włącznie i znajdują się najpierw w ręku Pstrokońskich herbu Poraj, po czym od 1459r. w rękach Pstrokońskich herbu Budzisz, czyli Paparona. Zawisza z Suchcic, którego żonie przypadły w 1336r. Woźniki, był niewątpliwie członkiem rodu Porajów.
- **Zapolice** - wzmiankowane w XVIw. jako *Zapolycze, Zapolicze*- wieś szlachecka w parafii Strońsko. W XIXw. - wieś i folwark nad Wartą.

4.2. Środowisko kulturowe

Zachowane zasoby dziedzictwa kulturowego, obejmujące cenne zabytki wpisane do rejestru zabytków i ewidencji konserwatorskiej, historycznie ukształtowane układy przestrzenne, miejsca koncentracji podziemnych warstw kultury, a także tradycja regionu stanowią wartości podlegającej ochronie prawnej i pozwalające na wyodrębnienie obszarów o znaczących walorach środowiska kulturowego.

W gminie Zapolice nie ma jednostek osadniczych o wyróżniającym się układzie ruralistycznym. Zdecydowana większość wsi to typowe rzędówki lub ulicówki ze stale uzupełnianą zabudową plombową w lukach przy drodze. Taki typ zabudowy określany jest jako jednodrożny zwarty lub jednodrożny luźny. Występuje on we wsiach: Holendry, Marżynek, Ptaszkowice, Jelno, Rembieszów, Woźniki, część Pstrokoni, Jeziorko, Strońsko, Beleń.

Zabudowa typu osiedlowego występuje tylko w Zapolicach. Wschodnia część gminy to przewaga zabudowy rozproszonej. Dominuje ona w Młodawinie, Wygiełzowie, Rojkowie, Swędzieniejewicach, w części Branicy i Marcelowie. W Paprotni, Pstrokoniach i Branicy coraz wyraźniej kształtuje się układ zabudowy wielodrożny, zaś przy dwóch równoległych drogach rozwija się zabudowa w Kalinowej.

Obecne układy rozłogów pól są dziś żywym dowodem wielowiekowych procesów związanych z podziałem ziemi i charakterem prowadzonej na niej gospodarki rolnej. Zdecydowanie przeważa w gminie układ pasmowy z niewielkim udziałem typu blokowo-pasmowego.

4.3. Obiekty objęte ochroną

4.3.1. Obiekty wpisane do rejestru zabytków

Na terenie gminy Zapolice istnieje 6 obiektów wpisanych do rejestru zabytków. Pięć z nich są zabytkami architektury: murowane dwory w Kalinowej i Pstrokoniach, murowana kaplica dworska w Rembieszowie, kościół parafialny oraz kaplica cmentarna w Strońsku. Jeden z nich to park w Pstrokoniach.

Murowany dwór mieszkalny w Kalinowej (nr rej. 236/A) powstał ok. 1820r. według projektu nieznanego autora w miejscu dawnego zespołu dworskiego. Wzniesiono go w stylu klasycystycznym, który został nieco zatarty przez późniejsze zabiegi adaptacyjne, tj. dodatkowe wejście, przybudówki od strony wschodniej i nową stolarkę okien. Z tych ostatnich oryginalne zachowało się tylko jedno (elewacja południowa): trójdzielne, wyższe od pozostałych. Nad nim widoczny jest jeszcze charakterystyczny ślad po łuku.

Sam budynek jest parterowy na planie prostokąta. Na osi znajduje się portyk wsparty na kolumnach, a nad nim mansarda zwieńczona tympanonem. Kolumny, okrągłe w przekroju, spoczywają na prostych bazach i mają skromnie zdobione głowice. Budowla jest zorientowana fasadą na zachód - nietypowo biorąc pod uwagę czas, w którym powstała.

Murowany dwór w Pstrokoniach (nr rej. 307/A) datowany jest na koniec XIXw., jego dzieje nie są więc zbyt długie. Zarówno autor projektu, jak i budowniczy pozostają nieznani. Budowla, o pierwotnym przeznaczeniu mieszkalnym, została wzniesiona prawdopodobnie na miejscu starego dworu drewnianego, dla potrzeb miejscowego dziedzica Pstrokońskiego. Styl zabytku nawiązuje do wielu wcześniejszych prądów w architekturze. Obiekt usytuowany jest w rozległym parku z wieloma wartościowymi okazami starodrzewu. Od drogi prowadzi doń aleja wysadzana drzewami. Sam budynek jest murowany, piętrowy, zwieńczony czterospadowym dachem z trzypiętrową wieżą w północno-zachodnim narożniku.

W latach 1945-76 dwór użytkowany był przez tutejszą szkołę podstawową, obecnie jest własnością prywatną i pozostaje w trakcie remontu.

Kaplica dworska w Rembieszowie (nr rej. 250/A) wchodziła dawniej w obręb założenia pałacowo-parkowo-folwarcznego. Znajdowała się we wschodniej części parku dworskiego, obecnie zachowanego w stanie szczątkowym.

Wzniesiono ją w początkach XIXw. według projektu nieznanego autora w stylu klasycystycznym. Na 1842r. przypadł pierwszy remont obiektu, sfinansowany przez ówczesnego dziedzica wsi Andrzeja Stawickiego, co potwierdzają jego inicjały umieszczone nad elewacją. Kolejny przeprowadził w 1900 lub 1902r. następny właściciel majątku, Eugeniusz Zieliński, którego inicjały również utrwalono na ścianie budynku. Po 1945r. kaplica przeszła we własność parafii rzymsko-katolickiej w Strońsku.

Sam obiekt wzniesiono na planie prostokąta, a od północy zamyka go półkolista absyda. Zwartą bryłę wieńczy wysoki dach dwuspadowy. W skład wyposażenia wnętrza kaplicy wchodzi m.in. barokowy ołtarz kamienny z końca XVIIw. z obrazem Matko Boskiej Bolesnej i Chrystusa ukazującego rany (XVIIw.) oraz procesyjny krucyfiks.

W otoczeniu kaplicy znajduje się pozostałość pomnikowego dębu, przy którym - zgodnie z miejscową tradycją - nastąpiło cudowne objawienie Matki Boskiej.

Kościół parafialny pod wezwaniem św. Urszuli w Strońsku (nr rej. 253/A) - jedyny na terenie gminy Zapolice zabytek o znaczeniu krajowym - został wzniesiony w I połowie XIIIw. Pierwsze wzmianki o nim w źródłach pojawiły się dopiero w XIVw. Wiadomo, że był ów zabytek wielokrotnie przebudowywany i odnawiany. W 1458 r. jeden ze Strońskich, dziedziców wsi Strońsko, odbudował, a zarazem powiększył starszy kościół. Kolejna rozbudowa obiektu miała miejsce w 1726r. i została przeprowadzona dzięki staraniom dziedzica Kazimierza Walewskiego, kasztelana spicymierskiego. Już w XX w. dobudowano doń kaplicę i jednoosiową wieżę o czterech kondygnacjach. Kościół wystawiono z mensy arcybiskupów gnieźnieńskich. Jest to jednonawowy, orientowany kościółek w stylu romańskim, o krótszym i węższym prezbiterium, które zamyka półkolista absyda. Nawa jest przedłużona i poszerzona ku zachodowi, nad nią umieszczono czworoboczną sygnaturkę. Z czasu budowy pochodzi pozostałość rzeźbiarskiego wystroju kościoła w postaci półkolistego tympanonu. Przedstawia on smoka pożerającego ptaka lub owada.

W wyposażeniu kościoła znajdują się:

- ołtarz główny w stylu baroku z końca XVIIw. Towarzyszą mu rzeźby św. Doroty i Apolonii oraz obraz Matki Boskiej z Dzieciątkiem.
- dwa ołtarze boczne barokowe z początku XVIIIw. z rzeźbami świętych Anny Samotrzeciej, Kazimierza Królewicza, św. Józefa i Zachariasza oraz Michała Archanioła i Anioła Stróża z końca XVIIIw. Znajdują się tam również obrazy świętych: Józefa z XVIIIw. oraz Jana Nepomucena i Anny z początku XIXw. Ołtarze te były restaurowane w 1874 i 1873r.
- dwa ołtarze boczne, także barokowe, z około 1730r., a przy nich rzeźby Św. Wojciecha, Stanisława i Wawrzyńca oraz niezidentyfikowanego świętego. Towarzyszą im również obrazy: Przemienienia Pańskiego i św. Mikołaja z XVIIIw.
- ołtarz w kaplicy z 1749r. z grupą Ukrzyżowania z XVIIIw.
- tympanon romański z płaskorzeźbą smoka i motywem plecionki
- drewniana chrzcielnica klasycystyczna
- dwie kropielnice z 1504r.
- trzy feretrony barokowe
- gotycka rzeźba Pieta z początku XVIw.
- barokowa rzeźba Chrystus Zmartwychwstały
- rokokowe i klasycystyczne lichtarze i krzyże ołtarzowe
- tablice inskrypcyjne: Antoniego Myszkowskiego, Franciszka i Sebastiana Bemów
- monstrancja wieżyczkowa z figurkami świętych z około połowy XVIIw.
- kielich barokowy z końca XVIIIw.
- barokowy relikwiarz.

Kaplica cmentarna w Strońsku (nr rej. 254/A) datowana jest na 1821r., a wzniesiono ją zapewne jako kaplicę grobową rodziny Sucheckich (płyta nagrobna Daniela Sucheckiego z 1821 r. stanowi zarazem płytę erekcyjną kaplicy). Obiekt ma formę klasycystyczną. Znajduje się w zakończeniu centralnej alei cmentarza, na nieco wyniesionym terenie. Poprzedzają ją monumentalne schody.

Zabytek wzniesiono na planie prostokąta, zamkniętego półkoliście. Ceglane ściany wieńczy drewniany strop z dwuspadowym dachem, pokrytym ocynkowaną blachą stalową.

W skład wyposażenia kaplicy wchodzą:

- rzeźbiony krucyfiks z XIXw.;
- pomnik nagrobny Adolfiny Myszkowskiej w formie kolumny zwieńczonej urną;
- tablica J. Sucheckiej z inskrypcją.

Park zabytkowy w miejscowości Pstrokonie (nr rej 423/A) o powierzchni ok. 8 ha jest obecnie własnością prywatną. Elementem wyróżniającym są tu zabytkowy budynek oraz dość duże stawy zajmujące całą część zachodnią.

Drzewostan uformowany w różnej wielkości skupiny ma charakter laso-parku. Występują tu: klon, grochodrzew, lipa, jesion, dąb, świerk.

Na terenie parku znajdują się dwa pomniki przyrody, które na początku lat dziewięćdziesiątych były poddane zabiegom konserwacyjnym.

4.3.2. Obiekty znajdujące się w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków (w tym wpisane do rejestru zabytków)

Tabela 7. Obiekty objęte Wojewódzką Ewidencją Zabytków

Lp.	Adres	Nazwa obiektu	Czas powstania
1.	Holendry	Cmentarz ewangelicki	
2.	Kalinowa	Zespół dworski	
		Dwór (nr rej. 236/A)	ok.1820r.
		Park	
3.	Paprotnia	Zespół pałacowy	
		Pałac	
		Park	
4.	Pstrokonie	Zespół dworski	
		Dwór (nr rej. 307/A)	koniec XIXw.
		Park (nr rej. 423/A)	
5.	Ptaszkowice	Park dworski	
6.	Rembieszów	Kaplica dworska (nr rej. 250/A)	
7.	Strońsko	Zespół kościoła parafialnego p.w. Św Urszuli	
		Kościół (nr rej. 253/A)	
		Otoczenie kościoła	
8.	Strońsko	Zespół cmentarza parafialnego	
		Kaplica cmentarna (nr rej. 254/A)	1821r.
		cmentarz	
9.	Strońsko	Park dworski	
10.	Swędzieniejewice	Cmentarz wojenny	
11.	Zapolice	Park dworski	

4.3.3. Wykaz zabytków nieruchomych wyznaczonych przez WKZ do ujęcia w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków

Tabela 8. Wykaz zabytków nieruchomych wyznaczonych przez WKZ do ujęcia w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków

Lp.	Adres	Nazwa obiektu	Czas powstania
1.	Beleń	Zespół umocnień polskich	1939r.
2.	Ptaszkowice	Dwór mur.	2 poł. Xix.
3.	Rembieszów	Relikt zespołu dworskiego	
		Czworaki, obecnie dom nr 77 mur.	Lata 30-te XXw.
		Pozostałość parku	XIX/XXw.
4.	Rembieszów	Dom nr 83 drewn.	Lata 30-te XXw.
5.	Strońsko	Plebania przy kościele parafialnym mur.	1908r.
6.	Strońsko	Dom nr 1 drewn.	1936r.
7.	Strońsko	Dom nr 4 mur	Ok. 1900r.
8.	Zapolice	Relikt zespołu dworskiego – brama wjazdowa mur.	Pocz. XXw.

4.3.4. Wykaz zabytków nieruchomych znajdujących się w Gminnej Ewidencji Zabytków

Tabela 9. Gminna Ewidencja Zabytków

Lp.	Adres	Nazwa obiektu	Czas powstania
1.	Beleń	Zespół umocnień polskich	1939r.
2.	Holendry	Cmentarz ewangelicki	

3.	Kalinowa	Zespół dworski	
		Dwór (nr rej. 236/A)	ok.1820r.
		Park	
4.	Paprotnia	Zespół pałacowy	
		Pałac	
		Park	
5.	Pstrokonie	Zespół dworski	
		Dwór (nr rej. 307/A)	koniec XIXw.
		Park (nr rej. 423/A)	
6.	Ptaszkowice	Park dworski	
7.		Dwór mur.	2 poł. Xix.
8.	Rembieszów	Kaplica dworska (nr rej. 250/A)	
9.	Rembieszów	Relikt zespołu dworskiego	
		Pozostałość parku	XIX/XXw.
10.	Strońsko	Zespół kościoła parafialnego p.w. Św Urszuli	
		Kościół (nr rej. 253/A)	
		Otoczenie kościoła	
		Plebania przy kościele parafialnym mur.	1908r.
12.	Strońsko	Zespół cmentarza parafialnego	
		Kaplica cmentarna (nr rej. 254/A)	1821r.
		cmentarz	
13.	Strońsko	Park dworski	
14.	Strońsko	Dom nr 6 mur	Ok. 1900r.
15.	Swędzieniejewice	Cmentarz wojenny	
16.	Świerzyny	Park wiejski	
17.	Zapolice	Park dworski	
18.	Zapolice	Relikt zespołu dworskiego – brama wjazdowa mur.	Pocz. XXw.

4.4. Stanowiska archeologiczne

Na terenie gminy Zapolice osadnictwo rozwijało się już w pradziejach, o czym świadczą zarejestrowane tutaj liczne stanowiska archeologiczne. Niektóre z nich to stanowiska wielokulturowe, tzn. zawierają materiały z różnych chronologicznie epok. Najstarsze sięgają młodszej epoki kamienia - neolitu. Występują tu materiały kultury pucharów lejkowatych oraz kultury ceramiki sznurowej. Poza tym sporej ilości znalezisk brak określenia przynależności kulturowej.

Także kolejne epoki pozostawiły na obszarze gminy ślady swego osadnictwa. W epoce brązu i okresie halsztackim była to głównie kultura łużycka, w okresie lateńskim - kultura pomorska, jak również kultura przeworska, mająca swą kontynuację w okresie wpływów rzymskich. Najwięcej jednak stanowisk wiąże się z osadnictwem średniowiecznym i nowożytnym.

Badano z terenu gminy Zapolice jedynie 3 stanowiska:
- Pstrokonie stan.6 - badania ratownicze (1983r.)
- Ptaszkowice stan.3 (1988 - 89r.)
- Strońsko stan.4.

Spośród 72 stanowisk zarejestrowanych na terenie gminy Zapolice jedno ma znaczenie krajowe (Strońsko stan.1. - kościół romański; patrz część Obiekty wpisane do rejestru zabytków), pozostałe natomiast mają jedynie znaczenie lokalne i żadne z nich nie figuruje w rejestrze zabytków archeologicznych. Zwraca uwagę koncentracja przeważającej liczby stanowisk w strefie krawędziowej doliny Warty. Proponuje się zatem zilustrować rejony lokalizacji zarejestrowanych stanowisk archeologicznych, zaś strefę ustanowić dla obszaru koncentracji stanowisk, czyli dolinę Warty i Widawki, strefę krawędziową dolin tych rzek oraz część przylegających partii wysoczyzny.

Tabela 10. Wykaz stanowisk archeologicznych

Lp.	Miejscowość	Nr stanowiska	Opis
1	Adamówek	1	osada - kultura polska (nowożytność)
2	Anielów	1	ślady osadnictwa - (epoka brązu)
3	Beleń	1	osada - kultura pucharów lejkowatych (neolit) cmentarzysko - kultura pomorska (okres halsztacki) cmentarzysko - kultura przeworska (okres rzymski)
4		2	ślady osadnictwa (epoka kamienia) cmentarzysko - kultura pomorska (okres lateński)
5		3	osada - kultura polska (późne średniowiecze)
6		4	osada - kultura prapolska (wczesne średniowiecze)
7		5	osada - kultura polska (nowożytność)
8		6	ślady osadnictwa (nieokreślone)
9		7	osada - kultura przeworska (okres rzymski)
10		8	ślady osadnictwa - kultura łużycka (okres halsztacki)
11		9	osada - kultura polska (nowożytność)
12	Beleńskie Huby	1	ślady osadnictwa - kultura łużycka (epoka brązu)
13	Holendry	1	ślady osadnictwa (epoka kamienia)
14		2	osada - kultura polska (nowożytność)
15	Jelno	1	ślady osadnictwa (epoka kamienia) osada - kultura prapolska (wczesne średniowiecze)
16	Jeziorko	1	osada (epoka brązu)
17	Jeziorko	2	osada - kultura ceramiki sznurowej (neolit-epoka brązu) osada - kultura łużycka (chronologia nieokreślona)
18		3	osada - kultura łużycka (epoka brązu-okres halsztacki)
19		4	ślady osadnictwa (neolit)
20	Kalinowa	1	osada - kultura przeworska (okres rzymski) osada - kultura polska (późne średniowiecze)
21		2	osada - kultura łużycka (okres halsztacki) osada - kultura polska (późne średniowiecze)
22.	Młodawin	1	ślady osadnictwa (pradzieje)
23	Paprotnia	1	ślady osadnictwa (epoka kamienia)
24	Pstrokonie	1	osada - kultura prapolska (wczesne średniowiecze)
25		3	osada - kultura prapolska (wczesne średniowiecze) osada - kultura polska (nowożytność)
26		4	ślady osadnictwa - kultura przeworska (okres rzymski)
27		5	cmentarzysko - kultura pomorska (okres lateński)
28		6	cmentarzysko - kultura łużycka (okres halsztacki)
29		7	osada - kultura prapolska (wczesne średniowiecze)
30		8	osada - kultura polska (nowożytność)
31		9	dwór - kultura polska (XIXw.)
32	Ptaszkowice	1	ślady osadnictwa-kultura łużycka (chronologia nieokreślona) osada - kultura prapolska (wczesne średniowiecze)
33		2	ślady osadnictwa - kultura polska (nowożytność)
34		3	osada - kultura pucharów lejkowatych (neolit)
35	Rembieszów	1	ślady osadnictwa (epoka kamienia) osada - kultura polska (nowożytność)
36		2	osada - kultura przeworska (okres rzymski) osada - kultura polska (nowożytność)
37		3	cmentarzysko - kultura łużycka (okres halsztacki – okres lateński)
38		4	osada - kultura łużycka (epoka brązu-okres halsztacki)
39		5	cmentarzysko - kultura łużycka (epoka brązu-okres halsztacki) osada - kultura polska (późne średniowiecze)
40	Rembieszów - Kolonia	1	ślady osadnictwa (epoka kamienia)
41	Rojków	1	ślady osadnictwa - kultura polska (nowożytność)

42		2	ślady osadnictwa - kultura polska (nowożytność)
43	Strońsko	1	kościół romański (wczesne średniowiecze)
44		2	osada - kultura prapolska (wczesne średniowiecze) osada - kultura polska (późne średniowiecze - nowożytność)
45		3	cmentarzysko - kultura pomorska (okres halsztacki)
46		4	Cmentarzysko - kultura prapolska (wczesne średniowiecze)
47		5	obozowisko (epoka kamienia) ślady osadnictwa - kultura łużycka (okres halsztacki)
48		6	ślady osadnictwa (epoka kamienia)
49		7	ślady osadnictwa (epoka kamienia)
50		8	osada - kultura prapolska (wczesne średniowiecze)
51		9	ślady osadnictwa (epoka kamienia)
52	Swędzieniejewice	3	ślady osadnictwa (epoka kamienia) ślady osadnictwa - kultura polska (nowożytność) ślady osadnictwa (pradzieje)
53	Woźniki	2	osada - kultura pomorska (okres lateński) osada - kultura prapolska (wczesne średniowiecze)
54		3	ślady osadnictwa (epoka kamienia) osada - kultura prapolska (wczesne średniowiecze)
55		4	ślady osadnictwa - kultura przeworska (okres rzymski)
56		5	osada - kultura prapolska (wczesne średniowiecze)
57		6	osada - kultura prapolska (wczesne średniowiecze)
58		7	ślady osadnictwa (epoka kamienia)
59	Wygiełzów	1	ślady osadnictwa (nieokreślone chronologicznie i kulturowo) ślady osadnictwa -kultura łużycka (chronologia nieokreślona)
60	Wygiełzów	2	osada - kultura polska (nowożytność)
61	Zagórzyce	1	osada - kultura polska (nowożytność)
62		2	ślady osadnictwa - kultura pucharów lejkowatych (neolit)
63		3	osada - kultura polska (nowożytność)
64		4	osada - kultura polska (nowożytność)
65		5	osada - kultura polska (nowożytność)
66		6	ślady osadnictwa - kultura polska (późne średniowiecze)
67		7	ślady osadnictwa - kultura przeworska (okres lateński) osada - kultura przeworska (okres rzymski) osada - kultura polska (nowożytność)
68		8	ślady osadnictwa (epoka kamienia)
69		9	osada - kultura prapolska (wczesne średniowiecze)
70		10	obozowisko (epoka kamienia) ślady osadnictwa (pradzieje) osada - kultura polska (nowożytność)
71	Zamoście	1	osada - kultura prapolska (wczesne średniowiecze)
72	Zapolice	1	dwór - kultura polska (nowożytność)

5. Uwarunkowania wynikające z warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia

5.1. Struktura ludności

Liczba mieszkańców gminy Zapolice wg stanu w dniu 31 grudnia 2010 r. przedstawiała się w następujący sposób.

Tabela 11. Liczba ludności gminy

Ludność			
ogółem	**kobiety**	**mężczyźni**	**na 1 km²**
4872	2395	2477	60

Źródło: UG Zapolice

Tabela 12. Stan ludności i zmiany w poszczególnych miejscowościach

Lp.	Miejscowość	Liczba mieszkańców		Wskaźnik zmian 2005=100%
		2005r.	2010r.	
1.	Beleń	119	116	97,5
2.	Beleń Kolonia	131	139	106,1
3.	Branica	153	149	97,4
4.	Branica Kolonia	20	19	95,0
5.	Holendry	204	223	109,3
6.	Jelno	132	129	97.7
7.	Jeziorko	47	45	95,7
8.	Kalinowa	257	254	98,8
9.	Marcelów	70	78	111,4
10.	Marżynek	151	171	113,2
11.	Młodawin Dolny	78	80	102,5
12.	Młodawin Górny	121	121	100,0
13.	Paprotnia	433	437	100,9
14.	Pstrokonie	466	486	104,3
15.	Ptaszkowice	213	221	103,7
16.	Rembieszów	359	362	100,8
17.	Rojków	86	102	118,6
18.	Strońsko	191	225	117,8
19.	Swędzieniejewice	268	279	104,1
20.	Świerzyny	157	148	94,3
21.	Woźniki	153	158	103,2
22.	Wygiełzów	138	124	89.9
23.	Zapolice	811	806	99,4
	Razem	**4758**	**4872**	**102,4**

Źródło: UG w Zapolicach

Z powyższego wynika, że w okresie ostatnich 6 lat, liczba ludności w gminie Zapolice zwiększyła się o 114 osób, tj. 2,4%.

Wzrost liczby ludności jednak nie wystąpił wszędzie, a jedynie w 14 miejscowościach. Największy, ponad 10% wzrost odnotowały Holendry, Marcelów, Marżynek, Rojków i Strońsko.

Spadek liczby ludności wystąpił w 9 miejscowościach, największy, bo o ponad 10% dotknął miejscowość Wygiełzów.

Proces zmian liczby ludności koresponduje z wielkością ruchu budowlanego analizowanego w ostatnich 6 latach. Właśnie bowiem w tych miejscowościach, w których liczba ludności wzrosła - odnotowano największą liczbę wydanych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu oraz pozwoleń na budowę.

Układ struktury wieku i płci ludności jest w znacznej mierze wynikiem dotychczasowego ruchu naturalnego ludności - a z drugiej strony ma decydujący wpływ na obecną liczbę urodzeń i zgonów mieszkańców gminy oraz będący ich wynikiem przyrost naturalny na terenie gminy.

Tabela 13. Ruch naturalny ludności

Ruch naturalny ludności						
Rok	**Stan wg faktycznego zamieszkania**	**Małżeństwa**	**Urodzenia żywe**	**Zgony**	**Przyrost naturalny**	**Migracje**
2005	4758	36	49	55	-6	+49
2006	4796	59	44	37	+7	+27
2007	4811	58	43	69	-26	+43
2008	4812	66	54	69	-15	+12
2009	4833	45	58	67	-9	+28
2010	4872	56	46	49	-3	+38

Z powyższego wynika, że występują wahania w liczbach bezwzględnych urodzeń i zgonów oraz przyrostu naturalnego. W ostatnim okresie przyrost naturalny był jednak

ujemny.

W zakresie migracji ludności, wyraźnie od kilku lat występuje przewaga napływu ludności do gminy nad jej odpływem z gminy. Dodatnie saldo ruchu wędrówkowego jest jednak wskazówką, że gmina Zapolice jest dla pewnej grupy osób atrakcyjna jako miejsce zamieszkania.

5.2. Opieka medyczna i socjalna

Usługi zdrowotne świadczy Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "ZAMED" w Zapolicach oraz pojedyncze gabinety lekarskie. W Zapolicach znajduje się apteka. Ponadto funkcjonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

5.3. Oświata i wychowanie

W gminie funkcjonuje Zespół Szkół Ogólnokształcących w Zapolicach. W skład ZSO w Zapolicach wchodzą: Szkoła Podstawowa im. 4 Pułku Piechoty Legionów i Gimnazjum. W Szkole Podstawowej funkcjonuje 13 oddziałów, w Gimnazjum 9 oddziałów. W Rembieszowie funkcjonuje Społeczna Szkoła Podstawowa. Istniejące szkoły zabezpieczają potrzeby gminy. Poza wskazaną placówką na obszarze gminy nie występują szkoły o poziomie średnim. Ponadto w gminie funkcjonuje Publiczne Przedszkole w Zapolicach.

5.4. Kultura i sztuka

Na terenie gminy funkcjonuje Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Zapolicach oraz Gminna Biblioteka Publiczna w Zapolicach. Wiodącym w zakresie działalności kulturalnej jest Gminny Ośrodek Kultury w Zapolicach. Ośrodek prowadzi zajęcia z zakresu:

- aerobiku
- rytmiki
- tańca nowoczesnego
- plastyki
- koła muzycznego
- sportu masowego
- ćwiczeń siłowych rekreacyjno-sportowych

Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Zapolicach współpracuje ze szkołami, Klubami Sportowymi, Kołami Gospodyń Wiejskich, Radami Sołeckimi poszczególnych wsi oraz ich mieszkańcami, z instytucjami kultury powiatu zduńskowolskiego.

Z organizowanych imprez na uwagę zasługują„Dni Zapolic", w czasie których organizowane są zawody, mecze piłkarskie, występy artystyczne. Najważniejszym i jednym z najciekawszych punktów programu jest Inscenizacja Historyczna Szlakiem Bojowym Strzelców Kaniowskich Walki Obronne 1939.

5.5. Obiekty sakralne

Obsługa mieszkańców gminy Zapolice w zakresie usług kultu religijnego realizowana jest przez parafię rzymsko-katolicką w Strońsku. Uzupełniają je kaplice zlokalizowane w Rembieszowie i Młodawinie (parafia Marzenin).

Nie obejmują one zasięgiem swojego oddziaływania obszaru całej gminy ponieważ wsie Paprotnia i Holendry należą do parafii w Zduńskiej Woli.

Parafia w Strońsku obejmuje swym zasięgiem również wieś Piaski z gminy Zduńska Wola oraz wieś Rzechta z gminy Sieradz.

5.6. Administracja i finanse

W miejscowości Zapolice znajduje się siedziba Urzędu Gminy, poczty oraz placówka bankowa.

5.7. Sport

Organizacjami sportowymi funkcjonującymi na terenie gminy jest Gminny Klub Sportowy w Zapolicach, Ludowe Kluby Sportowe Paprotnia i Kalinowa.

Prężnie działa Koło Polskiego Związku Wędkarskiego, które gospodaruje na terenie starorzecza Warty w Pstrokoniach.

6. Uwarunkowania wynikające z zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia

6.1. Zagrożenie powodziowe

Według studium zagrożenia powodziowego sporządzonego przez RZGW w Poznaniu w 2002r. tereny zalewowe obejmują około 1880 ha powierzchni gminy. W ramach nich wydzielono: tereny zalewane wodą 1% zajmujące powierzchnię około 1050 ha i tereny chronione obwałowaniem - około 830 ha. W 1997r., w czasie powodzi, obszary zalane objęły powierzchnię zbliżoną do całości terenów objętych operatem. Tereny faktycznie zalane znalazły się zarówno w obrębie obszarów zalewanych wodą 1%, jak i na ponad 500 ha na terenach chronionych obwałowaniem. Należy tu zwrócić szczególną uwagę na rzekę Widełkę, która choć niewielka, to jednak płynąc we wschodniej części doliny Widawki, blisko, a zarazem wzdłuż terenów zabudowanych wsi Rembieszów, Pstrokonie, jest głównym sprawcą szkód powodziowych w gminie.

W dniu 22 grudnia 2013 r. na Hydroportalu KZGW zostały opublikowane mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego. Na terenie gminy Zapolice obszary szczególnego zagrożenia powodzią zostały wyznaczone w Studium ochrony przeciwpowodziowej dla rzeki Warty i Widawki. *W dniu 15 kwietnia 2015 r. na Hydroportalu opublikowane zostały zweryfikowane i ostateczne wersje map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego w formacie pdf. Jednocześnie mapy zostały przekazane przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej organom administracji wskazanym w ustawie Prawo wodne (art. 88f ust. 3) i jako oficjalne dokumenty planistyczne stanowią podstawę do podejmowania działań związanych z planowaniem przestrzennym i zarządzaniem kryzysowym.*

Projektowana koncepcja zmian w systemie zabezpieczeń przeciwpowodziowych rzeki Warty nie wprowadza nowych urządzeń zabezpieczających na terenie gminy. Obecne zabezpieczenia (wały przeciwpowodziowe) są zmodernizowane, tak, aby wykluczyć zagrożenie przeciwpowodziowe poza ich zasięgiem, co prowadzi do ograniczenia powierzchni zagrożonych.

Zagrożenia nadzwyczajne, w tym powodziowe związane są z sytuacjami awaryjnymi, związanymi z wszelkiego typu obiektami infrastruktury technicznej, stwarzającymi zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi oraz katastrofami wywołanymi przez siły natury.

Główne źródło zagrożeń nadzwyczajnych w gminie to tereny szczególnego zagrożenia powodzią wynikające z czynników naturalnych – występujące w dolinie rzeki Warty i jej dopływu Widawki a także tereny zagrożone powodzią występujące w dolinie rzeki Widełki. Zagrożenie stanami powodziowymi występuje szczególnie w okresie wiosennym i wywołane jest roztopami i opadami deszczu.

Dolina rzeki Warty, została obudowana wałami przeciwpowodziowymi zabezpieczającymi przyległe tereny przed okresowymi wylewami rzeki. Południowa część nie posiada żadnych barier systematycznie grożąc podtopieniami obszarów przylegających do ich dolin.

6.2. Zagrożenie osuwaniem się mas ziemnych

Na obszarze gminy Zapolice terenem potencjalnie narażonym na osuwanie się mas ziemnych jest strefa krawędziowa doliny rzeki Warty na odcinku od Belenia do Strońska. Strefa krawędziowa, poprzecinana jest głębokimi dolinami, charakteryzuje się wysokim stopniem nachylenia powierzchni.

6.3. Zagrożenie bezpieczeństwa publicznego

Za bezpieczeństwo publiczne w gminie Zapolice odpowiada Komenda Powiatowa Policji w Zduńskiej Woli.

Na terenie gminy działa 6 organizacji OSP w: Zapolicach, Beleniu, Pstrokoniach, Rembieszowie, Paprotni i Swędzieniejewicach.

Wszystkie OSP mają swoje remizy strażackie. Pod względem wyposażenia OSP w Zapolicach dysponuje dwoma wozami, a straże w Pstrokoniach, Rembieszowie, Paprotni i Swędzieniejewicach - po jednym każda. W Krajowym Systemie Ratownictwa Gaśniczego działają OSP w Zapolicach i OSP w Pstrokoniach.

7. Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju Gminy Zapolice

Potrzeby rozwoju gminy pokazują między innymi wnioski mieszkańców do niniejszego studium, z których wynika, że najpilniejszymi potrzebami w gminie są:

- przeznaczenie terenów na zabudowę mieszkaniową jednorodzinną,
- przeznaczenie terenów na zabudowę rekreacyjną,
- rozbudowa i modernizacja systemów infrastruktury,
- ochrona przed powodziami.

Poza tym, do potrzeb rozwoju gminy należy zaliczyć:

- usprawnienie i modernizację systemu komunikacyjnego,
- dostosowanie obiektów i przestrzeni do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- preferowanie rozwoju nowoczesnych technologii ochrony środowiska,
- uporządkowanie zieleni przy obiektach usługowych,
- propagowanie rolnictwa ekologicznego,
- ochronę gruntów o wyższych klasach bonitacyjnych przed ruralizacją,
- stworzenie bazy mieszkań socjalnych,
- zaktywizowanie szlaków turystycznych.

Za możliwości rozwoju gminy należy uznać:

- wykorzystanie środków unii europejskiej,
- wykorzystanie walorów przyrodniczych gminy do rozwoju funkcji agroturystycznej, wzrost popytu na usługi agroturystyczne,
- rozwój usług jako konsekwencja wzrostu dochodów ludności,
- rosnący popyt na działki pod budownictwo mieszkaniowe, letniskowe i usługowe,
- przebieg przez obszar gminy projektowanej trasy S-8,
- wykorzystanie dogodnego połączenia komunikacyjnego z regionem, zwłaszcza z ośrodkiem miejskim Zduńska Wola.

Obecna zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zapolice polegająca na dostosowaniu ustaleń studium do możliwości realizacji farmy fotowoltaicznej na terenie położonym w granicach miejscowości Ptaszkowice - działki o nr ewid. 3/3, 3/4, 3/5, nie będzie miała wpływu na zmianę uwarunkowań ekonomicznych, środowiskowych czy społecznych.

Teren podlegający zmianie - działki o nr ewid. 3/3, 3/4, 3/5 w granicach miejscowości Ptaszkowice - leży poza terenami chronionymi przyrodniczo i kulturowo, także poza zwartymi kompleksami zabudowy, a sam rodzaj inwestycji - realizacja farmy fotowoltaicznej - jest proekologiczny (realizacja źródeł energii odnawialnej), nie powoduje uciążliwości dla środowiska.

Przedstawiona zmiana studium jest neutralna w stosunku do uwarunkowań społecznych. Nie generuje nowych i nie likwiduje istniejących miejsc pracy, nie spowoduje migracji ludności, zmian demograficznych.

Realizacja farmy fotowoltaicznej nie jest inwestycją celu publicznego w myśl art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, nie spowoduje więc obowiązku wykupu gruntów. Nie wpłynie również na wprowadzenie nowych lub zwiększenie istniejących obowiązków dotyczących finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy.

Obecna zmiana Studium jest wprowadzana na terenach na terenach przeznaczonych pod przemysł i produkcję już we wcześniejszej edycji studium. Nie jest również położona w obszarze o zwartej strukturze funkcjonalno - przestrzennej. Sama inwestycja - farma fotowoltaiczna - nie jest zaliczana do typowej zabudowy. W związku z tym nie odnosi się do zwiększenia lub zmniejszenia terenów przeznaczonych pod zabudowę w tym także zabudowy mieszkaniowej. Dlatego też nie ma potrzeby bilansowania terenów przeznaczonych pod zabudowę.

8. Uwarunkowania wynikające ze stanu prawnego gruntów

W strukturze własnościowej gminy dominują indywidualne gospodarstwa rolne. Niewielka powierzchnia gruntów jest we władaniu sektora publicznego, są to głównie grunty zajęte pod lasy, drogi oraz wody.

Tabela 14. Struktura własnościowa gruntów

Wyszczególnienie gruntów	Pow. ogólna (ha)	pow. gminy /pow. rubr. 2 %	Użytki rolne (ha)	Grunty leśne oraz zadrzewienia i zakrzewienia (ha)	Grunty zabudow zurbaniz. (ha)	Grunty pod wodami (ha)	Użytki ekolog (ha)	Nieużytki (ha)	Tereny różne (ha)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Grunty Skarbu Państwa w tym:	1001	12,3	60	775	3	117	21	7	18
Wchodzące w skład ZWRSP	38	0,5	35	2	0	0	0	1	0
W zarządzie PGL Lasy Państwowe	795	9,8	15	757	2	0	21	0	0
Grunty SP przekazane w użytkowanie wieczyste	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Grunty spółek SP przeds. państwowych i innych państwowych osób prawnych	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Grunty gmin i zw. międzygm. (bez przekaz. w użytkowanie)	256	3,2	103	15	136	1	0	1	0
Grunty gmin i zw. międzygm. przekaz. w użytk. wieczyste	3	0,05	3	0	0	0	0	0	0
Grunty będące własnością samorząd. os. prawnych	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Grunty osób fizycznych w tym:	6671	82,1	6033	541	0	38	0	58	1
Wchodzące w skład gospodarstw rolnych	6139	75,6	5549	497	0	38	0	54	0
niewchodzące w skład gospodarstw rolnych	532	6,5	484	44	0	0	0	4	0
Grunty spółdzielni	1	0,01	0	0	0	0	0	1	0
Grunty kościołów i związków wyznaniowych	17	0,2	14	0	1	0	0	2	0
Wspólnoty gruntowe	81	1,0	55	5	0	8	0	13	0
Grunty powiatów	53	0,6	0	0	53	0	0	0	0
Grunty województw	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Grunty będące przedmiotem własności osób niewymienionych	40	0,5	39	1	0	0	0	0	0
Powierzchnia ewidencyjna	**8123**	**100**	**6307**	**1337**	**193**	**164**	**21**	**82**	**19**

9. Uwarunkowania wynikające z występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych

Na terenie gminy Zapolice występują obiekty i tereny chronione objęte ochroną na podstawie przepisów o ochronie przyrody, przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz również na podstawie przepisów ustawy Prawo wodne lub przepisów dotyczących wód publicznych.

10. Uwarunkowania wynikające z występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych

Na terenie gminy Zapolice nie występują naturalne zagrożenia geologiczne.

11. Uwarunkowania wynikające z występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych

11.1. Udokumentowane złoża kopalin

Na terenie gminy Zapolice występują głównie kopaliny pospolite. Jedyną kopaliną podstawową występującą na obszarze gminy to fragment złoża fosforytów „Burzenin" o zawartości P_2O_5 w konkrecjach fosforytowych w profilu złoża 18,1%i zasobności konkrecji fosforytowych 385 kg/m^2 tj. 21% w stosunku do wymogów kryteriów bilansowości. Parametr zasobności odbiega znacznie od wymogów kryteriów bilansowości określających minimalne wymogi dla opłacalnej eksploatacji. Dlatego też złoże to zostało wykreślone z krajowego bilansu zasobów.

Pozostałe kopaliny to kopaliny pospolite a bazę surowcową gminy stanowią złoża surowców mineralnych – piasku. Wykaz złóż przedstawia poniższa tabela. Jak wynika z tego wykazu wiele ze złóż zostało skreślone z bilansu zasobów m.in. ze względu na wyeksploatowanie. W części graficznej Studium (mapy uwarunkowań oraz kierunków rozwoju) przedstawiono jedynie złoża aktualne, nieskreślone z bilansu.

Tabela 15. Wykaz złóż

Nazwa złoża	Stan zagospodarowania zasobów	powierzchnia w ha	Zasoby geologiczne bilansowe w tys. ton	Wydobycie w tys. ton
Beleń	*Skreślone z bilansu zasobów*	*0,42*		
Młodawin I	*zagospodarowane*	*10,83*		
Młodawin II	*Rozpoznane szczegółowo*	*1,80*		
Paprotnia -Marżynek	*Do skreślenia z zasobów*	*25,12*		
Ptaszkowice	*Skreślone z bilansu zasobów*	6,50		
Ptaszkowice I	*Skreślone z bilansu zasobów*	1,99		
Ptaszkowice II	*Skreślone z bilansu zasobów*	2,00	18	20
Ptaszkowice III	*Skreślone z bilansu zasobów*	1,60		
Ptaszkowice IV	*Skreślone z bilansu zasobów*		60	27
Ptaszkowice V	*Skreślone z bilansu zasobów*	16,50		
Ptaszkowice VI	*Skreślone z bilansu zasobów*			
Ptaszkowice VII	*Rozpoznane szczegółowo*	*13,57*	-	-
Źródło: Państwowy Instytut Geologiczny „Midas" 2014-09-30 r.				

12. Uwarunkowania wynikające z występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych

Na terenie gminy znajdują się tereny i obszary górnicze m.in. w obrębie wsi Ptaszkowice utworzone w oparciu o udokumentowane złoża kruszyw naturalnych. W ramach terenów górniczych nie ma filarów ochronnych.

Tabela 16. Wykaz terenów i obszarów górniczych

Teren i obszar górniczy	Surowiec	Data wydania koncesji	Koncesja ważna do	Powierzchnia (m^3)		Status obszaru
				teren	obszar	
Młodawin I Pole A	*piasek*	*08.01.2013*	*31.12.2032*	*98 568*	*89 246*	*aktualny*
Młodawin I Pole B	*piasek*	*08.01.2013*	*31.12.2032*	*23 095*	*19 009*	*aktualny*
Paprotnia-Marżynek	*piasek*	*25.09.2012*	*30.06.2015*	*278 947*	*278 947*	*aktualny*
Ptaszkowice	piasek	17.04.1998	1110.2000	116 100	104 600	zniesiony
Ptaszkowice A	piasek	11.10.2000	06.05.2009	69 840	64 920	zniesiony
Ptaszkowice IA	piasek	25.10.2006	11.05.2011	41 278	19 963	zniesiony
Ptaszkowice I	piasek	31.03.2005	18.12.2006	41 137	19 963	zniesiony
Ptaszkowice II	*piasek*	*27.05.2004*	*10.06.2014*	*34 000*	*20 000*	*zniesiony*
Ptaszkowice III	piasek	02.03.2007	29.06.2012	22 982	16 047	zniesiony
Ptaszkowice IV	piasek	30.03.2007	31.12.2017	23 429	18 734	*zniesiony*
Ptaszkowice V	Piasek	21.08.2007	29.-9.2013	180 378	165 097	zniesiony
Ptaszkowice VI	*piasek*	*17.01.2012*	*29.08.2013*	*54 283*	*50 375*	*zniesiony*

Źródło: Państwowy Instytut Geologiczny „Midas" 2014-09-30 r.

13. Uwarunkowania wynikające ze stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami

13.1. Sieć drogowa

Układ komunikacyjny gminy zapewniający obsługę podstawowych jednostek osadniczych i obszarów składa się z :

- sieci drogowej,
- zbiorowej komunikacji autobusowej PKS.

Sieć drogowa składa się z dróg publicznych:

- powiatowych,
- gminnych

oraz dróg wewnętrznych obsługujących tereny zabudowy wiejskiej oraz dojazdy do pól.

W obszarze gminy Zapolice nie występują drogi wojewódzkie ani krajowe. Drogi powiatowe należą do układu podstawowego, zapewniając prawidłową obsługę komunikacyjną i połączenia z drogami wyższej rangi.

Z końcem 2014r. oddana została do użytku droga ekspresowa S-8. Trasa ma zapewniać połączenie od Wrocławia do węzła Wrocław (na autostradzie A1). Obecnie prowadzi jedynie do drogi krajowej Łódź - Piotrków Trybunalski. Na terenie gminy Zapolice brak jest włączenia się do trasy. Najbliższy węzeł znajduje się przy wschodniej granicy gminy.

Tabela 17. Wykaz dróg powiatowych

Lp.	Nr drogi	Początek	Koniec	Przebieg
1.	1765E	Granice powiatu sieradzkiego	Granice powiatu łaskiego	Woźniki – Pstrokonie – Widawa
2.	1907E	Granice powiatu łaskiego	Droga powiatowa nr 1765E	Kalinowa – Żagliny
3.	4908E	Droga powiatowa nr 1765E	Droga powiatowa nr 4915E	Piaski – Holendry – Paprotnia
4.	4913E	Droga powiatowa nr 1765E	Granica miasta Zduńska Wola	Zduńska Wola – Pstrokonie
5.	4915E	Granica miasta Zduńska Wola	Granice powiatu łaskiego	Zduńska Wola – Podule
6.	4916E	Droga powiatowa nr 1765E	Droga powiatowa nr 4915E	Strońsko – Zapolice – Ptaszkowice

7.	4917E	Droga powiatowa nr 1765E	Granice powiatu łaskiego	Rembieszów – Ptaszkowice – Sędziejowice

Drogi gminne zapewniają bezpośrednią obsługę zabudowy oraz umożliwiają dojazd do dróg wyższych klas.

Tabela 18. Wykaz dróg gminnych

Lp.	Nr drogi	Przebieg
	Drogi publiczne na terenie gminy	
1.	11901E	Beleń – Zmyślona
2.	11902E	Kolonia Zapolice – Świerzyny – Holendry
3.	11903E	Świerzyny – Kolonia Jelno – Woźniki
4.	11904E	Pstrokonie – Jeziorko – Korzeń (gm. Widawa)
5.	11905E	Rembieszów – Korzeń (gm. Widawa)
6.	11906E	Branica – Brzeski (gm. Sędziejowice)
7.	11907E	Branica – Sobiepany (gm. Sędziejowice)
8.	11908E	Marżynek – Młodawin Górny – Wygiełzów –Marzenin (gm. Sędziejowice)
9.	11909E	Ptaszkowice – Mloodawin Górny
10.	11910E	Swędzieniejewice – Wygiełzów – Grabia (gm. Sędziejowice)
	Ulice we władaniu gminy na terenie wsi Zapolice	
11.		Zapolice, ul. Dojazdowa
12.		Zapolice, ul. Dorzeczna
13.		Zapolice, ul. Główna
14.		Zapolice, ul. Grzybowa
15.		Zapolice, ul. Jesionka
16.		Zapolice, ul. Kasztanowa
17.		Zapolice, ul. Krótka
18.		Zapolice, ul. Łęgowa
19.		Zapolice, ul. Osiedlowa
20.		Zapolice, ul. Parkowa
21.		Zapolice, ul. Podleśna
22.		Zapolice, ul. Polna
23.		Zapolice, ul. Poprzeczna
24.		Zapolice, ul. Sieradzka
25.		Zapolice, ul. Słoneczna
26.		Zapolice, ul. Spacerowa
27.		Zapolice, ul. Sportowa
28.		Zapolice, ul. Spółdzielcza
29.		Zapolice, ul. Zachodnia
30.		Zapolice, pl. Plac Strażacki

13.2. Zaopatrzenie w wodę

Źródłem zaopatrzenia Gminy Zapolice w wodę są wody podziemne występujące w utworach górnokredowych, wykorzystywane przez grupowe wodociągi wiejskie.

Na terenie gminy funkcjonują trzy stacje uzdatniania wody.

Każde z ujęć pracując w systemie jednostopniowego podawania wody, wykorzystując pompy głębinowe, filtry żelaza, chloratory oraz hydrofory o różnych pojemnościach, pozwala zaspokoić obecne potrzeby gminy w wodę.

Tabela 19. Zestawienie wielkości wydajności eksploatacyjnych poszczególnych ujęć oraz ich zatwierdzonych zasobów.

Lokalizacja ujęcia	$Q_{d\ śr.}$ (m^3/d)	Wielkość ustalonych zasobów eksploatacyjnych Q (m^3/h)	Głębokość otworu (m)
Paprotnia	55 - 60	29,8	200
Zapolice	155	39,0	60
Rembieszów	100	61,0	50

Długość sieci wodociągowej na dzień 31.12.2010r. wynosiła 96,14 km, długość przyłączy wodociągowych – 52,71km. Do sieci wodociągowej włączonych jest ponad 1400 gospodarstw domowych i instytucji.

13.3. Odprowadzanie ścieków

Rozwój sieci wodociągowej jest podobnie jak w całym kraju tak i w gminie Zapolice znacznie bardziej zaawansowany niż budowa systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków. Skutkiem powyższej sytuacji jest wzrost ilości ścieków komunalnych trafiających do wód powierzchniowych i gruntu bez oczyszczania. W roku 2010 sieć kanalizacyjna w gminie Zapolice – miejscowości Zapolice, Paprotnia, Marżynek – wynosiła 12,3 km, długość przyłączy 6,64 km. Włączonych do sieci kanalizacyjnej zostało 236 gospodarstw domowych i instytucji. Mimo zauważalnego wzrostu kanalizacji w dalszym ciągu stopień skanalizowania Zapolic jest niezadowalający.

Na terenie gminy funkcjonuje jedna oczyszczalnia ścieków w miejscowości Pstrokonie. Odprowadzanie ścieków oczyszczonych za pomocą kolektora Ø 0,2m do rowu melioracyjnego i do rzeki Widełki w ilości $Q_{śr.d.}$ = 100 m^3/d. Sieć kanalizacyjna przebiegająca przez miejscowości Paprotnia i Marżynek włączona jest do miejskiej sieci kanalizacyjnej w Zduńskiej Woli.

Na terenach nie skanalizowanych ścieki komunalne gromadzone są w zbiornikach na nieczystości ciekłe a następnie odbierane przez podmioty świadczące usługi asenizacyjne i transportowane do oczyszczalni ścieków. Coraz więcej gospodarstw odprowadza ścieki do przydomowych oczyszczalni ścieków.

13.4. Zaopatrzenie w energię elektryczną

W gminie Zapolice występuje jedna linia wysokiego napięcia a co za tym idzie brak również stacji elektroenergetycznych 110/15 kV.

Zasadniczym źródłem zasilania Gminy Zapolice w energię elektryczną są stacje transformatorowo-rozdzielcze 110/15kV zlokalizowane poza obszarem gminy. Główne punkty zasilania stanowią:

- GPZ Zduńska Wola z mocą zainstalowaną 50MVA zasilany liniami 110kV z kierunku Łasku, Szadku, Kozub i Sieradza,
- GPZ Kozuby z mocą zainstalowaną 32MVA zasilany dwoma liniami 110kV z kierunku Ruśćca i Zduńskiej Woli,
- GPZ Złota w Zduńskiej Woli z mocą zainstalowaną 20MVA zasilany dwoma liniami 110kV z kierunku Sieradza i Zduńskiej Woli.

Istniejący system zasilania w pełni zaspokaja teraźniejsze i przyszłościowe potrzeby energetyczne nawet przy założeniach znacznego tempa rozwoju społeczno-gospodarczego.

Poza konwencjonalnymi źródłami energii elektrycznej na terenie gminy zlokalizowane zostały cztery elektrownie wiatrowe, będące źródłem energii odnawialnej, które zostały podłączone do linii średniego napięcia.

- 2 turbiny w miejscowości Beleń o wysokości całkowitej nieprzekraczającej 30m npt. o mocy maksymalnej 55kW każda,
- 2 turbiny w miejscowości Jelno o wysokości całkowitej nieprzekraczającej 45m npt. o mocy maksymalnej 0,6MW,
- 2 turbiny w miejscowości Zapolice - Pstrokonie o wysokości całkowitej nieprzekraczającej 80m npt. o mocy maksymalnej 0,6MW

13.5. Zaopatrzenie w ciepło

Zaopatrzenie w ciepło opiera się na indywidualnych źródłach ciepła oraz lokalnych kotłowniach zlokalizowanych w Zapolicach zasilanych paliwem stałym lub olejowym obsługujących obiekty administracji i oświaty.

13.6. Zaopatrzenie w gaz

Na terenie gminy Zapolice nie występuje sieć gazowa.

13.7. Telekomunikacja

Wszystkie miejscowości w gminie Zapolice posiadają dostęp do sieci telefonii stacjonarnej. W miejscowości Zapolice i Marcelów znajdują się dwie stacje bazowe telefonii komórkowej.

13.8. Gospodarka odpadami

Na terenie gminy nie ma gminnego składowiska odpadów. Odpady gromadzone są i wywożone przez wyspecjalizowane podmioty na składowiska zlokalizowane w sąsiednich gminach.

14. Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych, w tym zapisanych w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego

Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych to:

- budowa drogi szybkiego ruchu S-8.
- budowa zbiornika retencyjnego „Rembieszów - Pstrokonie",
- przebudowa, rozbudowa i modernizacja dróg powiatowych,
- budowa gazociągu wysokoprężnego w kierunku południowym równolegle do drogi powiatowej nr 1765E. (Przebieg gazociągu będzie ustalany w przypadku podjęcia prac koncepcyjnych).

Powyższe zadania warunkują konieczność niezbędnej rezerwacji terenu i zagospodarowanie niestojące w sprzeczności z tymi zadaniami.

III. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2015 poz. 199 z późn. zm.) studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie jest aktem prawa miejscowego, lecz jedynie dokumentem określającym politykę przestrzenną gminy. Jednocześnie ustalenia zawarte w studium są wiążące dla organów gminy sporządzających plany miejscowe.

Ustalenia zawarte w tekście i załącznikach graficznych studium wyrażają jedynie kierunki zagospodarowania przestrzennego obszaru, nie są zaś ścisłym przesądzeniem o formie i granicach zainwestowania i użytkowania terenów.

Przy sporządzaniu mpzp granice poszczególnych obszarów mogą ulec korekcie, zwłaszcza w kontekście granic własności czy szczegółowego projektowania układu komunikacyjnego. Ponadto, przy sporządzaniu planów miejscowych, studium dopuszcza weryfikację (zmniejszenie) obszarów zabudowy, szczególnie przy przeznaczeniu gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne. Wyznaczenie w planach mniejszych obszarów pod zabudowę nie będzie uznane za sprzeczne z ustaleniami studium. Należy bowiem wspomnieć, że dopiero na tym etapie sporządza się prognozę skutków finansowych planowanych działań. Wówczas rada gminy przesądzi o ostatecznym zasięgu zainwestowania.

Określenia dotyczące formy użytkowania terenów dotyczą podstawowych i uzupełniających lub towarzyszących rodzajów zabudowy. Na terenach tych mogą być realizowane także inne formy zabudowy, pod warunkiem nie pozostawania w sprzeczności z formami określonymi w studium.

Przy opracowywaniu planów miejscowych dla terenów przeznaczonych pod zabudowę należy przewidzieć zieleń publiczną, stwarzającą warunki do wypoczynku i rekreacji.

Poza drogami wskazanymi na załączniku graficznym studium, w zależności od potrzeb społeczności lokalnej, możliwa jest realizacja nowych dróg, których przebieg zostanie ustalony w drodze decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej lub w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Nowe obiekty winny spełniać wskaźniki i kierunki określone w niniejszym opracowaniu.

1.1. Wytyczne określania w planach miejscowych zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów. Dopuszczalny zakres i ograniczenia zmian.

Tereny osadnictwa wiejskiego

Funkcja podstawowa:
- tereny zabudowy zagrodowej.

Funkcja towarzysząca lub uzupełniająca:
- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- tereny zabudowy usługowej,
- tereny zabudowy rekreacji indywidualnej.

Charakterystyka:

Tereny zabudowy osadnictwa wiejskiego stanowią obecnie główną strukturę kształtującą przestrzeń gminy. Studium przewiduje adaptację dotychczasowego zagospodarowania oraz uzupełnienie istniejących pasm zabudowy. Nowa zabudowa ma stanowić uzupełnienie istniejącej oraz nawiązywać do jej charakteru.

Postępującym zjawiskiem zachodzącym w krajobrazie wiejskim jest stopniowe zastępowanie zabudowy zagrodowej zabudową mieszkaniową jednorodzinną bądź wykorzystywanie zagród w charakterze zabudowy rekreacji indywidualnej.

Ma to związek z postępującą zmianą profilu zatrudnienia mieszkańców wsi, coraz częściej utrzymujących się z pozarolniczych źródeł. Z tego względu nie przewiduje się w studium zwiększonego popytu na tereny o charakterze zabudowy zagrodowej.
Zlokalizowanie zabudowy zagrodowej wzdłuż ciągów komunikacyjnych i znaczne jej oddalenie od właściwych centrów miejscowości stwarza ponadto potrzebę sytuowania usług jako funkcji uzupełniającej.

Wytyczne:
- adaptacja istniejącego zagospodarowania do nowych warunków, z uwzględnieniem modernizacji, rozbudowy i przebudowy budynków, z jednoczesnym porządkowaniem istniejącej zabudowy oraz jej uzupełnianiem,
- nowa zabudowa stanowić ma uzupełnienie istniejącej zabudowy i nawiązanie do jej charakteru,
- gabaryty i forma architektoniczna nie mogą powodować dysharmonii otoczenia i zakłócać krajobrazu,
- zakaz lokowania dużych ferm zwierzęcych w terenach mieszkalnych,
- możliwość lokowania małych zakładów przetwórstwa rolnego z ograniczeniem uciążliwości do granic własności.

Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej

Funkcja podstawowa:
- tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej.

Funkcja towarzysząca lub uzupełniająca:
- tereny zabudowy usługowej.

Charakterystyka:
Wyznaczone tereny obejmują istniejącą zabudowę mieszkaniową wielorodzinną w Zapolicach. Dla budynków zlokalizowanych w wymienionych terenach studium zakłada modernizację i przebudowę istniejącej zabudowy. Przy zagospodarowaniu wskazanych terenów musi być brane pod uwagę wyposażenie ich w zieleń towarzyszącą oraz urządzenia rekreacyjne.

Wytyczne:
- adaptacja istniejącego zagospodarowania do nowych warunków, z uwzględnieniem modernizacji i przebudowy budynków,
- gabaryty i forma architektoniczna nie mogą powodować dysharmonii otoczenia,
- maksymalne zachowanie istniejącego drzewostanu,
- dostosowanie obiektów dla potrzeb osób niepełnosprawnych.

Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej

Funkcja podstawowa:
- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- tereny zabudowy usługowej (usługi o charakterze lokalnym).

Funkcja towarzysząca lub uzupełniająca:
- tereny zieleni urządzonej.

Charakterystyka:
Wyznaczone tereny obejmują głównie istniejącą zabudowę mieszkaniowo-usługową centrum Zapolic. Wskazane tereny stanowić będą przestrzeń dla koncentracji usług z możliwością lokalizacji funkcji mieszkaniowej. Studium zakłada w nich sytuowanie budynków mieszkalnych jednorodzinnych, mieszkalno-usługowych bądź usługowych. Dla wyznaczonych terenów koniecznym jest wyznaczenie sieci komunikacyjnej zapewniającej dostęp do nowej zabudowy oraz właściwe powiązanie z istniejącym zewnętrznym układem drogowym.

Wytyczne
- adaptacja istniejącego zagospodarowania do nowych warunków, z uwzględnieniem modernizacji, rozbudowy i przebudowy budynków, z jednoczesnym porządkowaniem istniejącej zabudowy oraz jej uzupełnianiem,
- nowa zabudowa stanowić ma uzupełnienie istniejącej zabudowy i nawiązanie do jej charakteru,
- gabaryty i forma architektoniczna nie mogą powodować dysharmonii otoczenia i zakłócać krajobrazu.

Tereny zabudowy usługowej

Funkcja podstawowa:
- tereny zabudowy usługowej.

Funkcja towarzysząca lub uzupełniająca:
- tereny zieleni urządzonej.

Charakterystyka:

Wyznaczone w studium tereny obejmują zarówno usługi komercyjne, jak i oświatę, usługi kultu religijnego, administrację. Największe ich nagromadzenie ma miejsce w centralnej części Zapolic. Stanowi sąsiedztwo i wzbogacenie dla zlokalizowanej tu zabudowy mieszkaniowej.

W pozostałych miejscowościach dominują usługi handlu. Zlokalizowane są przy głównych ciągach komunikacyjnych obsługujących daną wieś bądź na ich skrzyżowaniu. Nowe tereny zabudowy usługowej, stanowią uzupełnienie już istniejącej tkanki i dopełnienie istniejącego zagospodarowania.

Zabudowa usługowa posiada szczególne znaczenie dla przestrzeni ze względu na reprezentatywny charakter oraz generowane strumienie ruchu, stąd wymaga zapewnienia właściwej oprawy, ekspozycji przestrzennej oraz zapewnienia jej użytkownikom odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa. W celu zaspokojenia w/w potrzeb konieczne jest wyposażenie terenów w odpowiednio zakomponowaną zieleń urządzoną oraz małą architekturę.

Wytyczne:
- adaptacja istniejącego zagospodarowania do nowych warunków, z uwzględnieniem modernizacji, rozbudowy i przebudowy budynków, z jednoczesnym porządkowaniem istniejącej zabudowy oraz jej uzupełnianiem,
- nowa zabudowa ma stanowić uzupełnienie istniejącej zabudowy i nawiązanie do jej charakteru,
- gabaryty i forma architektoniczna nie mogą powodować dysharmonii otoczenia i zakłócać krajobrazu,
- maksymalne zachowanie istniejącego drzewostanu,
- dostosowanie obiektów dla potrzeb osób niepełnosprawnych,
- prowadzenie działalności o ewentualnej uciążliwości niewykraczającej poza teren władania.

Tereny rekreacji indywidualnej

Funkcja podstawowa:
- tereny rekreacji indywidualnej.

Funkcja towarzysząca lub uzupełniająca:
- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- tereny zabudowy usługowej,

Charakterystyka:

Tereny rekreacji indywidualnej znajduje się w obrębie wsi Pstrokonie, w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki Warty. Studium przewiduje adaptację dotychczasowego zagospodarowania oraz jej uzupełnienie. Nowa zabudowa ma stanowić uzupełnienie istniejącej oraz nawiązywać do jej charakteru. Wyznaczenie terenów rekreacji indywidualnej pociąga za sobą konieczność

wyposażenia ich w odpowiednią infrastrukturę techniczną i wiąże się z koniecznością rozwiązania problemów komunikacyjnych.

Wytyczne:
- adaptacja istniejącego zagospodarowania do nowych warunków, z uwzględnieniem modernizacji, rozbudowy i przebudowy budynków, z jednoczesnym porządkowaniem istniejącej zabudowy oraz jej uzupełnianiem,
- nowa zabudowa stanowić ma uzupełnienie istniejącej zabudowy i nawiązanie do jej charakteru,
- gabaryty i forma architektoniczna nie mogą powodować dysharmonii otoczenia i zakłócać krajobrazu,

Tereny sportu, obsługi turystyki i rekreacji

Funkcja podstawowa:
- tereny sportu, obsługi turystyki i rekreacji.

Funkcja towarzysząca lub uzupełniająca:
- tereny zabudowy usługowej.

Charakterystyka:

Wyznaczone tereny obejmują boiska sportowe zlokalizowane w Zapolicach, Kalinowej i Paprotni. Teren najbardziej rozbudowany pod względem ilości dyscyplin możliwych do uprawiania znajduje się w Zapolicach, gdzie funkcjonuje klub sportowy. W innych wsiach program terenu ogranicza się to jedynie do boiska do piłki nożnej bez rozwiniętej infrastruktury towarzyszącej. Wszystkie zaś, oprócz funkcji sportowych, służą także organizacji imprez plenerowych i festynów. Jako tereny o funkcji zwiększającej ruch kołowy wymagają opracowania sprawnej obsługi komunikacyjnej i rozwiązania parkowania.

Wytyczne:
- zwiększanie dostępności wskazanych terenów dla mieszkańców oraz atrakcyjności poprzez wzbogacenie programu dyscyplin możliwych do uprawiania,
- nakaz dostosowania obiektów dla potrzeb osób niepełnosprawnych,
- towarzyszące funkcje usługowe powinny ograniczać się do dziedzin ściśle związanych z funkcją podstawową.

Tereny wypoczynku zbiorowego

Funkcja podstawowa:
- tereny wypoczynku zbiorowego.

Funkcja towarzysząca lub uzupełniająca:
- tereny usług sportu, handlu, gastronomii.

Charakterystyka:

Wyznaczone tereny powinny stanowić zaplecze oraz bazę wypoczynkową dla obsługi ruchu turystycznego. Poza miejscami noclegowymi oferują odwiedzającym zaplecze sportowe oraz przestrzeń do rekreacji. Dla najbardziej atrakcyjnych części położonych nad Wartą zagospodarowanie powinno się ograniczać do organizacji plaż, boisk do gier zespołowych, pól namiotowych czy przystani kajakowych. Lokalizacja w dolinie Warty stanowi o dużej atrakcyjności wskazanych terenów i sprzyja ich rozwojowi. Jednocześnie może stanowić zagrożenie dla wyjątkowego krajobrazu i wymaga uwagi oraz wrażliwości przy ich zagospodarowaniu.

Wytyczne:
- zakaz lokalizowania obiektów kubaturowych trwale związanych z gruntem,
- zagospodarowanie winno ograniczać się do organizacji plaż, boisk, pól namiotowych,
- obiekty tymczasowe nie mogą powodować dysharmonii otoczenia i zakłócać

krajobrazu,
- wszelkie działania na terenie Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki wymagają zgodności z przepisami odnoszącymi się do niego.

Tereny ogródków działkowych

Funkcja podstawowa:
- tereny ogródków działkowych.

Charakterystyka:

Wyznaczone tereny obejmują istniejące ogródki działkowe w miejscowości Paprotnia. Poza miejscem drobnych upraw ogrodniczych oferują użytkownikom przestrzeń do rekreacji. Jako tereny o funkcji zwiększającej ruch kołowy wymagają opracowania sprawnej obsługi komunikacyjnej i rozwiązania parkowania.

Wytyczne:
- obiekty nie mogą powodować dysharmonii otoczenia i zakłócać krajobrazu.

Tereny zabudowy produkcyjno-usługowej, składów i magazynów

Funkcja podstawowa:
- tereny zabudowy produkcyjno-usługowej, składów i magazynów.

Charakterystyka:

Wyznaczone w studium tereny stanowią tereny rozwojowe istniejącej bazy produkcyjnej gminy oraz zawierają rezerwę dla prowadzonej działalności. Służą lokalizacji głównie zakładów produkcyjnych, budynków usługowych, składów materiałów budowlanych czy opału. W związku z niedoborem takich terenów oraz ich znaczeniem dla gminy studium przewiduje lokalizację kompleksu zabudowy produkcyjnej w północno-wschodniej części gminny. Dogodne położenie w sąsiedztwie lasów, z dala od istniejącego osadnictwa mieszkaniowego, możliwość wyposażenia w infrastrukturę techniczną oraz obsługa komunikacyjna przesądzają o racjonalności takiego sytuowania. Poza zabudową produkcyjną funkcja terenu może być wzbogacona o obsługę komunikacji (parkingi, stacje paliw).

Istnieje również możliwość na terenach wskazanych na mapie kierunków rozwoju lokalizacji ogniw fotowoltaicznych (bez możliwości lokalizowania innych urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW) o mocy powyżej 100 kV, na którym dopuszcza się realizację farmy słonecznej. Ww. tereny zlokalizowane są w miejscowości Ptaszkowice (zmiana Nr 1 studium).

Wyznaczone tereny stanowią także zaplecze dla dużych gospodarstw hodowlanych. Ich cechą charakterystyczną odróżniającą je od typowej zabudowy zagrodowej jest ściśle wyspecjalizowanie na konkretny typ produkcji rolniczej. Wskazane tereny nie ograniczają się jedynie do obecnego zagospodarowania, ale ustalają pewną rezerwę terenu na rozwój

Wytyczne:
- zakaz prowadzenia działalności gospodarczej związanej z gospodarowaniem odpadami,
- maksymalne ograniczenie uciążliwości w zakresie hałasu, emisji odorów czy substancji mogących w sposób istotny pogorszyć jakość życia mieszkańców na terenach sąsiednich.
- wyposażenie terenów w zieleń izolacyjną obniżającą potencjalne negatywne oddziaływanie związane z prowadzoną działalnością,
- zastosowanie strefy ochronnej od granicy lasów,
- maksymalne ograniczenie uciążliwości w zakresie hałasu, emisji odorów czy substancji mogących w sposób istotny pogorszyć jakość życia mieszkańców na

terenach sąsiednich.

Tereny eksploatacji powierzchniowej

Charakterystyka

Zagospodarowanie terenu zgodnie z określonym przeznaczeniem wyłącznie po udokumentowaniu złoża oraz uzyskaniu wymaganych prawem decyzji i koncesji zezwalających na jego eksploatację (nie dotyczy eksploatacji dla zaspokojenia potrzeb własnych osoby fizycznej zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa geologicznego i górniczego).

Wytyczne

- warunki zagospodarowania, eksploatacji, - zgodnie z wydanymi koncesjami,
- rekultywacja terenów wyeksploatowanych w kierunku łąkowym lub leśnym,
- w ramach terenu dopuszcza się lokalizację zaplecza gospodarczo-socjalnego oraz infrastruktury, obiektów i urządzeń związanych z obsługą zakładu górniczego.

Tereny leśne

Charakterystyka

Lasy występujące na terenie gminy pełnią ważną funkcję w kształtowaniu środowiska naturalnego, krajobrazu oraz mają znaczny wpływ na atrakcyjność turystyczną gminy. Studium zakłada utrzymanie kompleksów leśnych jako ważnego elementu ekosystemu gminy i stanowi jeden z głównych celów polityki przestrzennej.

Wytyczne

- zakaz zabudowy z wyjątkiem obiektów służących gospodarce leśnej oraz niezbędnych przebiegów infrastruktury technicznej,
- utrzymanie i ochrona bioróżnorodności kompleksów leśnych.

Tereny przeznaczone do zalesienia

Wytyczne:

Studium przewiduje przeznaczenie do zalesienia gruntów rolnych o niskich klasach bonitacyjnych, na których zanika produkcja rolnicza oraz nieużytków. Wyznaczone tereny przeznaczone do zalesienia mają za zadanie scalenie mniejszych skupisk roślinności leśnej w celu tworzenia zwartych kompleksów leśnych.

Tereny zieleni parkowej i starodrzewu

Charakterystyka:

Tereny zieleni parkowej i starodrzewu zlokalizowane w obrębie istniejących parków warunkują przynależność danych terenów do przestrzeni publicznych. Ogólnodostępny charakter oraz reprezentacyjna funkcja powodują konieczność zwrócenia szczególnej uwagi w czasie ich urządzania. Zagospodarowanie powinno się wiązać z wyposażaniem terenów w obiekty małej architektury jako integralnych elementów. W procesie przekształceń należy zachować i silnie wyeksponować wartości kulturowe danych terenów w celu umocnienia poczucia lokalnej więzi społecznej.

Wytyczne:

- dopuszcza się lokalizację obiektów małej architektury jako elementy integralnego wyposażenia,
- zaleca się ochronę i konserwację istniejącego drzewostanu.

Tereny cmentarzy

Charakterystyka:

Tereny obecnie przeznaczone pod cmentarze zaspokajają dotychczasowe potrzeby gminy i posiadają jeszcze rezerwę powierzchni na najbliższe lata. Studium przewiduje adaptację istniejącego zagospodarowania i przewiduje w przyszłości lokalizację nowego cmentarza w Strońsku.

Wytyczne:

- dopuszcza się lokalizację obiektów np. kaplice i urządzenia związane z podstawową funkcją terenu.

Tereny trwałych użytków zielonych

Charakterystyka:

Stanowią naturalne obszary ochronne dla cieków wodnych, rowów oraz dolin rzecznych. Ograniczony rozwój obszarów wzdłuż cieków wodnych oraz ograniczanie lokalizowania zabudowy mają na celu zapewnienia ochrony dolin rzek i cieków, wód powierzchniowych i korytarzy ekologicznych

Wytyczne:

- maksymalne zachowanie istniejącego drzewostanu,
- ochrona dolin rzek i cieków przed zabudową,
- ochrona i konserwacja rowów melioracyjnych.

Tereny rolne

Charakterystyka:

Tereny te są wykorzystywane do produkcji rolniczej i upraw. Składają się na nie również zadrzewienia śródpolne, sady. W uzasadnionych przypadkach studium dopuszcza lokalizację zabudowy związanej w produkcją rolniczą. W przypadku gruntów o wyższych klasach bonitacyjnych należy ograniczać ich przeznaczanie na cele inne niż rolnicze.

Wytyczne:

- ograniczanie urbanizacji na terenach rolnych wysokiej klasy bonitacyjnej,
- dopuszcza się lokalizację zabudowy związanej z produkcją rolniczą,
- gabaryty i forma architektoniczna nie mogą powodować dysharmonii otoczenia i zakłócać krajobrazu,
- maksymalne zachowanie istniejącego drzewostanu.

Dla wszystkich terenów wyznaczonych w studium przy sporządzaniu planów miejscowych należy wziąć pod uwagę następujące wytyczne:

- nowa zabudowa stanowić ma uzupełnienie istniejącej zabudowy i nawiązanie do jej charakteru,
- gabaryty i forma architektoniczna nie mogą powodować dysharmonii otoczenia i zakłócać krajobrazu,
- adaptacja istniejącego zagospodarowania do nowych warunków, z uwzględnieniem modernizacji, rozbudowy i przebudowy budynków, z jednoczesnym porządkowaniem istniejącej zabudowy oraz jej uzupełnianiem,
- konieczne jest maksymalne zachowanie istniejącego drzewostanu,
- w przypadku obiektów usługowych konieczne jest dostosowanie ich dla potrzeb osób niepełnosprawnych,
- wszelkie działania w granicach Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki wymagają zgodności z przepisami odnoszącymi się niego.

2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone z zabudowy

2.1. Wytyczne określania wymagań dotyczących parametrów i wskaźników urbanistycznych w planach miejscowych

Wymagania dotyczące parametrów i wskaźników urbanistycznych w planach miejscowych poniżej jako proponowane określenie oczekiwanych standardów urbanistycznych. Przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego poniższe wskaźniki należy traktować jako wielkości wyjściowe. Każdorazowo należy przeanalizować uwarunkowania przestrzenne w stopniu uszczegółowienia odpowiednim dla opracowania mpzp i dostosować podane wielkości do zamierzeń planistycznych.

2.2. Minimalne i maksymalne parametry i wskaźniki urbanistyczne

Dla terenów osadnictwa wiejskiego przyjmuje się:

- Maksymalna wartość wskaźnika intensywności zabudowy – 0,4
- Maksymalna powierzchnia zabudowy 40%
- Minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynna 30%
- Maksymalna wysokość budynków 12m
- Rodzaj dachu:
  budynki mieszkalne:
  -dwu- lub wielospadowy o jednakowym kącie nachylenia połaci dachowych 30°-45°,
  budynki gospodarcze i garażowe:
  -jednospadowy o kącie nachylenia połaci do 30°,
  -dwu- lub wielospadowy o jednakowym kącie nachylenia połaci dachowych do 45°,
  budynki inwentarskie:
  -dwu- lub wielospadowy o jednakowym kącie nachylenia połaci dachowych do 45°.
- Minimalna wielkość nowych wydzielonych działek budowlanych:
  - dla zabudowy zagrodowej 2000m^2
  - dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, usługowej i rekreacyjnej 1000m^2

Dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej przyjmuje się:

- Maksymalna wartość wskaźnika intensywności zabudowy -1,0
- Maksymalna powierzchnia zabudowy 50%
- Minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynna 30%
- Maksymalna wysokość budynków 15m
- Rodzaj dachu:
  budynki mieszkalne:
  -płaski,
  -dwu- lub wielospadowy o jednakowym kącie nachylenia połaci dachowych do 45°,
  budynki garażowe:
  -płaski,
  -jednospadowy o kącie nachylenia połaci do 15°.
- Minimalna wielkość nowych wydzielonych działek budowlanych 2000m^2

Dla terenów zabudowy mieszkaniowo - usługowej przyjmuje się:

- Maksymalna wartość wskaźnika intensywności zabudowy -1,0
- Maksymalna powierzchnia zabudowy 50%
- Minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynna 30%
- Maksymalna wysokość budynków 10m
- Rodzaj dachu:
  budynki mieszkalne i usługowe:
  -dwu- lub wielospadowy o jednakowym kącie nachylenia połaci dachowych 30°-45°,
  - płaski,

budynki gospodarcze i garażowe:
-jednospadowy o kącie nachylenia połaci do 30°,
- płaski
-dwu- lub wielospadowy o jednakowym kącie nachylenia połaci dachowych do 45°.

- Minimalna wielkość nowych wydzielonych działek budowlanych 1000m^2

Dla terenów zabudowy usługowej przyjmuje się:

- Maksymalna wartość wskaźnika intensywności zabudowy -1,0
- Maksymalna powierzchnia zabudowy 60%
- Minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynna 20%
- Maksymalna wysokość budynków 15m
- Rodzaj dachu:
  -płaski,
  -jednospadowy o kącie nachylenia połaci do 15°,
  -dwu- lub wielospadowy o jednakowym kącie nachylenia połaci dachowych do 45°.
- Minimalna wielkość nowych wydzielonych działek budowlanych 1000m^2

Dla terenów rekreacji indywidualnej przyjmuje się:

- Maksymalna wartość wskaźnika intensywności zabudowy - 0,3
- Maksymalna powierzchnia zabudowy 30%
- Minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynna 50%
- Maksymalna wysokość budynków 9m
- Rodzaj dachu:
  -płaski,
  -jednospadowy o kącie nachylenia połaci do 15°,
  -dwu- lub wielospadowy o jednakowym kącie nachylenia połaci dachowych do 45°.
- Minimalna wielkość nowych wydzielonych działek budowlanych 1000m^2

Dla terenów sportu, obsługi turystyki i rekreacji przyjmuje się:

- Maksymalna wartość wskaźnika intensywności zabudowy – 0,2
- Maksymalna powierzchnia zabudowy 20%
- Minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynna 60%
- Maksymalna wysokość budynków 8m
- Rodzaj dachu:
  -płaski,
  -jednospadowy o kącie nachylenia połaci do 15°,
  -dwuspadowy o jednakowym kącie nachylenia połaci dachowych do 30°.

Dla terenów wypoczynku zbiorowego przyjmuje się:

- Maksymalna wartość wskaźnika intensywności zabudowy – 0,2
- Maksymalna powierzchnia zabudowy 10%
- Minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynna 70%
- Maksymalna wysokość budynków 4m
- Rodzaj dachu:
  -płaski,
  -jednospadowy o kącie nachylenia połaci do 15°,
  -dwuspadowy o jednakowym kącie nachylenia połaci dachowych do 30°.

Dla terenów ogródków działkowych przyjmuje się:

- Maksymalna wartość wskaźnika intensywności zabudowy - 0,2
- Maksymalna powierzchnia zabudowy 20%
- Minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynna 60%
- Maksymalna wysokość budynków 6m

- Rodzaj dachu:
  -płaski,
  -jednospadowy o kącie nachylenia połaci do 15°,
  -dwu- lub wielospadowy o jednakowym kącie nachylenia połaci dachowych do 45°.
- Minimalna wielkość nowych wydzielonych działek - brak nowych działek.

Dla terenów zabudowy produkcyjno – usługowej, składów i magazynów przyjmuje się:

- Maksymalna wartość wskaźnika intensywności zabudowy – 1,0
- Maksymalna powierzchnia zabudowy 70%
- Minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynna 10%
- Maksymalna wysokość budynków 12m
- Rodzaj dachu:
  budynki produkcyjne i magazynowe:
  -płaski,
  -jednospadowy o kącie nachylenia połaci do 15°,
  -dwuspadowy o jednakowym kącie nachylenia połaci dachowych do 30°,
  budynki usługowe:
  -płaski,
  -jednospadowy o kącie nachylenia połaci do 15°,
  -dwu- lub wielospadowy o jednakowym kącie nachylenia połaci dachowych do 30°,
- Minimalna wielkość nowych wydzielonych działek budowlanych 2000m^2

W odniesieniu do budowli oraz urządzeń infrastruktury technicznej związanych z prowadzoną działalnością w ramach zagospodarowania terenów ujętych powyżej studium zaleca maksymalną wysokość 50 m, przy czym nie dotyczy to inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej.

Osobno należy potraktować tereny zieleni urządzonej, gdzie dopuszcza się obiekty i urządzenia charakterystyczne dla przestrzeni publicznej, których parametry należy określić na etapie sporządzania mpzp.

W przypadku lokalizacji obiektów o wysokości 50 m npt i większej należy je zgłosić, przed wydaniem pozwolenia na budowę, do Szefostwa Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP – Wydział Lotniskowy w celu uzgodnienia lokalizacji i ustalenia sposobu oznakowania przeszkodowego tych obiektów.

2.3. Tereny wskazane do wyłączenia spod zabudowy

Tereny wskazane do wyłączenia spod zabudowy to:

- obszar szczególnego zagrożenia powodzią (dotyczy ochrony przeciw powodziowej dla rzeki Warty i Widawki),
- obszar zagrożenia powodzią (dotyczy ochrony przeciw powodziowej dla rzeki Widełki),
- strefy ochronne cmentarzy – nakaz utrzymania odległości co najmniej 150 m od zabudowań mieszkalnych, od zakładów produkujących artykuły żywności, od zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz od studzien, źródeł, strumieni, służących do czerpania wody pitnej lub dla potrzeb gospodarczych; odległość ta może być zmniejszona do 50 m pod warunkiem, że teren w odległości 50 - 150 m od cmentarza posiada sieć wodociągową i wszystkie budynki korzystające z wody są do tej sieci podłączone,
- strefy oddziaływania obiektów infrastruktury technicznej (szerokość pasa zgodnie z przepisami dotyczącymi odpowiednich sieci):
  - linii wysokiego napięcia,
  - dróg,
- strefy oddziaływania elektrowni wiatrowych ustalonych zgodnie z przepisami odrębnymi,
- strefy ochronne ujęć wody,
- formy ochrony przyrody:

- użytki ekologiczne,
- zespół przyrodniczo-krajobrazowy,
- rezerwat przyrody
- strefa krawędziowa doliny Warty,

- tereny leśne,
- obszary przeznaczone do zalesienia,
- tereny dolin rzecznych.

3. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk. Wytyczne określania zasad ochrony w planach miejscowych

3.1. Ochrona środowiska

Przepisy o ochronie środowiska określają wytyczne odnośnie zapewnienia warunków utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalnej gospodarki zasobami środowiska, w szczególności poprzez:

- ustalanie programów racjonalnego wykorzystania powierzchni ziemi, w tym na terenach eksploatacji złóż kopalin i racjonalnego gospodarowania gruntami.
- uwzględnianie obszarów występowania złóż kopalin oraz obecnych i przyszłych potrzeb eksploatacji tych złóż

W związku z eksploatacją złóż kruszywa naturalnego w Ptaszkowicach określono zasięg projektowanego wyrobiska oraz ograniczono zagospodarowanie zabudową mieszkaniową do stanu istniejącego. Eksploatacja surowca wiąże się z oddziaływaniem nie tylko w miejscu wydobycia ale również o wiele szerszym np. w postaci obniżenia poziomu wód gruntowych.

- uwzględnianie konieczności ochrony wód, gleby i ziemi przed zanieczyszczeniem w związku z prowadzeniem gospodarki rolnej

Szczególna odpowiedzialność za ochronę środowiska przypada rolnictwu, które poprzez swą działalność powoduje zmiany właściwości wody, gleby, powietrza oraz przyczynia się do zmian bioróżnorodności w krajobrazie. Realizacja celów ochrony środowiska w rolnictwie wymaga świadomości ekologicznej i prawnej całego społeczeństwa. Ważnym aspektem ochrony wód jest promocja rolnictwa ekologicznego oraz obniżenie ilości stosowanych w rolnictwie nawozów i środków ochrony roślin. W celu zwiększenia czystości wód spływających z terenów upraw do wód powierzchniowych wzdłuż zbiorników wodnych i cieków należy wprowadzić strefy buforowe w postaci barier biologicznych (zaroślowe i leśne zbiorowiska łęgowe).

Sposobami chroniącymi glebę przed chemiczną degradacją ze strony rolnictwa są:

- racjonalne i umiarkowane stosowanie środków ochrony roślin oraz nawozów mineralnych; wielkość stosowanych środków należy dostosować do wymagań upraw, struktury gleb, warunków wodnych oraz ukształtowania terenu,
- stosowanie nawozów naturalnych (kompostu, obornika, biohumusu) w nawożeniu gleby,
- stosowanie biologicznych i mechanicznych metod ochrony roślin,
- wprowadzanie i stosowanie na szerszą skalę metod ekologicznej produkcji rolnej (rolnictwo ekologiczne), zwłaszcza na terenach o szczególnych walorach przyrodniczych oraz w bezpośrednim sąsiedztwie tych obszarów, szczególnie na terenie parku krajobrazowego.

W celu zapewnienia ochrony powierzchni ziemi należy przewidzieć następujące działania:

- likwidację nielegalnych wysypisk śmieci,

- zapewnienie ochrony walorów krajobrazowych środowiska i warunków klimatycznych

Ochronie podlegają przede wszystkim tereny leśne, parki, cmentarze oraz zieleń w terenach zabudowanych. W stosunku do tych obiektów sprowadza się ona do zachowania dotychczasowych funkcji, pielęgnacji istniejącej roślinności oraz zakazu lokalizacji obiektów i urządzeń nie związanych z funkcją terenu. Istotnym elementem ochronnym jest także zachowanie nie kolidujących z funkcją przyrodniczą form zagospodarowania terenów otwartych, uzupełniających system przyrodniczy gminy. Ważnym elementem krajobrazu przyrodniczego gminy Zapolice są doliny rzeczne. Głównym kierunkiem polityki ochronnej w stosunku do dolin rzecznych jest zachowanie naturalnego biegu rzek. Ochroną należy objąć także wszelkie zadrzewienia i kompleksy leśne. Są one ważnym czynnikiem retencji i stabilizacji warunków wodnych, zmniejszają zagrożenie powodziowe, łagodzą niedobory wód, chronią gleby przed erozją oraz poprawiają warunki aerosanitarne. Bezwzględną ochroną powinny zostać objęte także ekosystemy bagienno-torfowe i mokradłowe, ochrona winna polegać na wyłączeniu tych terenów z zainwestowania kubaturowego oraz odwodnień, ze względu na ich szczególne znaczenie dla środowiska przyrodniczego.

- uwzględnianie potrzeb w zakresie zapobiegania ruchom masowym ziemi i ich skutkom

Na terenie gminy nie ma obszarów narażonych na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych, zatem nie określa się potrzeb w zakresie zapobiegania ruchom masowym ziemi i ich skutkom.

- uwzględnienie innych potrzeb w zakresie ochrony powietrza, wód, gleby, ziemi, ochrony przed hałasem, wibracjami i polami elektromagnetycznymi

W celu poprawy jakości powietrza, należy zmniejszyć emisję zanieczyszczeń poprzez następujące działania:

- realizację urządzeń ochronnych oraz wprowadzanie zmian technologicznych w zakładach przemysłowych,
- ograniczenie zanieczyszczeń pochodzących z tzw. ,,niskiej emisji", czyli emisji pyłów i szkodliwych gazów, pochodzącej z domowych pieców grzewczych, w których spalanie węgla odbywa się w nieefektywny sposób, poprzez:
  - ograniczenie stosowania wysokoemisyjnych paliw na rzecz paliw gazowych, olejowych i ze źródeł odnawialnych,
  - prowadzenie działań energooszczędnych w mieszkalnictwie poprzez podłączanie obiektów do scentralizowanych źródeł ciepła (budowa sieci gazowej, ciepłowniczej),
  - stosowanie energooszczędnych materiałów budowlanych,
  - wykonywanie termomodernizacji budynków,
  - edukację ekologiczną społeczeństwa w zakresie potrzeb i możliwości ochrony powietrza, w tym oszczędności energii i stosowania odnawialnych źródeł energii,
- tworzenie preferencji dla lokalizacji nowych podmiotów gospodarczych, wykorzystujących przyjazne środowisku technologie wytwarzania,
- preferencje dla szerszego wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
- rozwój alternatywnych środków komunikacji (tworzenie systemu ścieżek rowerowych),
- wprowadzenie pasów zieleni wzdłuż tras komunikacyjnych.
- preferencje dla stosowania technologii eliminujących szkodliwe emisje.

W kierunkach polityki dotyczących ochrony wód, szczególny akcent winien być położony na poprawę stanu ich czystości. Wynika to z kilku podstawowych powodów:

- z układu przyrodniczych powiązań zewnętrznych - lokalny układ hydrograficzny i tereny dolinne z nim związane mają wpływ na pozagminne układy przyrodnicze,
- na terenie gminy zanieczyszczone wody powierzchniowe obniżają potencjał ekologiczny zespołów przyrodniczych z nim związanych.

Ze względu na obecne i przyszłościowe wykorzystanie wód do zaopatrzenia mieszkańców w wodę, ochrona wód winna być priorytetowym kierunkiem działań. Ochrona

wód musi być realizowana poprzez maksymalne ograniczenie zrzutu zanieczyszczeń (szczególnie substancji biogennych, organicznych i toksycznych) do gruntu i do wód powierzchniowych. W celu ochrony wód ustala się następujące zasady:

- na obszarach przewidzianych do objęcia sanitarną kanalizacją zbiorczą, do czasu jej wybudowania, odprowadzanie ścieków do szczelnych zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe należy traktować jako rozwiązanie tymczasowe,
- oczyszczanie ścieków w przydomowych oczyszczalniach lub odprowadzanie ścieków do zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe jest dopuszczalne jedynie na obszarach, które z uzasadnionych ekonomicznie względów nie zostaną przewidziane do objęcia zbiorczą kanalizacją sanitarną, przy czym lokalizowanie oczyszczalni przydomowych ogranicza się do miejsc, na których odprowadzanie ścieków do gruntu nie będzie zagrażało jakości wód podziemnych lub powierzchniowych (szczególnie w obrębie stref ochronnych ujęć i zbiorników wód powierzchniowych i podziemnych),
- kompleksowe rozwiązanie odprowadzania ścieków opadowych z ciągów komunikacyjnych, placów i parkingów oraz oczyszczenie ich zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- zakaz rolniczego wykorzystania ścieków w strefach ochronnych ujęć i zbiorników wód powierzchniowych i podziemnych,
- dostosowanie, ze względu na ochronę wód podziemnych, lokalizacji nowych obiektów, szczególnie tych uciążliwych dla środowiska, do struktur hydrogeologicznych,
- rozwiązania zmierzające do przeciwdziałania skutkom suszy poprzez zwiększanie małej retencji wodnej oraz wdrażanie proekologicznych metod retencjonowania wody,
- prowadzenie wodochronnej gospodarki w zlewniach, poprzez wprowadzanie zalesień i zadrzewień.

Sposobem ochrony zasobów wody jest także całkowite zaprzestanie usuwania ścieków do rzek i zbiorników wodnych. Nie jest dopuszczalne zamienianie dotychczasowych studni na zbiorniki na nieczystości ciekłe, gdyż prowadzi to do zanieczyszczenia wód gruntowych, a nawet głębinowych. W zakresie działalności produkcyjnej i usługowej szczególnie ważnym działaniem, zapewniającym ochronę wód jest stosowanie nowych technologii, wpływających na czystość i ilość odprowadzanych ścieków, w tym budowę i modernizację urządzeń oczyszczających ścieki.

Szczególną ochroną należy objąć tereny w obrębie stref ochronnych ujęć wodnych, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Ustala się następujące zasady ochrony istniejących urządzeń melioracji wodnych:

- zakaz przeznaczania zmeliorowanych użytków rolnych na inne cele, gdyż każda zmiana dotychczasowego sposobu użytkowania terenów zmeliorowanych na cele inne niż rolnicze powoduje, że poniesione ze Skarbu Państwa nakłady na wykonanie tych urządzeń nie będą przynosiły zakładanych efektów. Zmiana przeznaczenia zmeliorowanych użytków rolnych może nastąpić tylko w sytuacjach wyjątkowych, przy braku alternatywnych rozwiązań.
- w przypadku zmiany użytkowania terenów, na których występują urządzenia melioracyjne, obowiązek przebudowy urządzeń melioracyjnych w sposób umożliwiający funkcjonowanie systemu drenarskiego, po wcześniejszym uzgodnieniu z organem właściwym w sprawie ochrony urządzeń melioracji wodnych,
- obowiązek wystąpienia do właściwego organu właściwego w sprawie ochrony urządzeń melioracji wodnych o wykreślenie z ewidencji urządzeń melioracji wodnych powierzchni zajętej na przedmiotowy cel,
- obowiązek wystąpienia do organu właściwego w sprawie melioracji wodnych o wykreślenie z ewidencji urządzeń melioracji szczegółowych terenów zmeliorowanych w przypadku zmiany użytkowania.

W celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania urządzeń melioracji szczegółowych i właściwych warunków odbioru wód powierzchniowych należy zachować istniejącą sieć rowów melioracyjnych.

Ważnym zagadnieniem z punktu widzenia ochrony wód jest zwiększanie retencji wód. Na terenie gminy planuje się budowę zbiornika „Rembieszów-Pstrokonie". Na terenach zarezerwowanych pod przyszłościową budowę zbiornika ustala się zakaz innego zagospodarowania.

Głównym źródłem degradacji powierzchni ziemi i gleb jest: eksploatacja surowców naturalnych, zanieczyszczenie gleb środkami chemicznymi oraz zmiana przeznaczenia gruntów na cele inwestycyjne. Rejony występowania gleb o najwyższych w skali gminy bonitacjach, powinny stanowić podstawę dla efektywnej rolniczej przestrzeni produkcyjnej, bowiem jakość gleb decyduje o jej potencjale. Preferowane są ekologiczne formy produkcji rolnej. Zwiększanie przeznaczenia gruntów na cele inne niż rolnicze musi być rozważne, a przede wszystkim racjonalne. Grunty marginalne, odłogowane i mało przydatne dla produkcji rolniczej należy przeznaczyć na tworzenie nowych powierzchni leśnych, rozwój funkcji rekreacyjnej, ewentualnie na potrzeby innych, bezkolizyjnych w stosunku do otoczenia, funkcji. Przeznaczenie części gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne wymaga na etapie opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zgody określonych instytucji zgodnie z obowiązującymi przepisami. Ze względu na niewielkie znaczenie przemysłu w strukturze funkcjonalnej gminy wpływ zakładów przemysłowych na zanieczyszczenie gleb jest znikomy, ważnym źródłem degradacji gleb jest jednak komunikacja. Najbardziej zanieczyszczone gleby występują w pobliżu dróg. Zawierają zwiększone ilości niebezpiecznych związków ołowiu i tlenków azotu. Na skutek posypywania powierzchni dróg solami, gleby i grunty w pobliżu szlaków komunikacyjnych są silnie zasolone. Sposobem ochrony gleb jest budowa osłon biologicznych (fitosanitarnych) w postaci pasów zieleni oraz ograniczenie solenia dróg. W zakresie ochrony surowców mineralnych ustala się ochronę terenu złoża poprzez jego wyłączenie z wszelkiego trwałego zainwestowania. Nakazuje się także racjonalne gospodarowanie zasobami złoża. Na terenach o wysokich walorach przyrodniczych, należy ograniczać wprowadzanie nowej zabudowy, gdyż nadmierne zainwestowanie tych terenów zagraża ich walorom środowiskowym. Z zainwestowania należy wyłączyć także tereny dolin rzek.

Głównymi źródłami emisji hałasu na terenie gminy jest komunikacja oraz nieliczne zakłady przemysłowe. W celu usuwania uciążliwości akustycznych pochodzenia komunikacyjnego i przemysłowego należy podjąć następujące działania:

- uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lokalizacji obiektów przemysłowych, których funkcjonowanie powoduje przekroczenie dopuszczalnych poziomów hałasu poprzez zapewnienie odpowiednich odległości dla nowej zabudowy,
- uwzględnienie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego natężeń hałasu wzdłuż dróg o znaczeniu powiatowym głównie o nr 1765E i 4913E, poprzez zapewnienie odpowiednich odległości dla nowej zabudowy.

Działaniem w zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym na terenie gminy Zapolice będzie:

- wprowadzenie zakazów lokalizowania nowych obiektów przeznaczonych na stały pobyt ludzi w strefach ochronnych wzdłuż linii elektroenergetycznych średniego i wysokiego napięcia,
- uporządkowania istniejących konfliktów przestrzennych pomiędzy zabudową mieszkaniową, a liniami średniego i wysokiego napięcia.

- <u>sposób zagospodarowania obszarów zdegradowanych w wyniku działalności człowieka, klęsk żywiołowych oraz ruchów masowych</u>

W wyniku nieuregulowanej eksploatacji powierzchniowej powstały wyrobiska. Wskazane jest podjęcie działań mających na celu ich rekultywację zgodnie z ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

3.2. Ochrona przyrody

W ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w stosunku do obszarów i obiektów objętych formami ochrony należy brać pod uwagę zakazy określone w obowiązujących przepisach dotyczących ochrony przyrody oraz ewentualne późniejsze akty prawne, dotyczące ochrony wymienionych form ochrony przyrody.

3.2.1. Rezerwat przyrody „Korzeń"

Torfowiskowo - leśny rezerwat o powierzchni 34,93 ha powstał na mocy rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 23 grudnia 1998 r. Obejmuje cały oddział 359 na terenie Leśnictwa Korzeń.

Celem utworzenia rezerwatu jest ochrona dużej powierzchni torfowiska o charakterze przejściowym oraz dobrze zachowanych fitocenoz olsu torfowcowego i porzeczkowego.

Na obszarze torfowiska występuje wiele, bardzo dużych, populacji chronionych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt takich jak grążel żółty, grzybienie północne, rosiczka okrągłolistna, rosiczka długolistna, paprotka zwyczajna, widłak jałowcowy oraz żuraw, brodziec samotny, bąk, bóbr. Oprócz wysokich wartości naukowych i dydaktycznych, rezerwat stanowi znakomity magazyn puli genowej, regionalnych form i ekotypów, co przy planowanej renaturalizacji zniszczonych melioracją siedlisk parku krajobrazowego, ma także aspekt praktyczny. Dzięki temu miejsce to jest wyjątkowo cenne w skali nie tylko regionu ale i kraju. Obiekt o wyraźnych cechach rezerwatu ścisłego jest najcenniejszym przyrodniczo elementem PKMW i W. Rezerwat nie posiada odrębnego planu ochrony, działania ochronne podane są w Planie ochrony Parku Krajobrazowego.

3.2.2. Park Krajobrazowy Międzyrzecza Warty i Widawki

Powołany uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Sieradzu z dnia 14 września 1989 roku w celu ochrony cennych walorów przyrodniczo-krajobrazowych. Obecnie obowiązującymi aktami prawnymi są: Rozporządzenie Wojewody Łódzkiego Nr 9/2006 z dnia 11 stycznia 2006 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki (Dz. U. Woj. Łódzkiego Nr 20 poz. 194 z dnia 23 stycznia 2006 r.) oraz Rozporządzenie Wojewody Łódzkiego Nr 1/2008 z dnia 11 stycznia 2008 r. zmieniające Rozporządzenie Wojewody Łódzkiego w sprawie Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki (Dz. U. Woj. Łódzkiego Nr 17 poz. 204 z dnia 17 stycznia 2008 r.).

Zasady ochrony terenów Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki ustalono także w Rozporządzeniu Nr 30/2006 Wojewody Łódzkiego z dnia 3 listopada 2006 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 380, poz. 2947 z dnia 13 listopada 2006 r.), w którym zawarto ogólne cele ochrony:

- zachowanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego, pełni różnorodności biologicznej oraz trwałości i równowagi procesów przyrodniczych,
- ochronę najcenniejszych fragmentów przyrody naturalnej, wybitnych walorów krajobrazowych oraz dziedzictwa kulturowego,
- przywracanie walorów naturalnych przekształconym siedliskom, zwłaszcza dolinom rzecznym, lasom i innym składnikom przyrody,
- stworzenie korzystnych warunków do prawidłowego funkcjonowania systemów przyrodniczych, ich trwałości i zdolności odtwarzania,
- harmonizowanie z uwarunkowaniami przyrodniczymi dotychczasowych form użytkowania terenu i działalności społeczno-gospodarczej,
- dążenie do sukcesywnej poprawy stanu wszystkich komponentów środowiska, dzięki podejmowanym działaniom infrastrukturalnym i egzekucji obowiązującego prawa,
- zwiększenie świadomości ekologicznej lokalnych społeczności, w tym organów władzy, dotyczącej zachowania całego bogactwa przyrodniczego jako dziedzictwa i dobra wspólnego,
- uwzględnienie w rozwoju społeczno-gospodarczym uwarunkowań wynikających

z potrzeb ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego, zasobów kulturowych i cech krajobrazu.

Jako szczególne cele ochrony Parku określono:

- dla ochrony przyrody nieożywionej:
  - zachowanie i ochrona cennych odsłonięć geologicznych, jako ważnych obiektów dydaktycznych i naukowych;
  - zachowanie i przywracanie naturalnych walorów dolinom rzecznym;
  - zachowanie i ochrona obszarów stanowiących świadectwo współczesnych, naturalnych procesów geomorfologicznych, takich jak: parowy, wąwozy itp.;
  - zachowanie w niezmienionym stanie i ochrona źródeł oraz obszarów źródliskowych.
- dla ochrony ekosystemów leśnych:
  - utrzymanie i odtworzenie unikatowych zbiorowisk lasów nadrzecznych w tym: zbiorowisk zaroślowych, a wiec wiklin nadrzecznych i olsu topolowo-wierzbowego oraz zbiorowisk leśnych: łozowisk, olsu porzeczkowego, olsu torfowcowego, kontynentalnego boru bagiennego oraz łęgu jesionowo-olszowego, jako rzadkich składników szaty leśnej.
- dla ochrony ekosystemów nieleśnych:
  - zachowanie różnorodności biologicznej rzadkich i ginących fitocenoz - łąk trzeslicowych;
  - zachowanie świeżych łąk rajgrasowych;
  - zachowanie fragmentów półnaturalnych łąk z cennymi zbiorowiskami roślinności łąkowobagiennej;
  - zachowanie i ochrona muraw kserotermicznych;
  - zachowanie cennych i różnorodnych zbiorowisk roślinnych: muraw napiaskowych, zarosili tarniny, jałowca i żarnowca, fragmentów półnaturalnych, wilgotnych łąk i zarośli wierzbowych;
  - zachowanie i ochrona torfowisk z fragmentami wilgotnych łąk i muraw bliźniczkowych, tzw. "psiar";
  - utrzymanie różnorodności krajobrazu roślinnego, na który składa się mozaika pól, łąk, zarośli tarniny, jałowczysk i żarnowczysk.
- dla ochrony ekosystemów wodnych i torfowiskowych:
  - ochrona przed zalesieniem oraz utrzymanie połączenia starorzeczy z rzeką Warta;
  - utrzymanie dotychczasowego poziomu wody w kompleksie stawów i mokradeł, oraz ich ochrona przed nadmiernym osuszaniem;
  - utrzymanie dotychczasowego poziomu wody oraz hamowanie sukcesji na bagnach śródleśnych i torfowiskach;
  - ochrona źródeł oraz obszarów źródliskowych przed zmianą warunków wodnych i zanieczyszczeniem;
  - bezwzględna ochrona śródleśnych łąk przed nadmiernym osuszaniem;
  - ochrona ekosystemów dolin rzecznych przed zmianą warunków wodnych i zanieczyszczeniem.
- dla ochrony gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk:
  - utrzymanie różnorodności gatunkowej zwierząt lądowych i wodnych podlegających ochronie;
  - utrzymanie stanu zwierząt łownych w ilości odpowiadającej pojemności ekologicznej łowisk;
  - zapewnienie warunków dla prawidłowego funkcjonowania gatunków cennych przyrodniczo, chronionych, rzadkich i zagrożonych oraz zabezpieczenie życia i rozwoju ginących taksonów.
- dla ochrony walorów krajobrazowych i kulturowych:
  - ochrona krajobrazu o wybitnych walorach naturalnych - wielkoprzestrzennych obszarów leśnych;
  - ochrona krajobrazu naturalnego doliny Warty o wybitnych walorach przyrodniczych, krajobrazowych i historycznych;

- ochrona krajobrazu kulturowego o znacznych walorach zabytkowych z nagromadzeniem elementów dziedzictwa kulturowego;
- ochrona miejsc koncentracji i potencjalnego występowania stanowisk archeologicznych;
- zapobieganie zubożeniu i ujednoliceniu krajobrazu, poprzez ochronę zadrzewień śródpolnych i przydrożnych;
- zachowanie istniejących rozłogów pól;
- ochrona przed eksploatacją surowców naturalnych.

- dla ochrony walorów rekreacyjnych:
  - ochrona najatrakcyjniejszych terenów turystycznych (doliny rzeczne) przed degradującym zagospodarowaniem;
  - rozwój pożądanych form rekreacji - turystyki kwalifikowanej.

Ponadto Plan Ochrony określa sposoby eliminacji lub minimalizacji zagrożeń dla przyrody, walorów krajobrazowych i kulturowych na terenie Parku, działania ochronne oraz sposoby ich wykonywania oraz przedstawia zasady i kierunki prowadzenia gospodarki rolnej, leśnej, wodnej i rybackiej oraz zagospodarowania przestrzennego umożliwiające realizację celów Parku.

3.2.3. Pomniki przyrody

W ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, należy zakazać dewastacji i degradacji środowiska przyrodniczego, które mogłoby przyczynić się do osłabienia drzew w strefie rzutu ich korony.

Wykaz pomników przyrody zawarto w treści uwarunkowań.

3.2.4. Użytki ekologiczne

Wykaz użytków ekologicznych zawarto w dziale uwarunkowań wraz z podstawą prawną, która określa wszelkie ustalenia ochronne i użytkowe.

Oprócz istniejących użytków ekologicznych: "Rembieszów", „Rembieszów II", „Kalinowa", „Jeziorko" , „Anielów", projektuje się utworzenie kolejnych:

„Stara Rzeka" – położony na gruntach wsi Pstrokonie i Woźniki o powierzchni 73,3 ha obejmuje kompleks starorzeczy i oczek wodnych z charakterystycznymi zespołami roślinności bagiennej, wodnej i szuwarowej z płatami olsów, zarośli wierzbowych oraz użytkowych łąk. Jest ostoją roślin ściśle chronionych jak grzybienie północne, grążel żółty.

„Korzeń II" – położony na gruntach wsi Jeziorko oraz Ligota i Korzeń w gminach Widawa i Burzenin o powierzchni około 27 ha, obejmuje łąki i zbiorowiska roślinności turzycowej, szuwarowej oraz wodnej.

3.2.5. Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe

Zespół przyrodniczo – krajobrazowy „Strefa krawędziowa doliny rzeki Warty" utworzony został na podstawie Uchwały Nr XXVIII/199/13 Rady Gminy Zapolice z dnia 27 lutego 2013r. w sprawie ustanowienia zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Strefa krawędziowa doliny rzeki Warty" (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2013r. poz. 1980). Obszar położony jest w miejscowościach Zapolice i Pstrokonie na terenach rolnych, obejmuje strefę krawędziową rzeki Warty, poza granicami Parku Krajobrazowego międzyrzecza Warty i Widawki..

W ramach Parku Krajobrazowego planuje się utworzyć zespoły przyrodniczo – krajobrazowe:

„Piaski – Beleń"- obejmujący kompleks łąk częściowo w gminie Zduńska Wola i częściowo w gminie Zapolice. Tworzą one malowniczą i krajobrazowo cenną mozaikę wielu półnaturalnych antropogenicznych zbiorowisk łąkowo – szuwarowych oraz oczek wodnych. Do najcenniejszych gatunków należą: grążel żółty, widłak goździsty, siedmiopalecznik błotny, czermień błotna, turzyca żółta, kozłek bzowy. Cała powierzchnia obszaru – 138 ha.

„Chojne nad Wartą" – obejmuje obszar położony pomiędzy wałem przeciwpowodziowym a korytem Warty na powierzchni 105 ha, częściowo na terenie gminy Sieradz i częściowo w gminie Zapolice. Stanowią go zespoły roślinności torfowiskowej, szuwarowej i bagiennej, bardzo zróżnicowane pod względem siedliskowym i krajobrazowym – od siedlisk skrajnie suchych poprzez wilgotne leśne, bagienne do typowo wodnych. Istnieją tu liczne stanowiska roślin chronionych całkowicie i częściowo takich jak: grzybienie północne, grążel żółty, widłak goździsty, bagno zwyczajne, kalina koralowa.

„Maćkowy Dół" – obejmuje niewielki powierzchniowo kompleks łąk i stawów z dobrze rozwiniętymi zespołami roślinności wodnej, szuwarowej, olsu porzeczkowego i zarośli wierzbowych. Występują tu liczne stanowiska roślin chronionych oraz rzadkich: grążel żółty, rogatek krótkoszyjkowy, jeżogłówka najmniejsza, rzęsa garbata, żabiściek pływający, pływacz drobny. Łączna powierzchnia obszaru – 12,3 ha.

„Rembieszów Łąki" – obejmuje rozległy zróżnicowany siedliskowo kompleks roślinności łąkowej, muraw psammofilnych i turzycowisk z takimi przedstawicielami chronionej flory jak storczyk szerokolistny czy storczyk męski. Obszar leży na terasie zalewowej i nadzalewowej Widawki i obejmuje 224 ha.

3.2.6. Strefa krawędziowa doliny Warty

Jest to element rzeźby terenu gminy od Belenia po Strońsko i Pstrokonie stanowiący jeden z najcenniejszych walorów przyrodniczych i kulturowych Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki i regionu, wymagający szczegółowych zabiegów ochronnych. Polegają one przede wszystkim na ograniczaniu nowej zabudowy w tym obszarze oraz na maksymalnym nasyceniu obszaru zwartą zielenią zaroślową i drzewiastą hamującą spływy powierzchniowe. Strefa krawędziowa chroniona jest w granicach Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki w ramach planu ochrony Parku. Poza granicami Parku w ramach zespołu przyrodniczo – krajobrazowego „Strefa Krawędziowa doliny rzeki Warty".

3.2.7. Sieć korytarzy ekologicznych

Sieć korytarzy ekologicznych tworzą doliny rzek i cieków oraz korytarze lądowe ważne dla migracji, rozprzestrzeniania i wymiany genetycznej zwierząt i roślin. Korytarze obejmują tereny najmniej przekształcone antropogenicznie: wody, mokradła, łąki, pastwiska, kompleksy leśne, uprawy rolne. Wymaga ona dalszego uszczegółowienia dla zapewnienia łączności ekologicznej na poziomie lokalnym. Rozpoznania wymagają korytarze migracyjne ptaków. Podstawowe działania wskazane do realizacji to:

- prowadzenie czynnych zabiegów ochronnych, szczególnie zalesień, z uwzględnieniem mozaikowatości i różnorodności siedlisk,
- wybór najmniej konfliktowych lokalizacji inwestycji infrastrukturalnych,
- ochrona brzegów rzek i zbiorników wodnych przed zabudową i niszczeniem szaty roślinnej,
- rewitalizacja dolin rzecznych.

Doliny rzeczne stanowią system przyrodniczy gminy tworzony przez:

Dolinę rzeki Warty – korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym,

Dolinę rzeki Widawki tworząca wraz z doliną rzeki Warty obszar Parku Krajobrazowego i stanowiący węzeł ekologiczny o znaczeniu ponadregionalnym,

Dolinę rzeki Widełki – dopływu Widawki i w części wykorzystująca dolinę Widawki, jednak od Rembieszowa po Ptaszkowice mająca swoją, wyraźnie rysującą się w krajobrazie dolinę,

Doliny innych bezimiennych cieków z bardzo wyraźnymi krajobrazowo dolinami, które w górnych odcinkach przechodzą w suche dolinki denudacyjne – z towarzyszącą im roślinnością – specyficzny element rzeźby i krajobrazu gminy Zapolice.

Układ ten wyróżnia się cennymi walorami krajobrazowymi, zwiększonym uwilgotnieniem terenu, a tym samym zwiększoną bioróżnorodnością oraz istotną rolę

klimatyczną. Prawidłowe funkcjonowanie korytarzy ekologicznych, w ścisłym powiązaniu z otwartym krajobrazem odgrywa istotną rolę w tworzeniu jakości środowiska przyrodniczego gminy. Utrzymanie otwartości systemu wymaga użytkowania rolnego dolin o ukierunkowaniu na użytki zielone. Dopuścić tu można także zalesienia i zadrzewienia. Większość dolin na terenie gminy należy uznać za niezdegradowane, zbliżone do naturalnych. Doliny rzeczne, stanowiące główne korytarze ekologiczne, należy wykluczyć z zabudowy, pozostawiając je do wykorzystania do celów turystycznych i rekreacyjnych (bez zabudowy letniskowej) Również lasy, ich enklawy i półenklawy, stanowiące główne korytarze migracji kręgowców, powinny być chronione przed zabudową, a ich bezpośrednie sąsiedztwo zagospodarowane z uwzględnieniem stref ekotonowych gwarantujących powszechną dostępność do lasów. Z kolei najmniej zalesione odcinki korytarzy powinny zostać uznane za priorytetowe do wprowadzania zalesień. Istotnym zagrożeniem dla ciągłości korytarzy jest realizacja nowych liniowych inwestycji infrastrukturalnych, dlatego niezbędne jest budowanie odpowiednich przejść dla zwierząt w miejscach krzyżowania się korytarzy z drogami o największym natężeniu ruchu. Aby zapewnić ochronę szlaków wędrówek ptaków, należy zachować lasy i zadrzewienia oraz naturalne brzegi w dolinach dużych rzek oraz zbiorników wodnych. Ochrona walorów krajobrazowych to również nawiązywanie w projektowaniu nowej zabudowy do tradycyjnego budownictwa regionalnego, z wykorzystaniem m.in. tradycyjnych surowców budowlanych, takich jak słoma, glina, kamień polny czy wapienie, jak również niewprowadzanie dominant obcych kulturowo dla danego regionu.

3.2.8. Zbiornik "Rembieszów - Pstrokonie

Projektowany zbiornik wodny "Rembieszów - Pstrokonie wpisany jest do programu małej retencji dla woj. łódzkiego oraz w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego. Zbiornik projektowany jest, jako zbiornik boczny, częściowo kopany, w starorzeczach Widawki, jako połączenie nieczynnych starorzeczy (renaturalizacja), oraz jako modernizacja istniejącego układu wodnego doliny Widawki. Będzie to zbiornik bez zapory czołowej ani bocznych, jedynie z zastawką piętrzącą, przepustami z piętrzenie, natomiast potrzebę budowy przepławki trzeba będzie rozpatrzyć na etapie projektowym.

Podstawowe parametry zbiornika:

powierzchnia zalewu	10,0ha
pojemność zbiornika	150,0 tys. m^3
średnia głębokość	1,5 m

Główną funkcją zbiornika będzie przeciwdziałanie degradacji środowiska poprzez podniesienie zwierciadła wody w gruncie i zwiększenie retencji gruntowej, przeciwdziałanie suszy i alimentacja najniższych przepływów, a także jako rezerwa przeciwpożarowa.

Zbiornik położony będzie w Parku Krajobrazowym Międzyrzecza Warty i Widawki w obszarach cennych przyrodniczo, proponowanych do objęcia ochroną prawną w formie zespołu przyrodniczo - krajobrazowego "Rembieszów - Łąki i użytku ekologicznego "Stara rzeka". Dyrekcja Sieradzkich Parków Krajobrazowych akceptuje zbiornik pod warunkiem, iż budowa zbiornika opierać sie będzie na pro przyrodniczych aspektach i służyć będzie potrzebom przyrody nie zaś rekreacji.

4. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej. Wytyczne określania w planach miejscowych zasad wynikających z potrzeb ochrony zabytków i parków kulturowych

Przepisy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami zobowiązują wszystkich obywateli do ochrony dóbr kultury, a co za tym idzie również ochrony zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków lub do ewidencji (wojewódzkiej, gminnej) a także ich otoczenia. Obiekty o szczególnych walorach kulturowych i historycznych należy chronić poprzez odpowiednie działania konserwatorskie. Niniejsze studium określa podstawowy kierunek tych działań, tak abyna etapie planu miejscowego można było ustalić

właściwy sposób ich ochrony. Dla właściwego ustalenia działań z zakresu niezbędnej i pożądanej ochrony dóbr kultury celowe jest opracowanie studium ochrony i kształtowania krajobrazu dla obszaru całej gminy.

Zabiegi konserwatorskie mają na celu głównie:

- zachowanie walorów historycznych,
- wyeksponowanie regionalnej odrębności,
- eliminację elementów zagrażających ochronie i eksponowaniu zabytków,
- zachowanie równowagi pomiędzy ochroną dóbr kultury a rozwojem przestrzennym.

Studium proponuje wprowadzenie stref ochrony konserwatorskiej obejmujących tereny posiadające wartości kulturowe i krajobrazowe, przedstawiono je na rysunku studium. Zasięgi stref mają charakter wstępny, bez wykonania szczegółowych studiów i wymagają uszczegółowienia na etapie opracowywania planów miejscowych poszczególnych terenów.

Strefa A – ścisłej ochrony konserwatorskiej

W gminie Zapolice strefą ścisłej ochrony konserwatorskiej objęto:

- zespół kościoła parafialnego wraz z parkiem dworskim w Strońsku,
- zespół pałacowy w Paprotni,
- zespół dworski w Kalinowej,
- zespół dworski w Pstrokoniach,
- zespół dworski w Ptaszkowicach,
- park dworski wraz z reliktami zespołu dworskiego w Zapolicach,
- kaplica w Rembieszowie,
- zespół cmentarza parafialnego w Strońsku,
- cmentarz wojenny w Swędzieniejewicach.

Wyznaczenie stref ma na celu ochronę poszczególnych układów. Wszelkie działania powodujące naruszenia stanu istniejącego winny być prowadzone zgodnie z przepisami odrębnymi.

W granicach każdej strefy obowiązuje:

- zachowanie i konserwacja zabudowy zabytkowej i posiadającej walory kulturowe,
- zachowanie komponowanych układów terenowych i zaprojektowanej zieleni,
- usunięcie dysharmonizujących nawarstwień.

Strefa OW - obserwacji archeologicznej

Na terenach objętych strefą w przypadku prowadzenia inwestycji związanych z realizacją robót ziemnych wskazane jest prowadzenie badań ratowniczych o charakterze nadzoru, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Tożsame ustalenia dotyczą rejonu lokalizacji domniemanych założeń rezydencjonalno – obronnych w Kalinowej i Młodawinie Górnym.

Park Kulturowy – ze względu na ilość śladów osadnictwa w dolinie Warty projektuje się utworzenie parku kulturowego w celu ochrony krajobrazu kulturowego oraz zachowania wyróżniających się krajobrazowo terenów z zabytkami nieruchomymi charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej.

Ustala się zasady zapewniające ochronę i opiekę nad zabytkami występującymi na terenie gminy Zapolice:

- w przypadku wykorzystania na cele użytkowe zabytku wpisanego do rejestru zabytków należy zapewnić trwałe zachowanie jego wartości, ponadto wszelkie działania muszą być zgodne z przepisami odrębnymi m.in. dotyczącymi ochrony zabytków,
- obiekty o walorach historycznych czy architektonicznych, będące charakterystycznymi elementami historycznej zabudowy, a przede wszystkim obiekty znajdujące się w ewidencji zabytków – należy przewidzieć do trwałej adaptacji, z zachowaniem tradycyjnych dla lokalnej tradycji budowlanej form i faktur:
    - adaptacja i modernizacja winna odbywać się na zasadach zapewniających zachowanie istotnych dla miejscowej tradycji form architektonicznych, proporcji, detalu, materiałów i faktur wypraw zewnętrznych,
    - zmiany gabarytów i zmian w sposobie dyspozycji i artykulacji elewacji (w tym proporcji otworów zewnętrznych i form zewnętrznej stolarki otworowej) powinny się odbywać zgodne z przepisami odrębnymi m.in. dotyczącymi ochrony zabytków,
    - ewentualna konieczność rozbiórki zabytku włączonego do ewidencji (uzasadniona względami technicznymi – w sytuacji, gdy nie jest możliwe opanowanie zagrożenia dla bezpieczeństwa) powinna się odbywać zgodne z przepisami odrębnymi m.in. dotyczącymi ochrony zabytków,
- wszelkie zmiany w otoczeniu i sąsiedztwie zabytków, a także na obszarach zabytkowych (w rejestrze i w ewidencji) – których charakter może mieć wpływ na walory zabytków (np. ekspozycyjne) – przebudowa istniejących i budowa nowych obiektów, a także sposób zagospodarowania przestrzeni – nie mogą pogorszyć stanu zachowania zabytku ani naruszać jego wartości,
- na obszarach zabytkowych i w sąsiedztwie zabytków nowa zabudowa powinna stanowić harmonijnie zakomponowaną całość z istniejącymi elementami zabudowy historycznej, uwzględniając układ, skalę, gabaryty, proporcje, sposób kompozycji i wyprawę elewacji zewnętrznych.

5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej. Wytyczne określania w planach miejscowych wykorzystania i rozwijania potencjału już istniejących systemów oraz koordynacji lokalnych i ponadlokalnych zamierzeń inwestycyjnych

5.1. Komunikacja

Koncepcja układu komunikacyjnego, jako integralna część koncepcji zagospodarowania przestrzennego gminy, wynika przede wszystkim z uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych, z analizy dotychczasowych ustaleń planistycznych oraz przyjętych w obecnym opracowaniu kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zapolice.

Główne cele rozwoju układu i obsługi komunikacyjnej:

- realizacja drogi ekspresowej S-8 wraz z miejscami obsługi podróżnych (MOP)
- usprawnienie przejazdu ruchu na drodze powiatowej nr 1765E i 4913E oraz 4915E, przy jednoczesnym ograniczeniu jego negatywnego oddziaływania (szczególnie na zabudowę mieszkaniową),
- zwiększenie przepustowości i poprawa parametrów technicznych dróg, uwzględniając szczególnie stale wzrastający stopień motoryzacji,
- dogodna obsługa komunikacją zbiorową,
- rozwój zaplecza technicznego motoryzacji,
- stworzenie układu ścieżek rowerowych.

5.1.1. Droga ekspresowa S-8

Droga ekspresowa S-8 spina podstawowy ciąg urbanizacji z Łodzi poprzez Łask, Zduńską Wolę aż po Sieradz i wyprowadza ruch z Łodzi w kierunku południowo - zachodnim (kierunek Wrocław). Dominującą rolę w układzie komunikacyjnym województwa łódzkiego tej drogi podkreśla brak konkurencyjnych alternatyw, szczególnie w obszarze na odcinku Łódź - Sieradz, zarówno w uwarunkowaniach przestrzennych jak i realizacyjnych, a istniejący układ od lat jest bardzo przeciążony.

Inwestycja zlokalizowana jest głównie na terenach rolnych i leśnych. Granice terenu niezbędnego dla obiektów budowlanych (linie rozgraniczające teren) wyznaczono z uwzględnieniem wszystkich elementów przekroju poprzecznego drogi ekspresowej tj. elementów drogowych (jezdnie, pobocza, skarpy, rowy) oraz z uwzględnieniem elementów ochrony środowiska. Na terenie gminy Zapolice nie planuje się wyburzeń budynków.

Droga ekspresowa S-8 uzyskała decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach i decyzje o zezwolenie na realizację inwestycji drogowej. *Zakończenie prac i otwarcie dla ruchu kołowego nastąpiło pod koniec 2014r '*

W skład drogi ekspresowej wchodzą:

- odcinek drogi ekspresowej wraz z niezbędną infrastrukturą inżynierską, branżową oraz wszelkimi przebudowami związanymi z realizacją inwestycji,
- drogi dojazdowe,
- miejsca obsługi podróżnych MOP Paprotnia,
- wiadukty,
- ekrany akustyczne, elementy odwodnienia drogi, elementy bezpieczeństwa ruchu.

Parametry drogi:

- liczba pasów ruchu - 2x2 pasy ruchu,
- szerokość pasów ruchu - 3,50m,
- szerokość jezdni - 7,00m,
- szerokość pasa awaryjnego - 2,50m,
- szerokość pasa dzielącego jezdnie - 11,00m (przewidziany do budowy trzeciego pasa ruchu).

5.1.2. Drogi powiatowe

Z uwagi na funkcję oraz znaczenie w układzie komunikacyjnym gminy ustala się klasę techniczną dróg powiatowych jako drogi zbiorcze - Z i lokalne – L przy zalecanej szerokości pasa drogowego w liniach rozgraniczających 20 m (dla dróg lokalnych 15 m).

Wszelkie roboty budowlane powinny prowadzić do uzyskania parametrów technicznych określonych w przepisach dotyczących dróg publicznych.

Przebieg oraz przyporządkowane numery dróg powiatowych przedstawiono w rozdziale dotyczącym uwarunkowań wynikających ze stanu systemu komunikacji.

5.1.3. Drogi gminne

Drogi gminne stanowią układ komunikacyjny, który bezpośrednio obsługuje tereny gminy w skali poszczególnych obiektów i pól, dodatkowo wspomagany poprzez sieć dróg wewnętrznych. W zakresie parametrów technicznych ustala się drogi gminne jako drogi lokalne – L i dojazdowe - D przy zalecanej szerokości pasa drogowego w liniach rozgraniczających dla dróg lokalnych 12 – 15 m oraz dla dróg dojazdowych 10 – 12 m.

Poza drogami wskazanymi na załączniku graficznym studium, w zależności od potrzeb społeczności lokalnej, możliwa jest realizacja nowych dróg gminnych, których przebieg zostanie ustalony w drodze decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej lub w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to nie tylko terenów zainwestowanych, ale przede wszystkim terenów nowoprojektowanych, dla których na tym etapie projektowanie nowych dróg publicznych i wewnętrznych, bez przesądzeń planistycznych nie jest wskazane Nowe obiekty winny spełniać wskaźniki i kierunki określone w niniejszym opracowaniu. Wyżej omówiony układ podstawowy wymaga dostosowania parametrów technicznych do pełnionych funkcji i wymogów klasy technicznej.

Przebieg oraz przyporządkowane numery dróg gminnych przedstawiono w rozdziale dotyczącym uwarunkowań wynikających ze stanu systemu komunikacji.

5.1.4. Szlaki turystyczne

W celu podkreślenia walorów przyrodniczych gminy oraz wykorzystując zasoby dziedzictwa kulturowego wyznaczono na jej obszarze szereg szlaków turystycznych, w tym:

Ponadregionalne stanowiące trasy tranzytowe:

- **Szlak Wodny Warty** (kajakowy) mający zróżnicowany charakter obfitujący w bardzo wiele miejsc wartych zobaczenia z uwagi na walory przyrodnicze oraz historyczno-kulturalne. Turystyka w tym rejonie winna być jedną z istotniejszych form działalności społeczno – gospodarczej, rozumianej również jako zaspokojenie potrzeb poznawczych oraz wypoczynkowo – rekreacyjnych. Atrakcyjność turystyczna i dostępność komunikacyjna będą wpływały również na coraz większy rozwój osadnictwa turystycznego. Szlak wodny Warty będzie miał niewątpliwie charakter sezonowy.
- **Europejski Szlak Bursztynowy** (rowerowy- 327 km) (samochodowy – 357 km) – wchodzący w skład Europejskich Szlaków Kulturowych w województwie łódzkim jest trasą turystyczną nawiązującą do starożytnego, dalekosiężnego szlaku handlowego, którym kupcy z Cesarstwa Rzymskiego podążali na piaszczyste wybrzeża Bałtyku po „złoto północy", czyli bursztyn. Droga łączyła północne wybrzeża Adriatyku z południowym wybrzeżem Bałtyku. Liczne badania archeologiczne, a także źródła historyczne potwierdzają, iż obecny obszar województwa łódzkiego między Prosną i Wartą znajdował się na bursztynowym szlaku. Przebieg, charakterystykę oraz walory przedstawiono w Syntezie funkcjonalno-przestrzennej Europejskich Szlaków Kulturowych dla Województwa Łódzkiego,
- **Szlak Romański** (samochodowy – 445 km) jest trasą turystyczną mającą na celu przybliżenie zabytków architektury romańskiej,

Regionalne uzupełniające system ponadregionalny:

- **Szlak Konny Województwa Łódzkiego im. mjr Henryka Dobrzańskiego "Hubala"** ma liczyć ponad 1300 kilometrów i otaczać województwo łódzkie i aglomerację łódzką. Po wytyczeniu i zagospodarowaniu wszystkich tras będzie to najdłuższy szlak konny w Polsce. Na terenie województwa łódzkiego jest obecnie ok. 200 miejsc, gdzie hoduje się konie, oferuje przejażdżki w siodle lub bryczką czy naukę jazdy konnej. Wśród tych miejsc są stadniny, ale także gospodarstwa agroturystyczne, w których konie trzyma się dla rekreacji i które dysponują bazą noclegową. Trasę szlaku konnego im. Hubala wyznaczono przez atrakcyjne widokowo i turystycznie miejsca. Wzięto też pod uwagę bazę dla jeźdźców i koni.
- **Szlak Parków Krajobrazowych Województwa Łódzkiego** (rowerowy),
- **Szlak Wodny na Widawce** (kajakowy),
- **Szlak walk nad Wartą 1939 r.**– pieszy o długości 54,6 km. Szlak biegnie doliną rzeki Warty i łączy miejscowości związane z walkami 10 DP Armii "Łódź"

o utrzymanie głównej pozycji obronnej na rzekach Warcie i Widawce we wrześniu 1939 roku. Na krawędzi doliny wybudowano latem 1939 roku wiele schronów bojowych, które zachowały się w większości, jak również liczne poniemieckie bunkry, resztki umocnień przeciwczołgowych. Trasa umożliwia również poznanie licznych zabytków, ciekawy krajobraz Parku Międzyrzecza Warty i Widawki.

5.2. Infrastruktura techniczna

Istotnym czynnikiem społeczno-gospodarczego rozwoju obszarów wiejskich jest odpowiednia infrastruktura. Stanowi ona fundament dla wszelkiej działalności gospodarczej oraz wyznacznik warunków życia i pracy ludności. Infrastruktura zawsze ten rozwój w jakiejś mierze warunkuje, a w niektórych przypadkach może nawet go stymulować. Niewystarczające wyposażenie infrastrukturalne wsi wpływa niekorzystnie na:

- zainteresowanie potencjalnych inwestorów zarówno w dziedzinie przemysłu, jak i usług;
- powstawanie inicjatyw lokalnych, dotyczących tzw. małej przedsiębiorczości;
- możliwości wykorzystania walorów turystycznych i rekreacyjnych wsi;
- produkcję rolną, jej jakość i wykorzystanie surowców rolniczych oraz zasobów pracy na wsi.

5.2.1. Wodociągi

Sieć wodociągowa doprowadzona jest do wszystkich miejscowości na terenie gminy. Wraz z wyznaczeniem nowych obszarów zabudowy konieczne jest podjęcie działań zmierzających do jak najszybszej rozbudowy sieci wodociągowej, zwiększania jej niezawodności, obniżania awaryjności i strat ilości wody oraz zapewnienia odpowiedniej ilość wody dla celów przeciwpożarowych określonej w przepisach dotyczących zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych. Kolejne inwestycje wodociągowe na terenie gminy zakładają modernizację i wymianę wyeksploatowanej sieci.

5.2.2. Kanalizacja

Rozwój przestrzenny gminy w najbliższych latach pociągnie za sobą zwiększone zapotrzebowanie na wodę, a tym samym proporcjonalny będzie wzrost wytwarzanych ścieków. W związku z tym konieczny jest harmonijny rozwój sieci kanalizacji sanitarnej dostosowany do zachodzących zmian. Najważniejszymi inwestycjami z zakresu gospodarki ściekami będzie budowa sieci kanalizacji sanitarnej w poszczególnych miejscowościach wraz z odcinkami rurociągów tłocznych, zgodnie z opracowaniami odrębnymi, dotyczącymi systemu wodno-ściekowego. Kolejne inwestycje na terenie gminy zakładają również modernizację oczyszczalni ścieków.

Należy przewidzieć odprowadzanie ścieków deszczowych z utwardzonych terenów zakładów przemysłowych i użyteczności publicznej oraz z terenów narażonych na zanieczyszczenia (np. stacje benzynowe, parkingi itp.). W celu usunięcia zawiesiny i substancji ropopochodnych wyloty kanalizacji deszczowej powinny posiadać podczyszczalnie wód deszczowych, składające się, co najmniej z osadnika i separatora. Przy odprowadzaniu ścieków deszczowych z terenów zanieczyszczonych (stacje benzynowe, parkingi, itp.) należy przewidywać wykonanie podczyszczalni wód deszczowych w celu usunięcia zawiesiny i substancji ropopochodnych.

5.2.3. Gaz

Na terenie gminy Zapolice nie występuje sieć gazowa. Przez obszar gminy planuje się przeprowadzić gazociąg wysokiego ciśnienia wraz z lokalizacją stacji redukcyjno-pomiarowej w Strońsku, od której to nastąpi budowa sieci rozdzielczych.

Przebieg przedmiotowego gazociągu może ulec zmianie ze względu na problematykę związaną z realizacją takiego przedsięwzięcia, zwłaszcza z gospodarką nieruchomościami i planowanymi inwestycjami. Dlatego też na tym etapie nie można przesądzać o lokalizacji sieci.

5.2.4. Zaopatrzenie w ciepło

Sposób ogrzewania budynków opiera się na wykorzystaniu lokalnych źródeł ciepła – kotłowni lokalnych, przemysłowych i indywidualnych zasilanych tradycyjnymi nośnikami energii. W celu ograniczenia szkodliwej emisji spalin główne zmiany dotyczyć będą modernizacji źródeł ciepła oraz stopniowej ich wymiany na zasilane paliwem ekologicznym. Studium przewiduje także możliwość wykorzystania w celach grzewczych projektowanej sieci gazowej. Kolejnym krokiem do stworzenia ekologicznie czystego obszaru powinno stać się wykorzystywanie alternatywnych źródeł ciepła w postaci geotermiki ziemi, pomp cieplnych, a także kolektorów słonecznych.

5.2.5. Elektroenergetyka

Istniejący system zasilania gminy Zapolice liniami 15 kV zapewnia zaopatrzenie w energię elektryczną. Istniejący system zasilania powinien być zmodernizowany głównie w zakresie linii niskiego napięcia oraz stacji transformatorowych 15/0,4 kV z zasilającymi je liniami odgałęźnymi 15 kV w celu zaspokojenia potrzeb elektroenergetycznych na poziomie lokalnym poszczególnych miejscowości. Na terenach wyznaczonych w studium dla nowej zabudowy, usług lub zwiększenia intensywności istniejącego zagospodarowania przewiduje się budowę nowej sieci elektroenergetycznej średniego i niskiego napięcia lub rozbudowę istniejącej sieci średniego i niskiego napięcia. Celem działań w dziedzinie elektroenergetyki winno być zapewnienie zgodnego z potrzebami bezawaryjnego zaopatrzenia w energię elektryczną. Działania te powinny koncentrować się na:

- modernizacji istniejącej sieci głównie niskiego napięcia,
- inwestycjach na obszarach intensywnie rozwijającej się działalności gospodarczej.

Odbiór energii z ewentualnych projektowanych źródeł wytwórczych jest możliwy poprzez rozbudowę sieci elektroenergetycznej odpowiedniej do planowanej mocy przyłączeniowej.

We wschodniej i południowej części gminy - tereny wskazane na rysunku kierunków polityki przestrzennej gminy w miejscowościach Świerzyny, Jelno, Branica, Kalinowa, Ptaszkowice, Rojków - dopuszcza się możliwość lokalizacji elektrowni wiatrowych wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą np. urządzenia liniowe, obiekty elektroenergetyczne oraz ze strefami ochronnymi. Moc każdej z turbin nie powinna przekraczać 5MW, zaś całkowita wysokość instalacji nie powinna przekroczyć 140m npt. Wyklucza się natomiast lokalizację wszelkich elektrowni wiatrowych na terenie Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki, w strefie krawędziowej doliny Warty oraz na terenach chronionych ze względów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych.

Na terenach, na których dopuszcza się lokalizację elektrowni wiatrowych, dopuszcza się również lokalizację innych odnawialnych źródeł energii wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą ze szczególnym uwzględnieniem ogniw fotowoltaicznych (farm słonecznych) z ograniczeniem lokalizacji do słabych gruntów głównie klas V i VI. Tereny o gruntach wysokich klas bonitacyjnych winny pozostać w rolniczym użytkowaniu.

Wskazany został również teren przeznaczony pod lokalizację ogniw fotowoltaicznych (bez możliwości lokalizowania innych urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW) o mocy powyżej 100 kV, na którym dopuszcza się realizację farmy słonecznej. W studium wskazuje się miejsce lokalizacji takiej inwestycji wraz ze strefą oddziaływania, która musi zamknąć się w granicach, do których inwestor posiada tytuł prawny. Ww. tereny zlokalizowane są w miejscowości Ptaszkowice (zmiana Nr 1 studium).

5.2.6. Telekomunikacja

Rozwój obszarów zabudowy mieszkaniowej i usługowej zwiększy jednocześnie zapotrzebowanie mieszkańców na nowoczesne usługi telekomunikacyjne. Studium zakłada modernizację i rozbudowę istniejącego systemu łączności poprzez zwiększanie zasięgu telefonii komórkowej, rozszerzanie dostępu do szerokopasmowego i bezprzewodowego Internetu oraz podnoszenie jakości świadczonych usług.

6. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym

W gminie Zapolice przewiduje się:

- budowę gminnego przedszkola,
- budowę, przebudowę i modernizację dróg gminnych i powiatowych oraz konieczne w tym zakresie ukształtowanie dróg w nowych liniach rozgraniczających stosownie do obecnych i przyszłych kategorii dróg,
- budowę sieci kanalizacji sanitarnej,
- modernizację i rozbudowę sieci wodociągowej,
- modernizację gminnej oczyszczalni ścieków,
- tereny dla nowych linii elektroenergetycznych średniego i niskiego napięcia, o ile będą przebiegać poza korytarzami dróg publicznych.
- odnowa poszczególnych miejscowości gminy.

7. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1

Na obszarze gminy Zapolice rozpoczęła się budowadrogi szybkiego ruchu – trasy S8.

Obszarami celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, dla których wskazane byłoby sporządzenie planów zagospodarowania przestrzennego, są obszary przeznaczone na:

- budowę zbiornika „Rembieszów - Pstrokonie",
- przebudowę, rozbudowę i modernizację dróg powiatowych,
- budowę gazociągu wysokoprężnego.

8. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m^2 oraz obszary przestrzeni publicznej.

W gminie Zapolice nie przewiduje się obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m^2.

Ze względu na istniejący charakter rozłogów gospodarstw rolnych nie przewiduje się obszarów obowiązkowo wyznaczonych do przeprowadzenia scalenia, a z uwagi na gabaryty działek nie zachodzi potrzeba wyznaczania terenów do przeprowadzenia scaleń i podziałów, o których mowa w przepisach dotyczących gospodarki nieruchomościami.

Obszary przestrzeni publicznej w rozumieniu przepisów o zagospodarowaniu przestrzennym, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, wyznaczone zostały w Strońsku (obszar na południowy wschód od zabytkowego kościoła). Ze względu na swoje położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne ma on szczególne znaczenie dla zaspokajania potrzeb mieszkańców, poprawy jakości życia oraz sprzyjają nawiązywaniu kontaktów społecznych.

9. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne

Gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego na obszarach przeznaczonych do zabudowy lub na których przewiduje się zmianę dotychczasowego zagospodarowania. Granice tych obszarów, w tym obszarów wymagających zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, przedstawiono na rysunku studium. Ważnym zagadnieniem jest kolejność zagospodarowywania terenów przeznaczonych w studium pod zabudowę. Przy podejmowaniu decyzji o sporządzaniu planu miejscowego dla danego obszaru należy brać pod uwagę istniejącą sieć infrastruktury technicznej (wodociągi, kanalizacja), układ komunikacyjny oraz możliwości ich rozbudowy oraz racjonalność przeznaczania znacznych powierzchni pod zabudowę. Zdaniem autorów studium nowe tereny winny być przeznaczane do zagospodarowania po zapełnieniu już zainwestowanych przynajmniej w połowie.

10. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Atrakcyjność krajobrazu naturalnego, na który składają się duże obszary leśne, polne oraz dolina Warty stanowią dobro gminy, o które należy zadbać w odpowiedni sposób. Troska o ład przestrzenny należy do zadań samorządu terytorialnego, gdyż w interesie gminy jest zapewnienie jak najatrakcyjniejszych warunków dla turystów. Lecz jego dobro leży także w interesie mieszkańców gminy, zapewniając im wysoką jakość życia w odniesieniu do warunków przestrzennych.

Uporządkowanie przestrzeni rolno-leśnej powinno polegać na docelowym określeniu na terenie gminy sposobu użytkowania gruntów w kierunku rolnym lub leśnym, poprzez wyznaczenie linii rozgraniczającej lasy oraz grunty przewidziane do zalesienia od gruntów przeznaczonych wyłącznie na cele rolne. Przebieg granicy rolno-leśnej powinien być wyznaczony w oparciu o warunki glebowo-przyrodnicze oraz naturalne granice fizjograficzne.

10.1. Obszary, na których planuje się zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne

Na załączniku graficznym wyznaczono obszary, na których planuje się zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne. Są to tereny, które przeznaczono na realizację inwestycji z zakresu poszczególnych jednostek przestrzenno-funkcjonalnych, scharakteryzowane w rozdziale ,,Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone z zabudowy".

10.2. Tereny rolne

Polityka przestrzenna na terenach rolnych wyznaczonych w studium polega na:

- ochronie kompleksów o wyższych klasach bonitacyjnych najbardziej przydatnych dla rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- wykorzystaniu terenów o niższych klasach bonitacyjnych stosownie do ich predyspozycji.

Ustala się następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego terenów rolniczych:

- poprawianie wartości użytkowej oraz zapobieganie obniżaniu produkcyjności,
- wzmożonej ochronie podlegają: rolnicza przestrzeń produkcyjna oraz przyrodnicze, kulturowe i krajobrazowe wartości terenu,
- wykorzystanie terenu na cele produkcji rolniczej, ze znacznym udziałem gospodarki polowej i ograniczaniem przeznaczania na cele nierolnicze,
- zakaz zabudowy niezwiązanej z rolnictwem oraz zakaz parcelacji na małe działki (w zamyśle budowlane),
- dopuszczenie dla istniejącej, rozproszonej zabudowy zagrodowej rozbudowę i wymianę budynków w ramach siedliska,

- dopuszczenie nowej zabudowy zagrodowej na gruntach rolnych (bez zmiany klasyfikacji), zgodnie z przepisami o ochronie gruntów rolnych i leśnych,
- dopuszczenie budowy obiektów związanych funkcjonalnie z podniesieniem efektywności gospodarki polowej,
- stosowanie rozwiązań ograniczających skutki ujemnego oddziaływania na grunty przy budowie, rozbudowie lub modernizacji obiektów związanych z działalnością rolniczą, a także innych obiektów budowlanych,
- zapewnienie właściwych standardów wyposażenia w infrastrukturę techniczną, z dopuszczeniem lokalnych rozwiązań w zakresie zaopatrzenia w wodę, odprowadzania i oczyszczania ścieków oraz uzupełniania braków w tym zakresie,
- utrzymanie tras komunikacyjnych i ciągów infrastruktury technicznej, z dopuszczeniem ich uzupełnień w niezbędnym zakresie,
- ochrona powierzchni zmeliorowanych; przy zmianie ich przeznaczenia konieczność kompleksowej przebudowy sieci drenarskich, pod nadzorem organu właściwego w sprawie ochrony urządzeń melioracji wodnych,
- modernizacja systemu melioracji w nawiązaniu do systemu nawadniania użytków rolnych,
- w wypadku udokumentowania złóż kopalin pospolitych na terenach upraw rolnych lub przeznaczonych do zalesienia dopuszczenie prowadzenia eksploatacji pod warunkiem czasowego wyłączenia gruntu z produkcji rolniczej oraz rekultywacji tych terenów po zakończeniu eksploatacji.

10.3. Tereny trwałych użytków zielonych

Tereny trwałych użytków zielonych, obejmujące także doliny rzeczne pełnią funkcję lokalnych korytarzy ekologicznych.

Polityka przestrzenna na tych terenach polega na:
- ochronie ich wartości przyrodniczych i krajobrazowych,
- udostępnianiu tych obszarów dla turystyki i wypoczynku, w zakresie umożliwiającym zachowanie wartości przyrodniczych i bioróżnorodność.

Ustala się następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego dla terenów trwałych użytków zielonych:
- ochrona przyrodniczej struktury zieleni wysokiej, średniej i niskiej, cieków, użytków ekologicznych, w tym wszystkich terenów stanowiących lub mogących stanowić system lokalnych węzłów i korytarzy ekologicznych, mających wpływ na funkcjonowanie przyrody i odtwarzanie jej zasobów poprzez zdecydowane ograniczenie zabudowy,
- utrzymanie istniejących kompleksów zadrzewień śródpolnych wraz z możliwością ich powiększenia jako terenów do zalesienia w oparciu o obowiązujące przepisy w zakresie regulowania granicy rolno-leśnej,
- ochrona powierzchni zmeliorowanych; przy zmianie ich przeznaczenia konieczność kompleksowej przebudowy sieci drenarskich,
- stosowanie biologicznej obudowy cieków, zabezpieczenie koryt przed erozją przez roślinność,
- możliwość wykorzystywania dla funkcji rekreacyjnej, przy zachowaniu następujących zasad:
  - ruch turystyczny pieszy powinien odbywać się na wyznaczonych ścieżkach,
  - ruch turystyczny rowerowy i konny, powinien być ograniczony do wyznaczonych i odpowiednio urządzonych tras,
  - dopuszcza się urządzanie punktów widokowych i miejsc odpoczynku,
- dopuszczenie lokalizacji projektowanych zbiorników retencyjnych w obszarach wyznaczonych na rysunku studium,
- dopuszczenie niezbędnych urządzeń z zakresu gospodarki wodnej i rolniczej,
- zapewnienie możliwości dojazdu do urządzeń melioracyjnych,
- zakaz lokalizacji nowych siedlisk zabudowy zagrodowej,
- rozwój urządzeń związanych z turystyką, wypoczynkiem i sportem, a także niezbędnych urządzeń z zakresu gospodarki wodnej i rolniczej oraz komunikacji i infrastruktury

technicznej, warunkuje się spełnieniem wymagań w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego i krajobrazu, zróżnicowanych w zależności od położenia i cech poszczególnych fragmentów terenu.

10.4. Tereny leśne i przeznaczone do zalesienia

Tereny leśne, bez względu na formę własności, pełnią funkcje gospodarcze, ochronne i turystyczno-wypoczynkowe.

Polityka przestrzenna na tych terenach polega na:

- utrzymaniu produkcyjnej zasobności lasów,
- ochronie ich wartości przyrodniczych i krajobrazowych,
- udostępnianiu ich dla turystyki i wypoczynku, w granicach umożliwiających zachowanie wartości przyrodniczych, z wykluczeniem rozwoju funkcji osadniczych.

Ustala się następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego dla terenów leśnych:

- ochrona istniejących zasobów, w tym występujących w ich obrębie użytków ekologicznych,
- prowadzenie gospodarki leśnej z uwzględnieniem ostoi gniazdowania i bytowania ptactwa (łącznie z zachowaniem drzew dziuplastych),
- wskazana jest ochrona niewielkich zbiorników wodnych i cieków śródleśnych oraz tworzenie polan śródleśnych,
- dopuszczenie lokalizacji budynków, obiektów oraz urządzeń związanych z gospodarką leśną, zaś ich realizacja winna być zgodna z przepisami o lasach oraz dotyczącymi ochrony gruntów rolnych i leśnych,
- wykorzystanie terenów dla potrzeb turystyki i wypoczynku, przy zachowaniu następujących zasad:
  - ruch turystyczny pieszy powinien odbywać się na wyznaczonych trasach, z określeniem rejonów swobodnej penetracji terenu, uzgodnionych z właściwym Nadleśnictwem,
  - ruch turystyczny rowerowy i konny powinien być ograniczony do wyznaczonych przez właściwe Nadleśnictwo i odpowiednio urządzonych tras śródleśnych,
  - dopuszcza się urządzanie punktów widokowych i miejsc wypoczynku,
  - rozwój urządzeń związanych z turystyką, wypoczynkiem i sportem, a także niezbędnych urządzeń z zakresu gospodarki leśnej oraz komunikacji i infrastruktury technicznej warunkuje się spełnieniem wymogów w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego i krajobrazu,
- w odniesieniu do dróg i szlaków stosuje się odpowiednio przepisy jak dla dróg dojazdowych i pożarowo-leśnych,
- dopuszcza się przeprowadzenie, w razie braku innych możliwości, liniowych elementów infrastruktury technicznej (najlepiej z wykorzystaniem istniejących dróg, duktów i przecinek),
- opracowanie projektowe i prowadzenie działalności związanej z zalesieniami terenów wymaga opinii właściwego Nadleśnictwa i służby nadzoru nad melioracjami w przypadku wystąpienia kolizji z istniejącymi urządzeniami melioracji wodnych.

Cele gospodarki leśnej realizowane będą zgodnie z ustawą o lasach, przy nadaniu nadrzędnej rangi środowiskowotwórczym funkcjom lasu.

11. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych

Granice obszarów szczególnego zagrożenia powodzią pokazano na rysunku studium. Wyznaczone zostały dla rzek przepływających przez gminę: Warty i Widawki. Sposób zagospodarowania wskazanych obszarów należy określić zgodnie z przepisami dotyczącymi wód publicznych, w szczególności przy ich zagospodarowaniu obowiązuje zakaz wykonywania czynności i robót, które mogą utrudniać ochronę przed powodzią, jak i takich,

które mogą spowodować zagrożenia, dla jakości wód w przypadku wystąpienia powodzi. Dotyczy to m.in. w szczególności sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmacniania brzegów, obwałowań lub odsypisk, a także uprawy gruntu, sadzenia drzew lub krzewów na wałach oraz w odległości mniejszej niż 3 m od stopy wału.

Terenem potencjalnie narażonym na osuwanie się mas ziemnych jest strefa krawędziowa doliny rzeki Warty na odcinku od Belenia do Strońska. Strefa krawędziowa, poprzecinana jest głębokimi dolinami, charakteryzuje się wysokim stopniem nachylenia powierzchni. W tej strefie wprowadza się zakaz lokalizacji zabudowy, gdyż związane z nią prace ziemne mogą powodować naruszenie stoków i uruchomienie lokalnych ruchów mas ziemnych, ułatwiających erozję terenu. Na tym terenie należy zachować, pielęgnować oraz uzupełniać roślinność ograniczającą erozję zboczy oraz utrzymującą jej stabilność.

12. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny

Na obszarze gminy Zapolice brak jest obiektów lub obszarów, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.

13. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. Nr 41, poz. 412 z późn. zm.)

W gminie Zapolice nie występują obszary pomników zagłady.

14. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub *remediacji oraz obszary zdegradowane*

Obszary wymagające rekultywacji to tereny nieczynnych wyrobisk.

Przez pojęcia rehabilitacji i rekultywacji rozumie się tzw. rewitalizację obszarów podlegających ochronie na podstawie przepisów o ochronie dóbr kultury. Dotyczy to głównie obszarów wymagających przekształceń i odnowy oraz modernizacji.

Dla zapewnienia atrakcyjnego wyglądu miejscowości niezbędne jest przeprowadzenie działań polegających na:

- utrzymywaniu charakterystycznych układów przestrzennych,
- lokalizacji nowej zabudowy na zasadzie utrzymania skali i charakteru zabudowy istniejącej,
- kształtowania zabudowy wiejskiej na zasadzie tworzenia zagród stanowiących charakterystyczne dla wsi zespoły zabudowy zwartej.

W dotychczasowych opracowaniach dotyczących Gminy Zapolice nie ma wskazanych terenów zdegradowanych. Dotyczy to także wprowadzanej zmiany Studium która nie definiuje takich obszarów. Również na podstawie ustawy z dnia 9 października 2015r. o rewitalizacji (dz. U. z 2015r. poz. 1777) Gmina nie podjęła jeszcze żadnych działań i w związku z tym nie ma wyznaczonych terenów zdegradowanych.

15. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych

W gminie Zapolice nie ma terenów zamkniętych.

16. Inne obszary problemowe, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie

Na terenie gminy nie określa się obszarów problemowych.

IV. WPŁYW UWARUNKOWAŃ, O KTÓRYCH MOWA w art. 10 ust. 1 USTAWY, NA USTALENIE KIERUNKÓW I ZASAD ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY, O KTÓRYCH MOWA w art. 10 ust. 2 USTAWY

Rozwój gminy Zapolice zdeterminowany został przez szereg uwarunkowań określonych w dziale II niniejszego opracowania. Aspekty przyrodnicze, historyczne, kulturowe czy społeczno-gospodarcze w sposób znaczący oddziałują na dalsze procesy zmian zachodzących w gminie. Do czynników wpływających na kierunki i zasady zagospodarowania przestrzennego można zaliczyć:

- uwarunkowania przyrodnicze w postaci ukształtowania i rzeźby terenu, szaty roślinnej, sieci i wielkości zasobów wodnych, warunków klimatycznych,
- uwarunkowania kulturowe w postaci obecności obiektów historycznych i miejsc określających tożsamość mieszkańców,
- uwarunkowania społeczne, na które składają się struktura i jakość życia społeczności lokalnej, jej sytuacja gospodarcza, potrzeby, bezpieczeństwo,
- istniejące zagospodarowanie, w tym stan systemu infrastruktury technicznej, komunikacji,
- uwarunkowania zewnętrzne w postaci zasad i kierunków rozwoju państwa i województwa określonych w nadrzędnych opracowaniach planistycznych, współpracy z gminami sąsiednimi przy zagospodarowaniu terenów granicznych oraz wspólnej realizacji zbieżnych interesów.

Analiza wszystkich tych czynników pozwoliła na określenie głównych obszarów i kierunków rozwoju przestrzennego omawianego obszaru.

V. POLITYKA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA

Sporządzenie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest niezbędnym ogniwem procesu planowania przestrzennego, który ustawowo jest procesem ciągłym. Studium, jako etap poprzedzający plany miejscowe, wskazuje pełen zakres możliwości przedsięwzięć planistycznych w bliskiej i dalszej perspektywie czasowej.

W trakcie opracowywania przedmiotowego dokumentu kierowano się zasadami zrównoważonego rozwoju. Niniejszy dokument spełnia jego podstawowe kryteria:

- cele społeczne realizowane przez takie kształtowanie struktur przestrzennych, aby umożliwić społeczeństwu stopniowe osiąganie poprawy jakości życia, poprzez proporcjonalne rozmieszczenie ludności w stosunku do miejsc pracy i układów osadniczych, zachowanie prawidłowych relacji funkcjonalno-przestrzennych między ośrodkami zamieszkania, pracy, odpoczynku, usług i administracji, wskazanie korzystnego techniczno-przestrzennego standardu środowiska człowieka, kształtowanie środowiska przestrzennego kreującego nowe jakościowo potrzeby i wartości społeczne;
- cele kulturowe osiągane przez takie kształtowanie struktur przestrzennych, które chronią istniejące dziedzictwo kulturowe przed zniszczeniem lub dewastacją, poprzez powiązanie obiektów historycznych z krajobrazem naturalnym i wkomponowanie ich we współczesne struktury funkcjonalno-przestrzenne oraz poprzez tworzenie nowych, istotnych wartości kulturowych;
- cele ekologiczne osiągane przez kształtowanie struktur przestrzennych

oddziałujących hamująco na dewastację środowiska i tworzących warunki umożliwiające jego aktywną ochronę poprzez zgodność charakteru i struktury zagospodarowania przestrzennego z cechami i walorami środowiska przyrodniczego, zgodność intensywności zagospodarowania z naturalną chłonnością środowiska oraz jego odpornością na zniszczenia, eksponowanie wartości krajobrazowych i ich harmonijne łączenie z zagospodarowaniem, tworzenie warunków zapewniających ochronę unikatowych wartości środowiska oraz umożliwiających odzyskanie utraconej równowagi ekologicznej;

- cele ekonomiczne osiągane przez kształtowanie struktur przestrzennych tworzących warunki wzrostu efektywności gospodarowania poprzez racjonalne wykorzystanie zasobów przyrodniczych i istniejącego majątku, kształtowanie elastycznych struktur przestrzennych, podatnych na dalszy rozwój, kształtowanie warunków przestrzennych tworzących korzystne procesy, kształtowanie układów przestrzennych, których struktura zwiększa sprawność i niezawodność funkcjonowania.

W wyniku przeprowadzonych analiz dokonano waloryzacji obszaru gminy i określono politykę funkcjonalno-przestrzenną gminy – w pełni czytelną po zapoznaniu się z rysunkiem studium (plansza „Kierunki zagospodarowania przestrzennego"), gdzie przedstawiono lokalizację poszczególnych obszarów. W przedstawionej na rysunku studium tabeli pokazano oznaczenia poszczególnych obszarów oraz przypisane im funkcje. Przypisane danemu obszarowi różne funkcje zostaną wyodrębnione w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego z wymaganą w tych opracowaniach precyzją i stopniem uszczegółowienia. Wszelkie działania przestrzenne na obszarach nie objętych tzw. obowiązkiem sporządzenia planu, wymagają również wyprzedzających działań planistycznych obejmujących obowiązkowo obszar docelowy wraz ze strefą kontekstu przestrzennego.

VI. INTERPRETACJA ZAPISÓW USTALEŃ STUDIUM

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2012 poz. 647) studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie jest aktem prawa miejscowego, lecz jedynie dokumentem określającym politykę przestrzenną gminy. Jednocześnie ustalenia zawarte w studium są wiążące dla organów gminy sporządzających plany miejscowe. Ustalenia zawarte w tekście i załącznikach graficznych studium wyrażają jedynie kierunki zagospodarowania przestrzennego obszaru, nie są zaś ścisłym przesądzeniem o formie i granicach zainwestowania i użytkowania terenów. Określenia dotyczące formy użytkowania terenów dotyczą podstawowych i uzupełniających lub towarzyszących rodzajów zabudowy. Na terenach tych mogą być realizowane także inne formy zabudowy, pod warunkiem nie pozostawania w sprzeczności z formami określonymi w studium. Przy opracowywaniu planów miejscowych dla terenów przeznaczonych pod zabudowę należy przewidzieć zieleń publiczną, stwarzającą warunki do wypoczynku, estetyki i przejść pieszych. Poza drogami wskazanymi na załączniku graficznym studium, w zależności od potrzeb społeczności lokalnej, możliwa jest realizacja nowych dróg gminnych, których przebieg zostanie ustalony w drodze decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej lub w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Nowe obiekty winny spełniać wskaźniki i kierunki określone w niniejszym opracowaniu.

VII. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ I SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy to opracowanie strategiczne dla rozwoju przestrzennego Gminy Zapolice. Mimo, że nie ma ono rangi prawa miejscowego, stanowi oś systemu planowania przestrzennego na poziomie gminy.

W opracowanym dokumencie znalazły się:

- informacje wynikające z rozpoznania aktualnej sytuacji gminy, istniejących uwarunkowań oraz problemów związanych z jej rozwojem,
- sformułowania kierunków rozwoju i zagospodarowania przestrzennego gminy, a także podstawowe zasady polityki przestrzennej i zasady ochrony interesu publicznego,
- podstawy do koordynacji sporządzania planów miejscowych,
- integracja polityki przestrzennej państwa z interesami gminy, a także wpływ na formułowanie zadań rządowych, wojewódzkich i powiatowych, związanych z priorytetami rozwoju gminy,
- zbiory informacji stwarzających warunki dla promocji przestrzennych walorów gminy w celu lokowania tu działalności związanej z preferowanymi formami aktywności gospodarczej i społecznej,
- promocja walorów i możliwości inwestycyjnych gminy.

Podczas kolejnych etapów realizowania opracowania analizie poddane zostały istniejące opracowania planistyczne i inne branżowe, wydane decyzje o pozwoleniu na budowę, wydane decyzje o warunkach zabudowy, wydane decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz wnioski złożone przez zainteresowanych. W ten sposób określone zostały potrzeby i aspiracje społeczeństwa, władz i przedsiębiorców, a także zjawiska wpływające na samą przestrzeń gminy.

Ustalone zostały:

- stan środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- stan i faktyczne wyposażenie w infrastrukturę techniczną, transportową i społeczną,
- potencjał demograficzny,
- potencjał ekonomiczny i gospodarczy gminy,
- sytuacja na rynku pracy oraz problemy związane z bezrobociem.

Zebrane informacje posłużyły do przeanalizowania ich pod kątem możliwości przestrzennego kształtowania gminy. Wyniki przeprowadzonych badań stanowią bazę do określenia kierunków rozwoju gminy oraz rozpoznania jej predyspozycji i możliwości z uwzględnieniem zasad ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego. Zaproponowane nowe tereny inwestycyjne w pełni zabezpieczają potrzeby gminy w zakresie terenów budownictwa mieszkaniowego, działalności usługowej i gospodarczej, przy jednoczesnym zachowaniu w stanie nienaruszonym walorów środowiska. W studium znalazły się także wytyczne dotyczące zagospodarowania terenów rolnych i leśnych w taki sposób, aby nie uległy one nadmiernej degradacji.

Realizacja ustaleń studium, wynikająca z przeprowadzonych analiz opiera się przede wszystkim na:

- stymulowaniu rozwoju gminy,
- inspirowaniu i realizowaniu programów zmierzających do poprawy jakości życia mieszkańców,
- udziale samorządu gminy w procesie opracowywania, uchwalania, aktualizacji i oceny realizacji,
- tworzeniu infrastruktury dla istniejących i planowanych inwestycji,
- zapewnieniu współdziałania samorządu gminy z samorządem powiatowym i wojewódzkim odnośnie prowadzonych analiz i studiów z zakresu zagospodarowania przestrzennego powiatu, zagadnień jego rozwoju, styków pomiędzy gminą a gminami sąsiednimi,
- analizie i kontrolowaniu stopnia wykorzystania gruntów.

Z przeprowadzonych analiz wynika, że dotychczasowe kierunki rozwoju i istniejące funkcje gminy mogą być kontynuowane, pod warunkiem zwrócenia większej uwagi na zrównoważony rozwój wszystkich z nich oraz na aktywizację mniej znaczących dotychczas funkcji, do takiego stopnia aby stały się czynnikami napędzającymi rozwój gminy Zapolice.

VIII. OBJAŚNIENIE ZMIAN W NOWYM OPRACOWANIU W STOSUNKU DO POPRZEDNIEJ EDYCJI STUDIUM

Rada Gminy Zapolice Uchwałą Nr XX/137/08 z dnia 12 listopada 2008 r. wyraziła wolę zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Zapolice.

Uaktualniono część dotyczącą uwarunkowań, we wprowadzeniu wyjaśniono przyczynę przystąpienia do zmiany studium.

Zracjonalizowano obszary przeznaczone pod zabudowę, zaktualizowano: system infrastruktury, system komunikacji, formy ochrony przyrody, uszczegółowiono: przeznaczenie terenów oraz formy ochrony przyrody.

Ostatnie zmiany studium zostały przyjęte uchwałą Nr XLVII/326/14 Rady Gminy Zapolice z dnia 15 września 2014 r.

W niniejszej edycji zmiany studium zawarta jest zmiana określona w uchwale Rady Gminy Zapolice Nr XXIX/214/13 z dnia 28 marca 2013 roku o przystąpieniu do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zapolice dla terenu położonego w miejscowości Ptaszkowice.

Uaktualniono zarówno na rysunku studium jak i w tekście studium część dotyczącą uwarunkowań, ponadto we wprowadzeniu wyjaśniono przyczynę przystąpienia do kolejnej zmiany studium.

Całość ustaleń studium sporządzono zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2015 poz. 199).

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Piotr Paweł Hrynluk

LITERATURA:

1. *Koncepcja funkcjonalno-przestrzenna europejskich szlaków kulturowych*;
2. Kondracki J., 1998, *Geografia regionalna Polski*, PWN, Warszawa;
3. Państwowy Instytut Geologiczny, www.pgi.gov.pl;
4. *Plan ochrony Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki* – Rozporządzenie Wojewody Łódzkiego Nr 30/2006 z dnia 2006 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Wart i Widawki;
5. *PlanRozwoju Powiatu Zduńskowolskiego na lata 2007- 2013*;
6. *Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego - aktualizacja*, uchwała Nr LX/1648/10 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 21 września 2010 r.;
7. *Program rozwoju turystyki w województwie łódzkim na lata 2007-2020*;
8. *Projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy* Zapolice, 2011 r.;
9. *Raport o stanie środowiska w województwie łódzkim w 2009 r.*, WIOŚ, Łódź, 2010 r.;
10. *Raport o stanie środowiska w województwie łódzkim w 2010 r.*, WIOŚ, Łódź, 2011 r.;
11. *Rejestr obszarów górniczych,* www.baza.pgi.waw.pl;
12. *Strategia Rozwoju Powiatu Zduńskowolskiego na lata 2007 – 2020*;
13. *Studium granic bezpośredniego zagrożenia powodziowego dla zlewni Warty*, Hydroprojekt, Sp. z o.o., Biuro Studiów i projektów Budownictwa Wodnego dla RZGW, 2002 r.;
14. *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zapolice*, 2000r.;
15. *Uproszczony plan urządzenia lasu – gmina Zapolice na okres od 1 stycznia 2005 r.* – do 31 grudnia 2014 r., TEXLAS, Toruń, 2005 r.;
16. *Wojewódzki program małej retencji*, Uchwała Nr 581/10 Zarządu Województwa Łódzkiego z dnia 13 kwietnia 2010 r.;
17. *Wojewódzki program opieki nad zabytkami w województwie łódzkim na lata 2008-2011*, 2007.

SPIS TABEL:

Tabela 1. Struktura użytkowania gruntów....9
Tabela 2 Miąższość utworów budujących gminę oraz litologia....13
Tabela 3 Zestawienie otworów wiertniczych....15
Tabela 4. Lasy prywatne....20
Tabela 5. Zestawienie powierzchni w poszczególnych obwodach (wg rejestru powierzchniowego obwodów łowieckich)....21
Tabela 6. Wykaz pomników przyrody....25
Tabela 7. Obiekty objęte Wojewódzką Ewidencją Zabytków....35
Tabela 8. Wykaz zabytków nieruchomych wyznaczonych przez WKZ do ujęcia w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków....35
Tabela 9. Gminna Ewidencja Zabytków....35
Tabela 10. Wykaz stanowisk archeologicznych....37
Tabela 11. Liczba ludności gminy....38
Tabela 12. Stan ludności i zmiany w poszczególnych miejscowościach....39
Tabela 13. Ruch naturalny ludności....39
Tabela 14. Struktura własnościowa gruntów....43
Tabela 15. Wykaz złóż....44
Tabela 16. Wykaz terenów i obszarów górniczych....45
Tabela 17. Wykaz dróg powiatowych....45
Tabela 18. Wykaz dróg gminnych....46
Tabela 19. Zestawienie wielkości wydajności eksploatacyjnych poszczególnych ujęć oraz ich zatwierdzonych zasobów....46